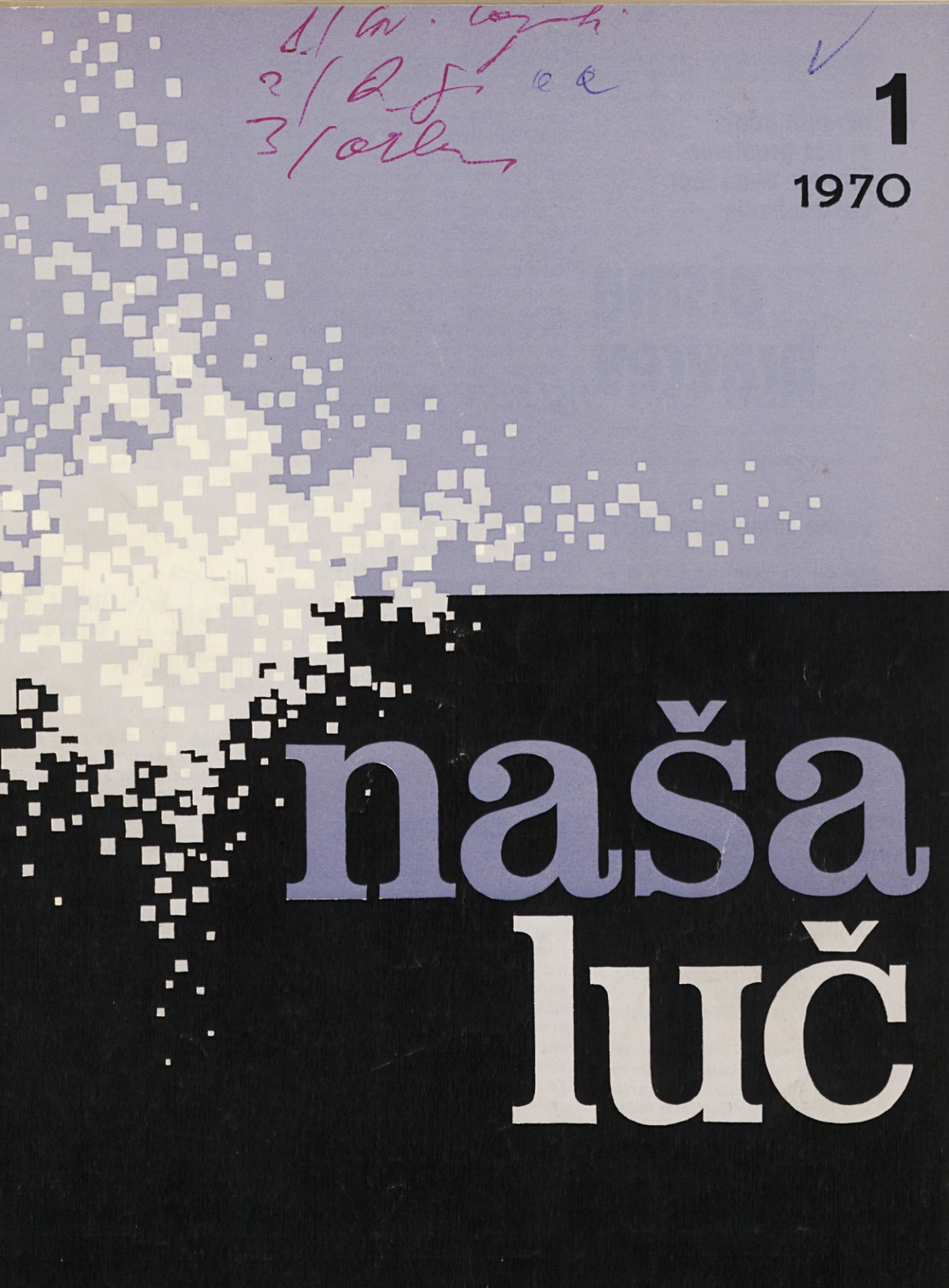

1/100. 1000
2/100. 1000
3/100. 1000

✓

1

1970

naša
luč

**mogoče imate
vi iste probleme
mogoče bodo tudi
vas zanimala**

pisma bravcev

vedno samo popuščati?

Ko sem se pred osmimi leti odločila, da se poročim, so moji starši stavili zaročencu pogoje, da spremeni poklic, da bi mogel pozneje prevzeti našo obrt. Moj mož je s težkim srcem na to pristal. Od tedaj oba pridno pomagava, vendar še nikoli nisva žela hvalnosti. Stanujeva pri mojih starših, ker oni drugače niso hoteli in je moj oče dobil živčni zlom, ko sem se, edinka, ob poroki hotela odseliti.

Po mnenju mojih staršev sem jim še danes dolžna pokorščino in mati mi je še pred kratkim dejala, da ne bi pomišljala, če bi mi bilo treba dati zaušnico. Stara sem 28 let in sama mati dveh sinov. Zelo trpim zaradi neljubeznivosti svojih staršev, a kolikorkrat hočem z njima o tem spregovoriti, sta si edina, da sta meni storila vedno le dobro, jaz pa da sem nehvaležna.

Zdravnik mi je potrdil, da izvirajo moji žolčni kamni in nervoza želodca le iz stalnih razburjenj. Morda sem preobčutljiva, toda če stori človek vedno vse narobe, res ne ve več, kako naprej.

Draga gospa! Vem, da gledajo mnogi starši na svoje otroke kot

na svojo lastnino še takrat, ko so ti že odrasli in že sami starši. To napačno gledanje največkrat ni nič drugega kot posledica lastne napačne vzgoje. Taki starši pozabljajo, da je treba mlademu paru pustiti lastni življenjski prostor, kjer lahko nemoteno živi in vzgaja otroke.

V idealnih primerih žive stari in mladi ločeno, vendar ne tako daleč vsaksebi, da v sili ali boleznih mladi ne bi mogli priskočiti staršem na pomoč. Doslej ste se iz ozira do bolnega očeta in energične matere vedno le podrejali. Gotovo bi bilo za vse prizadete bolje, če bi takoj ob poroki potegnili jasno črto.

Ker morate ostati zdravi za družino, kljub vsemu ne vidim drugega izhoda, kot da se odselite. Doslej se je že vse preveč govorilo in razpravljalo, zdaj je čas, da končno ukrepate. Tega Vam ne bi svetovala, če me dolgoletne izkušnje ne bi naučile, da je to edina pot do miru in do izboljšanja odnosov do staršev. Zunanja ločitev je prav gotovo tudi pot k notranji svobodi.

„junak“ je doma kakor otrok

Ko sva se poročila, sem mislila, da sem dobila močnega, samozavestnega moža. Sicer sem ga tudi dobila, vendar, če natančno premislim, samo za javnost. Doma je mnogokrat kot otrok: preobčutljiv, pomoči potreben, včasih pa tudi razigran. Nimava še otrok, često pa moram igrati njemu mater. Najmanjša zarezica na njegovem prstu je velika drama. Za žebelj, ki ga zabije v steno, pričakuje veliko pohvalo. Doslej sem to sprejemala s humorjem, a ne vem, če bom to vedno zmogla. Morda bom ob njegovem takim obnašanju nekega dne izgubila spoštovanje do njega.

Draga gospa! To bi bila najbolj nerodna zadeva, ki bi jo zagrešili! V vsakem moškem pač tiči „otrok“. Pri prvem bolj, pri drugem manj opazno. Ta ljubezni vredna slabost pa vendar ne sme biti razlog, da bi svojega moža manj spoštovali. Prav zato, ker mora v poklicnem življenju tako zbrano delati, potrebuje doma oazo miru, sproščenosti in zavesti „svojega jaz“. Zavetje, razumevanje, ki ju najde pri svoji ženi, mu dajeta šele novih moči, ki mu jih zunanji svet izčrpa. Veselite se, da se Vaš mož doma tako sprosti in Vam tako brezmejno zaupa! Sprejmite to! Zakonska žena mora biti končno tudi mati in prijateljica.

**nikar mi ne
odsvetujte!**

Stara sem 14 let in pred pol leta sem spoznala prav čednega mladega fanta, ki je 5 let starejši od mene. Čez glavo sem se vanj zaljubila in sploh ne najdem več izhoda. Brez njega ne morem več živeti. Medtem sem ga pa videla že z drugimi dekleti. Kljub temu mi je pisal z dopusta prekrasno razglednico. In kadar se srečava, se mi nasmehne. Ob tem sem vsa srečna. Tako rada bi bila enkrat sama z njim. Toda le kako naj to dosežem? Prosim, pomagajte mi! In nikar mi ne odsvetujte, češ da sem še tako mlada! Zelo ga imam rada.

Draga Andreja! Ker si tako nesmrtno zaljubljena, ali vsaj misliš, da si, me prosiš, naj Ti Tvojega prijatelja ne odsvetujem. Toda menim da Ti moram prav zaradi zaljubljenosti, ki — kakor je zna-

(Dalje na 3. strani ovitka)

PD 544/1974

Kristus je bil zvest svoji zemlji in krvi in vcepljen v lastno ljudstvo.

Živeti je hotel življe-nje rokodelca tistega ča-sa in kraja.

Povedal je, da je po-slan samo k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.

Jokal je nad Jeruzale-mom, ker je videl nje-govo bodočo žalostno usodo.

Kolikokrat je hotel zbrati svoje rojake, ka-kor zbira koklja piščeta pod svoje peruti, pa niso hoteli.

Končno je preлил svojo kri do zadnje kaplje — najprej za svoje rojake. Ali naj kristjan potem ne ljubi svojega nara-da?

Ali naj kristjan pozaži na svojo domovino?

Ali naj kristjan zataji svojo kri?

Domovina so gore in reke in jezera in go-zdovi...

Domovina so naši lju-dje...

Domovina so vsi tisti, ki svojemu narodu privo-ščijo svobodo in raz-voj in enakost in brat-stvo.

D 194684
V Trstu je pri založbi revije „Zaliv“ pravkar izšla knjiga časnika in esejista Borisa Pahorja *Odisej ob jamboru*. V knjigi pisatelj živo razpravlja o vprašanih narodne bitnosti. Čeprav je pisatelj za laično urejeno družbo — ali pa prav zato? — so mnoge ugotovitve nemalo zanimive. Objavljamo nekaj odstavkov (str. 94—97). (Nekaj tujk smo si dovolili ponašiti.)

„O vlogi Cerkve. Mislim čisto preprosto na vlogo Cerkve kot organizacije, ki ima moč povezovanja, na občestvo, ki drži človeka povezanega z rodnim krajem, na svetovni nazor, ki je na primer edini kmeta povezoval z zemljo takrat, ko so ga komunisti psovali z reakcionarjem in izdajavcem, ker je hotel ostati zemlji zvest.“

No, takrat, ko je še bilo tako, je kmet našel oporo samo v cerkvi, saj

kdo naj rešuje naš narod?

so komunisti spravili v zapor celo komunista, ki se je predrznil kritizirati načrtno uničevanje slovenskega kmetijstva...

Ostaja ugotovitev, da je kmetom oblast tuja, zakaj ko govorijo o oblasti, kmetje rečejo „oni“, medtem ko o cerkvi ne čutijo, da jim je tuja.

Kar se tiče narodnosti, je cerkev spet sredotežno sredstvo, medtem ko je komunizem, kakor se je doslej uveljavljal na Slovenskem, deloval sredobežno. In to v prvi vrsti s svojim idealistično pojmovanim internacionalizmom, potem zavoljo načelnega razkrajanja vsega, kar je bilo tradicionalno, recimo kmetijstva, kakor sem pravkar omenil, potem s povelečevanjem produkcije, denarja, deviz, potem s pomanjkanjem sleherne skromnosti, potem z odpravo zbranosti, koncentracije, z odpravo človeške kvalitete in z nameščanjem zmerom istih figur na vodilna mesta.

Komunizem je kakor vodomet vse razprševal, vse drobil, zato ni mogel in ne more trpeti močnih osebnosti. Cerkev pa človeku pomaga, da se zbere, krščanstvo poudarja, čeprav na svoj način, pomen osebnosti.

Osebnost pa spet raste iz narodne zavesti, in tudi komunist, če hoče biti državnik, mora biti osebnost in rasti iz narodne prsti. Zakaj če voditelj ni osebnost (ne govorim o tiranu), potem sta njegova politika in ekonomika skrupucalo brez načrta in brez prihodnosti.

O morali bi seveda moral biti govor dosti daljši.

Recimo o zapovedi: Ne kradi.

O tem imajo podatkov na pretek italijanski partnerji slovenskih in drugih jugoslovanskih poslovnih ljudi.

Pa zapoved: Ne laži.

Zakaj oblastnik, ki zapre Jožeta Pučnika (komunista), ker je povedal po pravici o kmetijstvu, laže in uči vse državljane, kako je treba lagati, da bodo v življenju v socializmu uspeli.

Prav tako je bila šola lažj odprava Perspektiv in prisilna odpustitev uredništva Sodobnosti.

In tako dalje.

Pa še na primer vprašanje vzgoje. Hkrati s prostostjo je mladini tudi treba sklesati značaj, ji dati smoter, ki ne bo samo opel rekord. Mladini je treba vcepiti vsaj majhno klico potrebe po žrtvovanju za skupnost; a kako se bo mladina žrtvovala za občestvo, ko pa to išče samo standard in sebičino udobje?!

No, in zavoljo vseh teh razlogov sem rekel, da, če je danes krščanstvo res še lahko sredotežna moč na Slovenskem, potem bi bil pripravljen želeti, da se na Slovenskem krščanstvo okrepi.“

**evangelij
za
vsakdanjo
rabo**

nihče ne more služiti dvema gospodoma

**kako naj razumem
Kristusove besede?**

Že kot otrok sem se nad tem evangelijem vedno „spotikal“ in nobena pridiga ni mogla mojega nerazumevanja povsem odpraviti. Ali ni to besedilo — če se precej grobo izrazim — preveč prozoren poskus, človeka sredi njegovih križev in težav na cenen način potolažiti? Saj so ljudje z zavidanja vrednim bogastvom, ki živijo tjavdan in nimajo nič proti temu, če kdo pravi, da Bog skrbi za človeka. A večina ljudi le dokaj trdo in trpko občuti bremena, ki jih življenje vsak dan pri-
naša s seboj.

Kaj naj počne s tem evangelijem nekdo, ki že leta išče primer-
no stanovanje za svojo družino, pa ne najde takega, ki bi ga lahko plačeval? Kdor od svojih otrok dan za dnem sliši, kaj vse si lahko njihovi „bogati“ sošolci pri-

**Ko bi človeške in angel-
ske jezike govoril, lju-
bezni pa bi ne imel, sem
brneč bron ali zveneče
cimbale.**

Apostol Pavel

Nihče ne more služiti dvema gospodoma: ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil, ali se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.

Zato vam pravim: Ne bodite v skrbeh za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Ali ni življenje več kot jed in telo več kot obleka? Poglejte ptice pod nebom: ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vaš nebeški Oče jih živi. Ali niste vi veliko več vredni ko one? Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svoji postavi en komolec?

In za obleko, kaj ste v skrbeh? Poglejte lilije na polju, kako rastejo. Ne trudijo se in ne predejo, a povem vam, da se še Salomon v vsem svojem sijaju ni oblačil kakor katera izmed njih. Če pa travo na polju, ki danes stoji in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, ne bo li mnogo bolj vas, maloverni?

Ne bodite torej v skrbeh in ne povprašujte: „Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali s čim se bomo oblekli?“ Zakaj po vsem tem povprašujejo pagani. Saj ve vaš nebeški Oče, da vsega tega potrebujete. Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo navrženo.

(Evangelist Matej, 6. poglavje, 24—33 vrsta)

voščijo, kakšno pomoč naj najde v tem besedilu? Ali naj mater, ki se pritožuje, da zaradi stalnega naraščanja cen z denarjem, ki ga ima za gospodinjstvo, ni več kos izdatkom, napotim k šestemu poglavju Matejevega evangelija in ji bo to besedilo olajšalo njeno stisko?

Z drugimi besedami: ne smemo „služiti Bogu in mamonu“, a v resnici moramo prav to delati. Vsak od nas mora najmanj dvema gospodoma služiti in še hvala Bogu, če jih ni več. Celo „brezskrbni“ menih ni nikakor primeren za nasprotno trditev, saj je v vsakem samostanu vsaj en „finančni minister“, ki ima opravka z denarjem. Poleg tega so bile cene samostanskih proizvodov v primeri z drugimi že od nekdaj precej visoke. Torej tudi tisti, ki poklicno „iščejo najprej božje kraljestvo“, ne ravnajo navadno tako, kot bi zares verjeli, da „jim bo vse to navrženo“.

Pri tem evangeliju se kar ne morem znebiti vtisa prevelike preprostosti. Mogoče bi bila še najbolj primerna razlaga ta, naj se plesu okrog zlatega teleta zemeljskih dobrin nikar tako živalsko resno ne predajajmo in naj ob skrbi za denar ne pozabljam, da je poleg njega še božje kraljestvo, za katerega se moramo brigati. A ta razlaga se mi zdi bolj izhod v sili, ker nam pač nič drugega ne pride na misel, dobesedno razumevanje besedila pa res ne more priti v poštev.

Stvarni vernik

**mogoče je pa le možno
najti pravi pomen . . .**

Prepoceni bi bilo v tem evangeliju videti le nekako neokusno šalo na račun tako zelo človeških skrbi. Tudi to, da niso Jezusovi poslušavci v svoji izredni skromnosti in preproščini čutili poseb-

nih potreb, ne more biti zadosten povod, da je Jezus tako govoril. Tudi ni izgovoril teh besed, ker bi pričakoval skorajšnji konec sveta. Napak bi bilo dalje videti v teh besedah nekako naivno delitev stvari v črne in bele, po kateri bi bilo vsako iskanje denarja že služba mamonu. S takim razumevanjem bi zašli v krščanstvo, ki bi ne odgovarjalo ne svetemu pismu ne zahtevam vsakdanjega življenja. Gotovo nam je to besedilo težko razumeti ne nazadnje tudi zato, ker so nam ga prevečkrat negativno razlagali, ker smo slišali preveč pridig, ki so zemeljsko resničnost podcenjevale.

Skrb za vsakdanje življenje ne sme biti izgovor za to, da bi pozabili na božje kraljestvo. Ne sme nam zapreti pogled k Bogu. Kdor je od denarja in lastnine povsem odvisen (služi mamonu), ta postane nesposoben za službo Bogu. Pri Kristusovih besedah ne gre za površno brezskrbnost, kot da bi smeli kristjani mirno prekrižati roke in čakati vsega od Boga. Ne, gre za to, da računajo tudi pri najbolj neznatnih življenjskih dogodkih in korakih povsem z Bogom. Ob vsej muji za vsakdanji kruh velja ohraniti za-

upanje v Boga (z drugimi besedami: vero).

K čemu več nas primer o brezskrbnih pticah pod nebom in lilijah na polju noče pozvati. Zaupanje v Boga je nasprotje tesnobne zaskrbljenosti. Bog bo naklonil našemu trudu uspeh, če mu damo, kar mu gre. V družbi, v kateri živijo kristjani po tem načelu, bo posamezen kristjan tudi mogel doživeti moč te Kristusove obljube.

Po gornjih besedah ne gre iskati božjega kraljestva mimo skrbi za človekove življenjske nuje in potrebe, ampak celo nanjo opozarja. Tudi ne more biti noben delavec dober kristjan, če ni dober delavec. In nobena mati dobra kristjanka, če ni dobra, skrbna mati. Če si Bog naše življenje popolnoma lasti, hoče, da so v to vključene tudi naše skrbi za vsakdanji kruh.

Stvarni župnik

v dirki za blaginjo

V današnji dirki za „blaginjo“ marsikdo pozabi, da se vsi ne morejo udeleževati te dirke, predvsem ne stari, bolni in najrevnejši. Ti ostajajo neusmiljeno zadaj.

Ena takih žrtev dirke za blaginjo je postala te dni sedemnajstletna Concetta De Nitto iz južne Italije, ki je napravila samomor, ker ni mogla več prenašati brezobzirnega izkoriščanja in garanja. Že tretje leto jo je njen oče „dal v najem“ nekemu bogatemu

kmetu na severu za nekaj sto tisoč lir. Za to vsoto, ki jo je oče dobil, je morala garati do 14 ur na dan vse poletje na polju, daleč od doma, v tujem, neprijaznem okolju in v najprimitivnejših razmerah. Letos ni mogla več in je spila strup.

Nekaj dni so listi pisali o tem. Toda verjetno bo ostalo vse pri starem. Niti za državo niti za sindikat in za vso družbo usoda revnega, izkoriščanega sedemnajstletnega dekleta z juga ni važna in tudi v bodoče ne bo!

● V Turinu je cel okraj, imenovan KOTOLENGO, kjer je 20.000 bolnikov, kjer zakoljejo vsak dan sedem govedi, kjer porabijo vsak dan več kot soč soli, kjer imajo zaradi toliko ljudi stroj za peko kruha.

V tem zavodu je zbrana vsakovrstna človeška beda: bolni, pohabljeni, umobolni, sirote, gluhomemi. In za vse je preskrbljeno. Redovniki in redovnice lajšajo bedo teh trpinov.

Kar je posebno zanimivo, je to, da nima ta mala država trpečih nobenega ekonomista. Tako podjetje bi potrebovalo uradništvo, ki bi s prošnjami zbiralo darove, debelih blagajniških knjig, vrsto tipkarij, veliko skladišče in še marsikaj drugega. A vsega tega ni.

Na pročelju hiše še danes stoji zapisano: Mala hiša božje Previdnosti. Ustanovitelj tega zavoda Kotolengo je dejal, da bo podjetje propadlo, kakor hitro ne bo več neomajnega zaupanja v Boga.

● Angleški duhovnik BENSON, ki je iz anglikanske Cerkve prestopil v katoliško, je že pred petdesetimi leti napisal roman „Gospodar sveta“. V njem slika, kako se bo razvijala zgodovina sveta:

Cerkev je preganjana po vsem svetu. Tedaj predlaga mlad duhovnik papežu, naj ustanovi red križanega Kristusa. Njegovi člani lahko postanejo papež, kardinali, škofje, duhovniki, redovniki in verniki. Vsak

„Martin, jutri pridem k tebi na obisk!“

„Martin!“

Zdelo se mu je, kot da ga je poklical neki glas. Že je bil zadremal in zdaj se zdrzne. Kdo ga kliče? Nikogar ni v sobi. Spet zaspi. Pa spet isti glas: „Martin, Martin! Glej jutri skozi okno na ulico! Pridem k tebi na obisk!“

Martin ves prestrašen vstane in se ozira okoli sebe. Ne ve, ali se mu je zdelo v sanjah, da sliši glas, ali ga je slišal v resnici. Spet leže in zaspi.

Naslednji dan se prebudi, odmoli jutranjo molitev, zakuri in postavi na štedilnik juho z zeljem, samovar za čaj, sede k oknu in začne šivati. Misli na tisti glas, ki ga je slišal sinoči. Ne prestano gleda skozi okno. Vidi, kako hodijo mimo ljudje. Najprej gre mimo neki gospod, nato vodnar, za njim pa stari odsuženi vojak Stepanič. Ta čisti sneg izpred hiš.

„Čuden človek sem, res da! Stepanič odmetuje sneg, jaz pa mislim, kako bo prišel Jezus k meni!“

Naredi še dvajset vbodov v usnje, nato se zamisli: „Starega moža bi moral povabiti k sebi in mu ponuditi čaja. Zunaj je mraz.“

Odloži delo, prilije v samovar vode in potrka na okno. Stepanič se obrne. Martin mu da znak, naj pride noter. „Pridi, da se pogreješ.“

„Naj te Kristus blagoslovi! Pasje mrzlo je,“ pravi Stepanič.

Martin nalije dve skodelici topllega čaja in pravi staremu vojaku: „Vzemi šel!“

Ko Stepanič pije, Martin pogleduje na ulico.

„Nekoga pričakuješ?“ vpraša stari vojak.

„Sram me je povedati... No, nekaj sem sanjal. Veš, včeraj sem bral v svetem pismu, kako je naš Jezus Kristus hodil po svetu, kako je trpel in učil... Ali veš to, ali si slišal o tem?“

„Da, slišal sem, a brati ne znam.“

„Vidiš, bral sem, kako je Jezus prišel k nekemu farizeju, ta pa ga je zelo hladno sprejel. In zdelo se mi je, da mi je nekdo rekel: ‚Jutri pridem k tebi...‘ No, le pij... Zdaj pa mislim, da je Kristus na tem našem svetu iskal samo ponižne. Nebesa je obljubil ubogim...“

Stepanič posluša. Potem pravi: „Hvala, Martin Avdjejič, pri tebi sem si okrepljal dušo in telo.“

In stari vojak se pokriža in gre.

Martin sede nazaj k oknu in gleda na ulico. Mimo gresta dva vojaka, neki kmet. Potem pride neka kmetica in se ustavi ob zidu. V naročju nosi otroka in ga s svojim telesom ščiti pred vetrom. Oblečena je v lahko poletno obleko. Otrok joka. Mati ga ne more potolažiti. Martin odpre vrata in zakliče: „Ej, dobra žena!“

Ona se obrne.

„Kaj stojiš z otrokom tu na mrazu? Stopi noter!“

Mlada mati vsa začudena vstopi.

„Sedi sem k peči in nahrani otroka!“

„Nimam s čim, ker sama že dolgo časa nisem nič jedla.“

Martin vstane, vzame z mize kos kruha in skodelico, vanjo nalije nekaj zeljnate juhe. „Sedi in jej, dobra žena! Jaz bom ta čas pazil na otroka. Tudi sam sem imel otroke in vem, kako se to počne...“

Žena se pokriža in začne jesti, Martin pa s smolnatimi prsti zabava otroka.

Ko se mlada mati naje, začne pripovedovati, da je žena nekega vojaka in da je bila kuharica,

pa so jo odpustili iz službe, ko je rodila otročička. Nikjer je niso hoteli sprejeti. Porabila je ves denar. Samo stara žena, pri kateri je stanovala, ji je še dala prenočišče.

„Za božjo voljo, saj nimaš toplo obleke!“ pravi Martin.

„Imela sem toplo ogrinjačo, pa sem jo prodala za dvajset kopejk.“

Martin stopi k steni in sname z žeblja svoj stari plašč. „Vzemi, žena, star je, nekaj ti bo le pomagal.“

„Kristus naj ti povrne!“ odgovori mati v solzah.

Martin ji pripoveduje svoje sanje. Žena se mu še enkrat zahvali, se prikloni in gre.

„Vzemi v Kristusovem imenu!“ pravi Avdjejič in ji stisne v roke dvajset kopejk. „Kupi si novo ogrinjačo.“

Martin spet sede in začne šivati. Spet gleda skozi okno na ulico. Zdaj opazi neko staro ženo, ki nosi v roki košarico z jabolki — nekaj jih je menda že prodala — na hrbtu pa vrečico pšenice. Košarico odloži v sneg in hoče trdneje zavezati vrečo. Tedaj pridirja od nekod neki paglavec in vzame jabolko iz košarice. Hoče pobegniti, a starka ga zgrabi. Fantalin se na vse kriplice trudi, da bi ji ušel, ona ga pa drži za ušesa, za lase in vpije, da ga bo izročila policiji.

„Pustite me, nič nisem vzela!“ kriči mali.

Martin steče ven. Tako hitro, da so mu celo naočniki padli v sneg, in brž loči ženo in fantiča.

„Pusti ga, babica, odpusti mu v božjem imenu!“

„Odpustila mu bom na policijski postaji!“ kriči žena.

Martin gre k fantu in mu reče, naj prosi ženo odpuščanja.

Ta se joka in jo v solzah prosi: „Odpustite mi, babica!“

„Tako je prav!“ pravi Martin. „Zdaj pa vzemi jabolko. Tebi, babica, ga bom jaz plačal.“

Žena ni bila za to.

„Kaj pa je plačati eno jabol-

ko! Ko bi moral plačati za naše grehe...“ In pripoveduje ji Jezusovo zgodbo o dolžnikih... Bog nam zapoveduje, da drug drugemu odpuščamo.

„V redu,“ pravi žena, „toda otroci tako radi delajo slabo.“

„Res je, da radi delajo slabo. A mi jim moramo pokazati, kako se dela dobro, ali ne?“

Zdaj pa začne žena pripovedovati, kako jo imajo njeni vnuki radi... Nazadnje je celo rekla, da je bila ta stvar z jabolkom otročja.

Vrečico pšenice si je hotela zadelati na rame, pa ji fante pravi: „Babica, pusti, bom jaz nesel, saj imava isto pot.“

In šla sta kot najboljša prijatelja.

Martin je pozabil plačati jabolko. Ko se je vrnil v sobo ter sedel na čevljarški stol ob oknu, se je začelo mračiti. Prižge luč. Končal je škorenj, pospravil orodje, sedel k mizi in odprl evangelij. Ni še začel brati, ko se mu je zazdelo, da nekdo za njegovim hrbtom govori. Obrne se in vidi, da se v kotu gnetejo neki ljudje.

„Martin, ali si me spoznal?“

„Kdo si?“

„Jaz sem!“ In zagleda Stepaniča, ki se mu nasmehne in izgine...

„Tudi jaz sem tukaj!“ Prikaže se mu žena z otrokom.

„In jaz!“ pravi babica z dečkom, oba se nasmehmeta in soba je prazna.

Avdjejič čuti, kako mu je v srcu toplo, veselo. Pokriža se, natakne naočnike in začne brati: „Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, popotnik sem bil in ste me sprejeli!“ In nazadnje: „Karkoli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“

Tedaj je Martin razumel, da ga sanje niso varale. Gospod Jezus je tisti dan res prišel k njemu na obisk in Martin ga je sprejel.

Lev N. Tolstoj

mora narediti obljubo, da je pripravljen sprejeti mučeniško smrt.

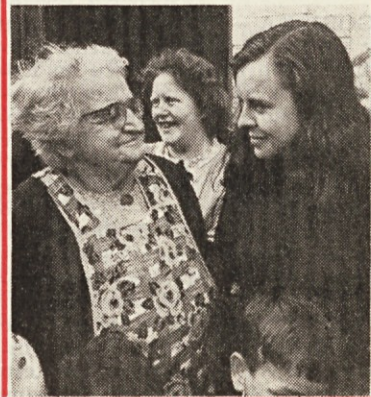
Pisatelj opisuje, kako je bil ta red ustanovljen in kako se je širil po vsem svetu. Čim bolj je bila Cerkev preganjana, bolj je rastla. Katoličani so v tisočih umirali s pesmijo na ustih za svojega križanega Kristusa.

Misel je ta: kadar in kjer je Cerkev preganjana, tedaj in tam se čisti in raste.

● Ko je bil NAPOLEON jetnik na otoku Sv. Helene, je zapisal v dnevnik:

„Kje so zdaj, v moji nesreči, prilizovavci? Kdo še misli name? Kje so moji prijatelji? Da, le vi trije, vi, zvesti do smrti, delite z menoj pregnanstvo. In pride ura, ko se telo vrne v zemljo, da ga razjedo črvi... Kako velikanska razlika med mojo bedo in večnim kraljestvom Kristusa, o katerem se še danes pridiga in ki ga ljubijo po vsem zemeljskem krogu! Je to smrt? Ali ni to bolj življenje? Taka smrt je mogla biti le smrt Boga.“

● Dvaindvajsetletna irska poslanka v londonskem parlamentu BERNARDA DELVIN, katoličanka.

● V Trierju je zboroval kongres Adveniata, nemške dobrodelne organizacije za Južno Ameriko. Govorili so o družbenem zapostavljanju velikega dela latinsko-ameriškega ljudstva. Predsednik svetovnega gibanja krščanskih delavcev Tibor Sulik (Brazilija) je kritiziral pri tem ravnanje latinsko ameriške Cerkve, ki še vedno ravna z ljudmi vse preveč, kot da bi ne bili osebe. Po izjavah drugega udeleženca pričakujejo ljudje od Cerkve, da bi obtoževala socialno krivičnost.

● PORTUGALSKI ŠKOFJE so v zadnji izjavi omenili pravico državljanov do obveščenosti, svobode izražanja svojih misli, zborovanja in pravne zaščite.

● Zastopnik MADŽARSKIH ŠKOFOV na zadnji škofovski sinodi v Rimu je ponovno izjavil, da so očitki madžarskim škofom, češ da so „kolaboracionisti“, krivični. Po njegovem mnenju bi morali imeti katoličani po svetu razumevanje za Cerkev in škofo v tako imenovanih socialističnih deželah.

● FRANCOSKI RADIO in TELEVIZIJA sta v zadnjem času pomnožila oddaje o verskih vpra-

cerkev se prenavlja cerkev hoče služiti cerkev hoče biti kvas sveta

šanjih. Na splošno se ljudje po svetu sploh sedaj po koncilu veliko bolj zanimajo za verska vprašanja.

● POMOŽNI ŠKOF iz TUDELE (severozahodni del Španije) je imel svojo službo za odvišno. Zato je odstopil kot pomožni škof in odšel za župnika v majhno mesto. Mnenja je, da lahko na vsakem drugem mestu bolje duhovniško deluje kot pa pomožni škof v Tudeli.

● Papež je zavrnil kritiko tistih, ki nasprotujejo novi ureditvi maše. Za njim je vatikansko glasilo „Osservatore Romano“ to zavrnitev ponovilo. Pri tem je omenilo, da je nasprotovanje toliko bolj neverjetno, ker prihaja od tistih ljudi, ki so sicer vselej branili papeževo oblast. Čeprav ni nihče po imenu omenjen, je znano, da sta kardinala Ottaviani in Bacci pred časom objavila pismo, ki sta ga poslala papežu in v katerem sta papeža prosila, naj prekliče spremembe pri maši.

● ŠPANSKI ŠKOFJE zagovarjajo gospodarsko neodvisnost Cerkve od države. Verniki naj bi plačevali cerkveni davek, ki bi ga pobirala Cerkev, denar bi pa

Slovinci ob meji

GORIŠKA — V Katoliškem domu v Gorici je nastopila farna mladina iz Št. Janža v Rožu na Koroškem z igro Jurij Kozjak. — Zveza slovenske katoliške prosvete na Goriškem je priredila v Katoliškem domu v Gorici tradicionalni koncert, pri katerem je nastopilo 12 zborov. — Dr. Milko Matičetov je v okviru Slovenskega katoliškega akademskega društva v Gorici predaval o sodobnih pogledih na slovensko pravljico. — Prof. Emil Devetak je prejel nagrado goriške pokrajinske uprave za diplomsko tezo „Ustvarjanje slovenske narodne

zavesti na Goriškem“. — V Štandrežu so na pobudo Kmečkega društva obhajali zahvalno nedeljo za poljske pridelke. Fantje in dekleta v narodnih nošah so med mašo položili na oltar vino, kruh, sadje in zelenjavo. — Zvesti starim običajem so v župnijskem domu proslavili tudi sv. Martina. — Slovensko prosvetno društvo Štandrež pa je pripravilo Veseli večer.

TRŽAŠKA — V Bazovici so proslavili peto obletnico blagoslovitve Slomškovega doma z lepim programom. — V Trstu je bil občni zbor Društva slovenskih izobražencev. Vsako soboto ob 20. uri bodo predavanja, razgovori, filmski alj družabni večeri. — Svetiovanjski zbor je nastopil v Marijinem domu v Trstu. Marija Miotova je recitirala nekaj svojih pesmi. — Tržaški nadškof je blagoslovil nov župnijski dom

v Mačkovljah. — V Finžgarjevem domu na Opčinah so priredili zabaven glasben večer. — Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem je povabila rojake v Kulturni dom v Trstu na IV. nastop cerkvenih zborov. Dvorana je bila popolnoma zasedana. Med 12 zbori je bil tudi zbor Rečan iz Ljesa v Beneški Sloveniji in zbor iz Ukev v Kanalski dolini.

KOROŠKA — V veliki dvorani glasbe v Celovcu je Krščanska kulturna zveza pripravila slavnostno prireditev na čast sv. Cirila in Metod. — Veličastna je bila manifestacija 20-letnice obstoja Narodnega sveta koroških Slovencev. — V farnem domu v Selah je pevsko društvo priredilo koncert slovenske narodne pesmi. — Slovensko prosvetno društvo Danica iz Št. Vida v Podjuni je gostovalo na Radišah z Budakovo igro Metež.

prihajal tudi iz cerkvenega premoženja in pa iz postranskega dela duhovnikov, če bi verniki kje ne mogli duhovnika vzdrževati. Država pa naj bi se odpovedala predlaganju imen za nove španske škofo.

● **MADŽARSKI RADIO** prenaša vsako nedeljo bogoslužje različnih veroizpovedi. Čas oddaj je razdeljen med posamezne vere.

● V državi **TOGO**, v Afriki, bodo odprli semenišče za zapoznele poklice. Kandidatov ne sprejmejo, če niso prej vsaj dve leti kje delali. Študijski program vključuje tudi razne praktične predmete: mehaniko, poljedelstvo in podobno. Cilj semenišča je, dobiti duhovnike, ki se bodo, kadar bo treba, lotili tudi telesnega dela. Tako bodo ljudem bolj blizu.

Slovinci po svetu

AVSTRALIJA — V vseh krajih, kjer imajo Slovenci maše, je imel p. Stanko Zemljak ponovitev nove maše. Bogat instrumentalni in vokalni koncert so ob tem pripravili v Wollongongu. — V Canberri je lepo število narodnih noš izpričalo slovensko zavednost. Mladinski koncert v dvorani je dokazal, da slovenska pesem ne pozna mej.

ARGENTINA — Slovenski izseljenci v Argentini so se poklonili pokojnemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu ob desetletnici njegove smrti s spominsko proslavo

vroča vprašanja:

Finance Vatikana

Vsak zasebnik in vsaka pravna oseba je dolžna državi objaviti, kakšno premoženje in kakšne dohodke ima. Vsa velika podjetja vseh vrst, zlasti banke, zavarovalnice in delniške družbe objavljajo letno bilance, ki so sleherniku dostopne. Uradno je predpisano, da mora zaupna in neodvisna revizijska ustanova vse objavljene bilance pregledati.

Vsi državni in občinski uradi morajo redno in sleherniku dostopno v uradnem listu objavljati svoje finančno stanje. Tudi te objave kontrolira neodvisna računsko ustanova.

Cerkev zahteva v mnogih deželah od svojih vernikov davek in poleg tega pobira miloščino za najrazličnejše namene. Tudi ona bo imela dolžnost objaviti obracun dohodkov in izdatkov, pa četudi je nihče ne more k temu prisiliti. Ogromno premoženje (ne le Vatikana) v dragocenostih vseh vrst more Cerkev obdržati in upravljati le, če je mogoča kontrola te uprave.

v Slovenski hiši. — XII. mladinske dneve so priredili v Mendози. — Slovenski šolski tečajji so zaključili šolsko leto. Profesorji, učenci in starši so se zbrali ob zaključku srednješolskega tečaja v Slovenski hiši. — V mestu Berazategui so na slavnostnem simfonično pevskem koncertu nastopili tudi Slovenci. Dirigiral je g. M. D. Šijanec. — Slovenska vas vabi na tombolo pod kozolcem. — Po vseh slovenskih društvenih domovih so pripravili miklavževanje. — XI. kulturni večer je obravnaval „Razmejitevna in politična razmerja med Slovenci in Italijani po prvi in drugi svetovni vojni“. — Akademsko slikarka ga. Bara Remec je podarila kapeli severno od Tilcare veliko oljnato sliko brezjanske Matere božje. V Tilcari, arheološki prestolnici province Jujuy, je argentinsko državno tajništvo za kulturo razstavilo njena dela.

Razumljivo je, da ima Cerkev denar, saj kako naj sicer vzdržuje svoje ogromno socialno delo v nerazvitih deželah: šole vseh vrst, bolnice, domove za stare ljudi, zavetišča... Kako naj sicer plačuje vse osebje, ki je za to socialno delo potrebno? Kako naj zida nove cerkve, samostane, izdaja knjige in revije v najrazličnejših jezikih, širi Kristusov nauk in splošno izobrazbo po radiu, TV? Kar moti, je to, da nimajo tisti, ki plačujejo vse to cerkveno delo, vpogleda v računsko knjigo.

Kaj stane Vatikan, da bi ukinil potratni in jezo vzbujajoči sijaj in blesk v Rimu in drugje? Tudi na zunaj preprosta Cerkev bi gotovo bolje pričala o duhu svojega ustanovitelja kot še toliko lepih besed.

Dokler Cerkev v Rimu vztraja pri svojem „molku“, se ne sme čuditi, da ji ljudje očitajo marsikaj.

Blesk in sijaj sta bolj ali manj nujno povezana z notranjostjo. Težko je vekomaj vzpodbujati vernike k prispevkom za to potratnost.

Čas bi bil, da bi v Vatikanu spoznali znamenje časa in ne bi Cerkev izgubila na verodostojnosti še več kot doslej. — A. S.

KANADA — Slovenska misijonarka s. Ksaverija Pirc se je po obisku v Sloveniji, Argentini in Združenih državah oglasila tudi med Slovenci v Kanadi, kjer je predavala o misijonih. — V Torontu je dr. J. Gržinič priredil orgelski koncert.

ZDA — V Clevelandu je Glasbena Matica priredila jesenski koncert. — Dramatsko društvo Lilija je proslavilo 50-letnico obstoja. — Pevski zbor Jadran je povabil rojake na svoj koncert. — Tudi pevsko društvo Planina je priredilo koncert. — V Clevelandu je umrl dr. Miha Krek, večkrat minister v stari Jugoslaviji. Med vojno je bil ves čas pri zahodnih zaveznikih, a se mu kljub vsem naporom ni posrečilo preprečiti, da bi prišel v Sloveniji komunizem na oblast. V emigraciji je bil dr. Krek predsednik Slovenske krščanske demokracije.

družinski kotiček

Človeka spoznaš po stanovanju

● PRIDEŠ NA DEŽELO, pa vidiš v neki hiši kup otrok: eden se maže z izpraznjeno ponvico, drugi se je polil z vrelim mlekom, tretji sedi v lastni luži, namaka vanjo kruhek in z nakremženimi usti poskuša njegov okus. Pa še četrti je, največji, ki pa razbija zadnje dele stare stenske ure.

Postelje niso postlane, na stehna so žebli brez podob, le ena je še, zelo je že zabrisana, ničemur ni podobna. V hiši leži vse navzkriž.

Mati je neumita in nepočesana, zanemarjena v vsej zunanosti, nekaj brklja po sobi, nimaš vtisa, da kaj dela, početja otrok ne vidi. V živahnem razgovoru je s sosedo, s katero obirata neko tretjo.

Podoba je jasna: soba je zrcalo nerazumne, tope in nevestne

Srečno novo leto!

Otrok v drugem in tretjem letu

Kljub temu da otrok pri tej starosti še pada in se lovi pri hoji, ga ta veseli: omogoča mu „raziskovanje“ okolice samostojno, brez pomoči odraslih. Otrok tudi pleza, teka in preskakuje ovire, rad vlačič za seboj ali prenaša najrazličnejše stvari. Malček potrebuje gibanja.

Rad pomaga pri slačenju in oblačenju, a pri tem je tako spreten ali nespreten, kakor je tedaj razpoložen.

V tej dobi malček vedno bolj opazuje in spoznava svet okrog sebe. Rad bi tudi vedel, kako se kakšna stvar imenuje, zato ima stalno na ustih vprašanje: Kaj je to?

Tedaj že tudi izgovarja nekatere besede, a zanimajo ga le reči, ki ga pritegnejo. Pričenja se igrati tako, da posnema življenje, igra se največ sam in pri tem uporablja preproste igrače: pokriva ali odkriva punčko v posteljici, jo prevaža v vozičku, meša s kuhalnico po lončku. Všeč mu je tudi, če podre stolp iz kock ali če odpre medvedu trebuh.

Otrok drugega leta začne malček čakati. Sprva ga zadovoljuje čečkanje samo, v tretjem letu ima pa že vsaka risba svoj pomen.

Včasih tudi čustvuje bolj silovito kot prej: cepeta, kriči, udarja okrog sebe, se meče na tla, grize brca ali praska. Drugič spet pa se smeje, skače ali mirno zre predse.

Otrok naj se v tej dobi še posebej počuti kot del toplega družinskega okolja, kjer bo dovolj časa zanj. Ko odhaja zvečer v posteljo, je prav, da starši z njim kramljajo, mu pripovedujejo zgodbe, z njim molijo, ga pokrijejo z odejo in mu želijo lahko noč.

Seveda ne bodo zgodbe v tej

dobi prezamotane. Morajo biti kratke, kjer nastopajo ljudje in živali, ki jih on pozna. Rad ima, če nosijo tudi bitja imena, ki so njemu znana, posebno pa, če nastopa v njih tudi on.

Otrok mora imeti dovolj prilžnosti, da sliši govor drugih, saj s tem pridobiva nove besede. A ta govor naj bo preprost, brez popačenk in pomanjševalnic. Pa tudi sam naj govori: ne mu vsega popraviti, ne se smejati, če pove napak. Naj govori pogumno, jasno, preprosto.

Malček naj se nemoteno igra in igrače naj bodo take, da se bo ob njih nahodil, naletal, naropotal po mili volji. Privlačijo ga živali na kolesih in vozički, kocke, punčke, medvedki in druge mehke igrače. Na prostem potrebuje kanglico, vedro in lopatko, seveda pa tudi vodo in pesek. Naj ne bo preveč igrač in naj bodo take, da se z njimi ne more raniti.

Prav je, če pustimo otroka v tej dobi, da sam jé, se vsaj delno sam sleče in obleče in umije.

Usmerjajmo mladino v poklice!

V industrijsko visoko razvitih državah gredo poklici že v desetisočje. Vsak dan se pojavljajo novi poklici, nove specializacije v poklicih.

Prav bi bilo, da bi postavili vsakogar na tisto delovno mesto, za katero kaže največ sposobnosti in zanimanja. Pri tem bo sam naj bolj zadovoljen, pa tudi produktivnost bo največja.

Odpasti bi moral prezir do ročnega dela, ki se kaže predvsem pri mestni mladini in zato vsa sila v šole, na drugi strani pa bi moral biti dana tudi nadarjenim otrokom revnih staršev možnost šolanja.

Mladini je treba pomagati pri izbiri poklica. S čim?

Najprej gotovo s poklicnimi svetovalnicami. V njih skušajo psihologi s pomočjo razgovora z mladim fantom ali dekletom in s pomočjo raznih testov pri odločitvi za poklic kar najbolj pomagati.

Drugo sredstvo je pa načrtno poklicno vzgajanje v šoli. Poklicna vzgoja naj bi ne bila kak dodaten del vzgoje, ampak sestavni del celotne vzgoje. Učenci naj bi se seznanili s poklici ob učni snovi sami; ko govorijo o rudarstvu, naj se spoznajo tudi z rudarji — kopači, tehniki, inženirji; ko govorijo o književnosti, naj se seznanijo s poklicem prevajavca, s poklici v tiskarstvu itd.

Poleg tega naj bi šola v otrocih gojila spoštovanje do vsakega poklica, ročnega prav tako kot umskega.

Boljše se je paziti kot zdraviti

Prehlad je najpogostejša bolezen pri ljudeh vseh starosti. Skoraj vsak človek enkrat v letu tako zboli, nekateri pa tudi večkrat.

Prehlajen človek kiha, smrka, je hripav, kašlja. Včasih se poviša telesna toplota, pojavita se glavobol in splošna utrujenost. Bolezen traja dva do sedem dni in lahko tudi sama od sebe preneha.

Prehlad se širi s kapljicami od bolnega na zdravega človeka. Pri prvih znakih bolezni je treba ležati v toplo posteljo, posebno če ima človek vročino. Počitek, toplota in večje količine tople tekočine so najboljše zdravilo. Skrbno si je treba čistiti nos in paziti, da se človek ne okuži še z drugimi klicami, pa seveda da tudi on drugih ne okuži.

žene, ki je padla v zakon nepripravljena, nezrela in nevzgojena. Njena zunanost da slutiti, da tudi notranost ni plemenita, da je umsko in nravno zanemarjena.

● **STOPIŠ V KMEČKO HIŠO**, kjer že na pragu opaziš, kako je vse skrbno pometeno. Zima je: mati z otroki je v hiši. Mati krpa obleko, starejša hčerka ji mora že pomagati, drugi pa gledajo slikanico, vsi tiščijo glave vanjo in jo razlagajo najmlajšemu, ki še ne zna govoriti in jih nič ne razume, saj bi jo najrajši kar raztrgal (edini užitek, ki bi ga ob njej imel), zato se bo pravkar vnel prepir.

Soba je snažna, vse je skrbno na svojem mestu, postelja postлана: vse je sicer skromno, a snažno in okusno.

Vse to dokazuje, da v hiši gospodinja žena, ki je šla dovolj pripravljena v zakon, ki ima poleg razumnosti tudi nravno resnost in plemenitost: čedna zunanost priča, da je tudi njena notranost dostojna, čista, plemenita.

● **PRIŠLI SMO K IZOBRAŽEN-CU** v njegovo vilo. Vse si je uredil po svojem okusu.

Prvo, kar nas je iznenadilo, so bile visoke, prostorne sobe, že veža s stebriči je pričala, da ima mož smisel za mogočnost, veličastnost. Njegov okus razodeva smisel za „slog“: vse je v slogu.

Stene so prepleskane po najnovjšem okusu, povsem svojevrstno. Okrašene so z izvirnimi umetniškimi slikami, v kotih so podstavki s kipi, sredi pa gospoduje nad vsemi mogočni doprsni kip s pomenljivim izrazom na obrazu. Kar na kipe starih grških in rimskih govornikov sem se spomnil.

Hitro radovedno vprašam svojega spremljevalca o kipu:

„Kdo pa je to?“

Pa me v zadregi dregne s kolumcem:

„Tiho, to je vendar on sam!“

„Smo že skupaj,“ sem si mislil. Test prizorišča sem prav doumel. Smo v stanovanju moža, ki je poln samega sebe. Lastni Jaz kraljuje nad vsemi drugimi figurami in postavami. Vsa razkošnost in

veličastnost prostora služi in se klanja njemu, kakor se mu morava midva, skromna gosta.

● POJDIMO K DRUGEMU UČENJAKU!

Njegovo stanovanje je skromno, stisnjeno, polno knjig, vse stene so obložene, miza prav tako, po fleh celi kupi. Pisalna miza, za katero dela, je tudi vsa založena. Človek se čudi, kako najde na njej dovolj prostora, da je lahko napisal že nad deset knjig.

Izrazito „delovno“ ozračje vlada v tem stanovanju. Nič ni, kar bi bilo „za razstavo“, kvečjemu bi hotel ta „nered“ in zaprašenost pred ljudmi skriti. Poleg vidiš tudi klavir in note.

Prizorišče nam zgovorno priča, da smo v stanovanju silno stvarnega človeka, ki mu nikjer ne gre za „videz“ in pohvalo pred svetom. Izrazito ponotrjen človek stanuje v tem stisnjemem prostoru. Kaj bodo rekli ljudje, za to mu ne gre.

● NEHOTE MI POLETI MISEL NA STANOVANJE NEKEGA BOGATEGA PROFESORJA, ki pa ima do vsakega gumba natančno po lastnem okusu opremljeno sobo. Vse tako skrbno urejeno,

Prehodno pa je pametno paziti na sledeče stvari: izogibati se prehlajenih ljudi, v dobah širjenja prehlada skrbeti za odpornost telesa z dobro prehrano, primernim počitkom in spanjem, redno si umivati roke pred jedjo in ne uporabljati tujih brisač, posode ali jedilnega pribora, paziti na to, da bodo noge, glava, vrat in hrbet topli in suhi.

Gripa ali influenza nastopa v večjih epidemijah: v krajšem času oboli veliko ljudi. Znaki, trajanje in zaščitni ukrepi so kot pri prehladu. Najboljši način obrambe pa je zaščitno cepljenje.

Koliko mesa pojedó po svetu v enem letu?

Amerikanec	76 kg
Kanadčan	66 kg
Francoz	60 kg
Danec	57 kg
Irec	53 kg
Šved	50 kg
Anglež	47 kg
Avstrijec	41 kg
Norvežan	33 kg
Finec	32 kg
Holandec	32 kg
Jugoslovan	28 kg
Italijan	16 kg
Grk	16 kg

Obmorske dežele se oskrbujejo tudi z ribami, kar nekoliko izboljšuje hrano glede beljakovin.

Hoja po snegu

Pravilo, da je treba na dan zaradi zdravja prehoditi približno 5 km, velja tudi za zimski čas in seveda prav tako za tiste tedne, ko leži sneg. Če je vreme posebno neugodno, če je npr. vlažno ali megleno, lahko vsakdanji obrok hoje zmanjšamo, prav pa je, da smo vsak dan na zraku. Ne gre namreč samo za telovadbo v obliki hoje, ampak tudi za utrjevanje.

Za hojo po snegu si nadenemo močne, visoke čevlje ali škornje, da lahko zagazimo tudi v celec. Prav je upoštevati srbski prego-

vor, da „škorenj varuje glavo, ne pa kučma“. Skratka — obutev za zimo naj bo najboljša, da varuje človeka pred mrazom in mokroto.

Starejšim ljudem, ki niso več posebno okretni, priporočajo za hojo po zasneženih in poledenelih poteh profilirane podplate, ki preprečujejo drsenje in padanje.

Hoja po globokem snegu je učinkovita gimnastika. Treba je nekoliko više dvigati noge in paziti, da ne zdrsne, treba je razgibati dodatne mišice.

Razen tega se na snegu in na zaledenelih poteh vedno znova vrstijo situacije, ko je treba paziti na ravnotežje. Za mladino so padci pri hoji, igrmah, smučanju in drsanju povsem vsakdanja stvar, starejši in stari pa naj naredijo vse, kar morejo, da ne bi padali. Pomagajo si lahko s primerno obutvijo, s krajšim korakom in mogoče še s palico, zlasti pa s previdnostjo.

Znano je, da imajo ljudje radi toploto, posebno tisti v visoki starosti. Pozimi radi pretiravajo, kakor s kurjavo, tako tudi s toplim oblačenjem. Posledica tega je, da so še bolj občutljivi za mraz in še bolj dovzetni za prehlad. V razpravi „O boju proti pojavom staranja“ piše fiziolog Mateeff, da je pretirana skrb za toploto škodljiva, ker slabi naravne procese proizvajanja lastne toplote. Če pa se človek načrtno utrjuje proti mrazu, če večkrat na dan prezrači stanovanje in hodi v sneg, je to zanj poživitev. Bistvo telesnega utrjevanja je v tem, da s pogostnimi dražljaji ali „stresi“, ki pa ne smejo biti premočni, povečujemo prilagoditvene sposobnosti organizma. Finci imajo stoletja staro navado, da se s potenjem v savnah in z mrzlimi polivi ter drgnjenjem kože s snegom pripravljajo na zimske napore in mraz.

Ljubitelje utrjevanja bo morda zanimala tudi metoda, ki jo priporoča Sebastijan Kneipp (1821—1879). V svojem priljubljenem delu „Moje zdravljenje z vodo“ svetuje med drugim tudi, naj bi brodili bosi po pravkar zapadlem snegu. „Malo premagovanja je treba samo prvih nekaj minut,“ piše Kneipp. „Pozneje o kakem

neugodju ali posebnem mrazu ni niti sledu. Praviloma naj traja hoja po snegu 3 do 4 minute. Izrecno pa poudarjam: ne smemo mirno stati, temveč hoditi.“

Napake v prehrani

Ni vseeno, kako je hrana porazdeljena čez dan, tudi ni vseeno, kako je sestavljena, pripravljena in koliko je zaužijemo. Glavne napake, ki jih delamo pri hranjenju, so:

- Hrane ne porazdelimo pametno čez dan in zlasti dajemo premalo poudarka zajtrku. Zajtrk bi moral biti močnejši, da bo zmogljivost za dopoldansko delo večja. Kosilo naj bi bilo zaradi popoldanskega dela skromnejše in lažje, večerja pa obilnejša in zato dovolj zgodnja.

- Navadno vsebuje naša hrana preveč maščob in mlevskih izdelkov, premalo pa mesa, rib, jajc, mleka, mlečnih izdelkov, presne zelenjave in sadja. Zlasti pozimi manjka hrani sadja in zelenjave.

- Način pripravljanja hrane je še marsikje zastarel in tak, da s pranjem in kuhanjem živil uničimo velike količine zaščitnih snovi ali pa da hrano okužimo ali jo kako drugače naredimo manj užitno.

- Med ljudmi, ki delajo predvsem sedé, je vse več debelih. Njihova hrana je preobilna, premalo se gibljejo in ne nadzorujejo redno svoje teže.

REŠITVE UGANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE: Advokatova žena je kemičarka. Na podlagi podatkov je mogoče narediti tole shemo:

Gospa	Brat	Mož
X	kemik	zdravnik
Y	biolog	Z
Z	zdravnik	
kemičarka	W	
biologinja		W

Z ne more biti ne zdravnica ne biologinja, torej je ali advokatinja ali kemičarka. Vzemimo, da je Z advokatinja. Ker W ne more

biti ne kemik ne biolog, pa tudi ne zdravnik (ker bi v tem primeru Z bila kemičarka, vzeli smo pa, da je advokatinja), bi bil advokat, zaradi česar bi bila W in Z ista oseba. A v tem primeru bi bila Y biologinja in bi tako dobili brata in sestro z istim poklicem. Zato je Z kemičarka. Sledi, da je W zdravnik, X biologinja in Y advokatinja. Gospa, ki je zdravnica, je torej sestra advokatova in njen mož (ker ne more biti advokat) je biolog, zaradi česar je advokat mož kemičarke. Popolna shema izgleda takole:

Gospa	Brat	Mož
biologinja	kemik	zdravnik
advokatinja	biolog	kemik
kemičarka	zdravnik	advokat
zdravnica	advokat	biolog

Kriminalna uganka

Nečaka Teda ni bilo doma, ko so našli njegovo teto mrtvo. Vzrok: zastrupitev s plinom. Zdelo se je, da nekje nekaj ni v redu. Zgodba, ki jo je povedal Ted, je potrdila sumnjo:

„Moja teta je še spala, ko sem šel ob šestih iz hiše, da si kupim cigarete. Na cesti sem srečal svojo znanko Pavlo, ki me je povabila v kavarno na vogalu. Nekako ob pol osmih sem se vrnil. Na stopnicah sem zaduhal čuden vonj, a temu nisem pripisoval posebne važnosti. Ker sem pozabil ključ v kavarni, sem nekajkrat pri vratih pozvonil. Nič se ni zganilo, zato sem hotel pustiti teto naprej spati. Šel sem takoj ponovno v kavarno.“

Detektiv Dekleva je dal Teda takoj ukleniti. Zakaj?

(Odgovor v naslednji številki.)

snazno in uporabno, da se počutiš kot na drsališču, kjer imaš vsak trenutek občutek, da boš zdrsnil. Nikjer nobene knjige, vse so skrbno v omarah, na pisalni mizi ni ničesar razen „predpisane“ podlage za pisanje. Tudi pisalni stroj je skrit v predalu. Red mora biti. Nobene cvetlice ni na oknu niti v sobi. Sploh nobene nepotrebne stvari.

Stene so prepleskane s hladno zelenkasto modrikasto barvo, blede kot nemirno tekoča, a hladna voda. Eno samo podobo sem videl na njih. Kaj pomeni, se ne spominjam. Vse pa mi je dokazovalo, da tudi njemu podoba ni pomenila nič drugega kot izpolniti prazno steno.

To prizorišče je verna podoba jalovega natančneža, prenapeteža, „pedanta“, ki ob sami stvarnosti in natančnosti nikoli v življenju ne pride prav preko pospravljanja svoje sobe še do kakšnega temeljitejšega dela.

Tri besede pomagajo ugajati pot med ljudmi: prosim, hvala, oprostite. Prošnja ni ponižanje, ampak le vljudno izražena želja. In zahvala ni hlapčevsko sklonjena glava, ampak izraz vljudnosti. Oprostimo se, kadar nam kaj spodleti, in spodleti nam marsikaj.

novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice

Z izvlečki iz sloven- mentarjev in mnenj
skih revij in časopi- ne odgovarjamo. Iz
sov, ki izhajajo doma podane snovi naj si
in po svetu, skuša- bravci sami ustvarijo
mo zasledovati dog- sodbo o življenju
janje med Slovenci. slovenske družbe! —
Za utemeljenost ko- Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

BANOVC — Stanovanjsko komunalno podjetje Ljutomer, ki je lastnik toplic, je podpisalo pogodbo z zdraviliščem Radenci o prevzemu in ureditvi tega objekta v sodobno kopališče. Zdravilišče bo vložilo v urejanje toplic v prvi fazi deset milijonov dinarjev.

BRNIK — Konec novembra bi skoro nastala nesreča na ljubljanskem letališču. Pilot JAT-ove „Caravelle“ se ni držal predpisov in je pri pristajanju zadel vrhove iglavcev pred pristajalno stezo. Nekateri sovražniki slovenskega letališča v Beogradu so takoj dvignili hrup, da letališke naprave niso v redu. Komisija pa je ugotovila, da so naprave bile v redu, le pilot je namesto sto metrov visoko letel le deset metrov nad zemljo.

BRNIK — Z brniškega letališča je poletelo prvo letalo Inex—Adrije s tovorom sto plemenskih svinj, namenjenih za državno farmo v mestu Eberswalde v Vzhodni Nemčiji. Agrokombinat Emona je po zračni poti prepegljala na to farmo 9500 svinj. Z dvema letali DC-6b bodo piloti Inex—Adrije leteli nepretrgoma 12 do 13 dni in prepeljali do letališča Schönfeld pri vzh. Berlinu nekaj več kot polovico vseh za izvoz namenjenih živali, ki so jih vzredili na farmi Agrokombinata Emone v Ihanu. Vzpostavljen bo pravi zračni most, saj bo z brniškega letališča vsake 4 ure in pol vzletelo eno letalo.

CELJE — V celjski bolnišnici so izvedli referendum o predlogu za priključitev bolnišnice Topolšica k bolnišnici Celje. Od 1185 upravičenih glasovavcev je gla-

Ljubljansko „Delo“ in Lurd

V sobotni prilogi („Dela“, 28. oktobra 1969) kriči v velikih črkah čez podlistek naslov „Vera na škripajočih vozičkih“, kjer se doslej neznan časninar Primož Žagar loteva Lurda na način, ki je nevreden odgovornega poročevalskega, kaj sele kulturniškega peresa (Primož Žagar se namreč zadnji čas gre kulturnika v reviji Problemi). Skratka, Primož Žagar se iz Lurda ležerno norčuje.

Primožu Žagarju pač ne bomo razlagali, kako je gledal na Lurd kdo, ki ga je vsekakor tako umsko kakor umetniško prekašal, od zdravnika, Nobelovega nagrajenca, Alexisa Carrelja tja do nekatoliškega pisatelja Franza Werfla. Primož Žagar naj naposled misli o Lurdu, kar hoče: ostal bo tista umska in umetniška potencia, ki se ji pravi Primož Žagar.

Pač pa velja vprašati uredništvo „Dela“, glasila SZDL Slovenije, kako si pravzaprav zamišlja svoje sobotne priloge: da bo eno soboto vabilo k sodelovanju katoliške teologe (v prejšnji prilogi je dr. Perko pisal o dvajsetletnici Ciril-Metodijskega društva, op. NL), drugo pa take oštarijske antikriste? Takšnemu početju se v marksističnem jeziku pravi gnili oportunistem.

Na vsak način ostaja vprašanje, kako si upa list s 100.000 naklade tako žaliti verski čut množice svojih bravcev, ki so katoličani? In tako v razmaku enega samega tedna osmešiti svojega duhovniškega dopisnika in — recimo bobu bob — posredno tudi celotno Ciril-Metodijsko duhovniško društvo? Kolikor nam je znano, je prav CMD pred leti poromalo v Lurd. Zato je na njem, da ob takih prilikah pokaže toliko krščanskega ponosa, da izreče svoj nedvoumni NE.

TUKAJ SE GOVORI SLOVENSKO: tudi ta napis v lurski izlozbi je zbedel podlistkarja, da ga je dal svojemu spremljevalcu Ediju Selhausu pomenljivo fotografirati. Meni pa je tisti napis vsekakor bolj imponiral kakor komercialna dvojezičnost v novem supermarketu v Sežani — torej tam, kjer je niti po Memorandumu ni treba. — Milan Razor.

Mladika, Trst, 1969, str. 173—174

Domovina

prostor in čas

Kajti treba si je biti na jasnem: časi so se spremenili. Domovine ni več mogoče opevati. Domovina so tisti tam zgoraj, ki imajo pred vrati svojih vil policaje, domovina so tisti, o katerih je prepovedano objavljati karikature, domovina so tisti, ki pošiljajo plave može s strojnici nad sive može ob visokih pečeh, domovina so tisti, ki držijo za vrat domovino.

Slovenija, najbolj razvita, najbolj grenka beseda... Čehi so nam pokazali, kako lahko ves narod eno samo misel snuje, oni vedo, kaj je domovina. Kdo med nami bi žrtvoval prihranke, kdo bi šel vsaj

na uradniško: „omladinska pruga, omjadinska pruga, to je potpuno novi svet, koga više da volim, sebe ili druga, s kojim zajedno guram vagonet?“

„Koga više da volim?“ ... nikogar! — dokler se v tej domovini domovina ne spremeni, domovina, ki se nam laže in nas duši, domovina, ki se našim težavam cinično smeje. — Ervin Fritz.

Prostor in čas, Ljubljana, 1969, 7/8, str. 327.

„Ko so cvetele buče“

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Predsednik republike Tito je govoril v Zrenjaninu v Vojvodini. V njem se je dotaknil najrazličnejših problemov:

„So tudi takšni primeri, da si posamezniki dovolijo odkrito pred vsemi našimi ljudmi žaliti in skruniti s svojim poganskim jezikom žrtve naše vojne in nas skušajo sramotiti pred vsem svetom. Takšni ljudje nimajo prostora v naši skupnosti.

V Jugoslaviji je visoka stopnja demokracije. To je socialistična demokracija, demokracija za tiste, ki imajo radi socializem.

Zdaj je čas ustvarjanja, to pa je še teže, kot je bilo rušiti staro.

Povedati želim nekaj o tako imenovanih stvkvah v naši državi, vendar se tako pri nas sploh ne morejo imenovati, ker jih ni mogoče primerjati s stvkvami v kapitalističnem sistemu, kjer se delavci borijo za višje mezde in boljše življenjske razmere...

Te dni ste slišali o gledališkem delu „Ko so cvetele buče“, v katerem avtor blati naš družbeni sistem. Kaže, da se v njegovi glavi nekaj mota in da na vsak način hoče dokazati, da naša družba ni dobra. In kdo to pravi? To piše tisti, ki je bil na Golem otoku. Nekaj posameznikov je, ki pljuvajo na pridobitve naše revolucije. Ne ljubijo naše družbe, ne ljubijo socializma in mu ne pripadajo v svojem bistvu. Dolžnost komunistov je, da onemogočijo vse tiste, ki se ukvarjajo s takimi stvarmi.

Naš tisk je dober. Toda v nekaterih časopisih so tudi spisi, zaradi katerih se človeku ježijo lasje. Kaj, na primer, objavlja „Jež“, kaj vse je v tem časopisku! To so protisocialistični in protidružbeni motivi. In takih časopisov imamo še.

Pogosto se dogaja, da tudi v naših uglednih listih izhajajo članki, ki so s svojo vsebino skregani z našimi družbenimi gibanji in prizadevanji našega ljudstva... Treba je le, da se Zveza komunistov še močneje zavzema, da se vztrajno dela, da je budna.“

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 13. nov. 1969, str. 2.

Ali naj bo to dialog?

Naj se ustavim samo ob robu dveh dogodkov zadnjega časa na Primorskem.

V mislih imam najprej uradni obisk slovenske vladne delegacije v Trstu in Gorici in njen pomen za slovensko skupnost v Italiji. Delegacijo je vodil predsednik slovenskega Izvršnega sveta Stane Kavčič in je uradno pomenila nadaljevanje „dialoga“ med Slovenijo in Furlanijo — Julijsko Benečijo. Za nas Slovence pa tak „meddeželni“ dialog nima pomena, če bistveno ne prispeva tudi k reševanju narodnostnih problemov slovenske manjšine v Italiji. Pričakovali bi zato, da bi se Ljubljana ob tej priliki uradno in odločno zavzela za reševanje vseh še odprtih vprašanj v duhu „dialoga“, ne glede na vse ideološke razlike med zamejskimi Slovenci.

V uradnih komunikacijah in poročilih o srečanju se sicer poudarja želja slovenske vlade po reševanju zadev slovenske manjšine. Čudno

sovalo 1013 ljudi. Za združitev je glasovalo 977, proti pa 23 upravičencev. S tem so tudi odločili, da bo pljučni oddelek iz Novega Celja prestavljen v Topoljšico.

GORNJA RADGONA — Ker so se podražili stroški in s tem tudi cena varstva otrok v varstvenih ustanovah, se je število otrok v vrtcih radgonske občine znatno znižalo. Lani je bilo v sedmih vrtcih 259 otrok, letos pa obisku-je vrtec 186 otrok, torej 73 manj kot lani.

GORNJA RADGONA — Pred dnevi so pričeli s pripravljalnimi deli na gradbišču nove samopostrežne trgovine. Ta bo stala v neposredni bližini Petrola na Partizanski cesti. Dosedanja trgovina, ki je stala v neposredni bližini novogradnje, ni ustrezala higiensko-tehničnim predpisom. Trgovina bo predvidoma zgrajena do maja letos.

GORNJA RADGONA — Tudi v Radgoni primanjkuje masti. Pa so si prebivavci hitro znali pomagati in odšli čez most v avstrijsko Radgono, kjer so lahko kupili mast po skoraj polovični ceni, kolikor so jo hoteli. Trgovci onkraj mostu si zadovoljno manejo roke, saj so doslej le Avstrijci prihajali čez most po meso v Slovenijo, sedaj pa hodijo Slovenci po mast v Avstrijo.

GORNJA RADGONA — Uprava carine v Gornji Radgoni je dobila na Panonski cesti novo upravno poslopje, ki je veljalo zvezno carinsko upravo nad 1,1 milijon dinarjev. Sodoben objekt je po načrtu beograjskega arhitekta zgradilo v predvidenem roku ma-

Mokrica s Krvavca

ribovsko gradbeno podjetje Konstruktork. Tudi novo carinsko poslopje v Radgoni spada v program modernizacije mednarodnega mejnega prehoda na jugoslovansko-avstrijski meji.

IZOLA — Izolska tovarna igračk „Mehanotehnika“ se lepo razvija. Pred desetimi leti so izvozili igrače v vrednosti 16.000 dolarjev. Letos bo znašala vrednost izvoza 2,2 milijona dolarjev. V tovarni izdelujejo nad tisoč vrst različnih igračk. Med njimi jih je okrog 700, ki jim vgradijo drobne elektromotorčke. V kratkem bodo začeli izdelovati tudi elektronske igračke. Največ izvoza gre v Ameriko.

IDRIJA — Popularno spalnico „Sibila“, s katero je zaslovela tovarna pohištva obrat Slovenijalesa iz Idrije, so te dni razstavili v palači kulture in znanosti v Varšavi, kjer je odprta jugoslovanska gospodarska razstava. Kolektiv si je s svojimi solidnimi izdelki že pridobil zaupanje kupcev ne samo doma, ampak tudi v tujini.

KOPER — Neurje, ki se je zadnje dni v novembru razbesnelo nad Jadrantom, je opustošilo tudi slovensko obalo. Visoka plima in orkanski veter sta poplavila vse niže ležeče dele obalnih mest in nanesla gmote kamenja, med njimi tudi sto kg težke skale. Voda je ponekod stala čez en meter visoko in udirala v lokale, kleti. Najbolj prizadeta je koprška Bonifika, kjer je morje podrlo zaščitni zid in preplavilo depresijsko področje. Tako hude povodnji ne poznajo tudi najstarejši ljudje iz teh krajev.

KUZMA — Skoraj polovica od skupnega števila 250 otrok na osnovni šoli ima enega ali oba roditelja na sezonskem delu v tujini. Vodstvo šole, ki ima čedalje več vzgojnih in učnih problemov s to mladino, je opozorilo pristojne organe, naj bi v prihodnje preprečili odhode obeh staršev.

LENDAVA — V Lakošu pri Lendavi gradi podjetje Petrol nav

pa je, da se malo potem pristojni slovenski uradni forumi v Ljubljani na moč zavzemajo za postavitev protosinhrotrona v Doberdobo, kar bi pomenilo za tamkajšnji slovenski živelj narodnostno smrt in o čemer so slovenski demokratični predstavniki na Goriškem že večkrat odločno poudarili svoje negativno stališče.

Poleg tega ni videti v uradnih predstavnikih slovenske vlade realne politične volje do uresničenja naših narodnostnih pravic, saj so pač vezani na meddržavno politiko dobrega sosedstva, ki gre največkrat kar mimo manjšinskih problemov. (O tem pričajo tudi nedavni razgovori Tito—Saragat). Sami pa smo lahko v razgovoru slišali iz ust predsednika Izvršnega sveta Slovenije, da bodo naši problemi šli na pot rešitve počasi in postopno.

Iz vsega povedanega je torej jasno, da nas „dialog“ v sedanjih oblikah bolj ovira, kot bi nam kaj koristil.

Pa še en primer „dialoga“ v pravem ideološkem smislu. Pred kratkim so v Doberdobo uradno odkrili spomenik padlim iz osvobodilne vojne.

Šlo je za to, da bi spomenik počastil vse žrtve zadnje vojne, padle za demokratične in narodne vrednote. V zadnjem trenutku pa so organizatorji grobo obšli voljo občanov in postavili na spomenik simbol komunizma — rdečo zvezdo. Uradni govornik pa je izrazil željo, naj bi nam sijala rdeča zvezda v lepšo bodočnost...

Mislím, da primer sam ne potrebuje komentarja. Lahko pa samo dokazuje, da v takih pogojih, v zagrizenosti najbolj temne hladne vojne ni mogoče izvajati pravega dialoga.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 13. nov. 1969, str. 1.

Katoliški GLAS

Še „Slovenski“ oktet?

V soboto, 15. novembra, je „Slovenski oktet“ iz Ljubljane nastopil v Kulturnem domu v Trstu. Izmed 25 izvajanih pesmi so bile le štiri slovenske.

Prihajati na Tržaško in Goriško, kjer se slovenščina že itak mukoma ohranja, s toliko obilico neslovenskih pesmi, pomeni dajati roko vsem tistim, ki si prizadevajo, da bi slovenščina med nami čimprej zamrla. Spored Slovenskega okteta je spominjal na tiste tovorne ladje, ki pod panamsko zastavo prevažajo po vseh svetovnih morjih vso mogočo šaro, le nič lastnega blaga.

Katoliški glas, 27. nov. 1969, str. 2.

Izseljevanje in razlašanje na Primorskem

Med razpravo o proračunu dežele Furlanija-Julijska krajina je povzel besedo tudi svetovalec dr. Drago Štoka, izvoljen na listi Slovenske skupnosti. Opozoril je na dve odprti rani, ki težko prizadevata zlasti našo manjšino. Gre za izseljevanje in razlašanje.

Izseljevanje je bič, ki enako tolče po Slovencih in Italijanih in je predvsem močno v Beneški Sloveniji ter v Karniji, čutiti pa ga je tudi v Trstu, od koder odhajajo v tujino zlasti tehnično usposobljeni mladi ljudje, ker doma ne najdejo zaposlitve. Razni novi nafto- in metanovodi tega niso znali preprečiti.

Razlaševanje pa je nadloga, ki je napravila ogromno škodo zlasti slovenski manjšini v tržaški okolici. Če bo prišlo do jedrskega pospeševalnika v Doberdobo, bo tudi tamkajšnja slovenska skupnost utrpela veliko škodo, če se ne bo vnaprej poskrbelo za njeno zaščito in nadaljnji obstanek. Seveda nismo Slovenci proti gospodarskemu in družbenemu napredku dežele, saj se z njim gradijo temelji za boljše in bolj gotovo bodočnost, nočemo pa pristati na to, da bi v imenu

delajo doma in po vseh drugih zemeljskih celinah. Naj živi in se razcvita!

LJUBLJANA — Skoro vsa večja mesta po svetu, pa tudi v Jugoslaviji, imajo posebne počitniške domove za mladino. Ljubljana je bila doslej brez njega. Konec novembra in v začetku decembra so napravili posebno denarno akcijo za gradnjo mladinskega hotela. Za cilj so si postavili znesek 500.000 dinarjev.

LJUBLJANA — Nedavno je obhajal sedemdesetletnico življenja neumorni slovenski geograf dr. Valter Bohinc, doma iz Rateč na Gorenjskem. Veliki stenski zemljevid Slovenije je njegovo delo. Iz tega so bili napravljeni tudi vsi manjši zemljevidi slovenskega ozemlja. Zaslužnemu profesorju geografu in kartografu želimo še mnogo let!

LJUBLJANA — Slovenija je od svojega družbenega proizvoda dajala za potrebe federacije: v letu 1963 — 19,2 odstotka, v letu 1964 — 14,8 odst., v letu 1965 10,5 odst., v letu 1966 — 9,8 odst., v letu 1967 — 13,4 odst., v letu 1968 — 13,9 odstotka. Zanimivo bi bilo vedeti, kakšno je razmerje dajatev za federacijo med Slovenijo in drugimi jugoslovanskimi republikami.

LJUBLJANA — Slovenski oktet je pel v novembru v več mestih na Bavarskem in žel velik uspeh. Neki kritik je pisal „o pevskem čudežu“ iz Ljubljane. Konec januarja gre zbor spet na turnejo in sicer bo pel v Münchenu, Stuttgartu in Nürnbergu. Italijanski predsednik Saragat je povabil Slovenski oktet na gostovanje v Rim.

LJUBLJANA — V četverkotniku, ki ga omejujejo Miklošičeva, Frančiškanska, Titova in Dalmatinova ulica, nameravajo izgraditi „Ploščad Borisa Kraigherja“. Na tej ploščadi namerava podjetje „Metalka“, ki ima tam že svojo poslovno palačo, graditi tudi blagovno hišo, ki bo stala 41 milijonov dinarjev.

ter izdaval: „Sloveni? Quella gente pericolosa?!“ (Slovenci ste? Ta nevarni narod?!)

Ubogi Vetrinj, ako se v tvojem gradu res kdaj naseli „quella gente pericolosa“!

Naš tednik, Celovec, 27. nov. 1969, str. 4.

Umreti nočemo!

Spominjamo se ustanovitve Narodnega sveta koroških Slovencev 28. junija 1949. Tistega dne se je zbralo kakih 50 mož — globoko zaskrbljenih nad koroško-slovenskim razvojem v povojnih letih. Noč, ki se je spustila nad koroške Slovence v letih Hitlerjeve strahovlade, je bila še temnejša.

Naš slovenski človek, ki se je duševno ranjen in telesno strtl vrnil iz Hitlerjevih taborišč, si je zaželel miru, zaželel si je narodne svobode. A tega miru ni bilo. Brezobzirna povojna politika v smislu ortodoksno-marksističnega svetovnega naziranja, ki je prišla prisiljeno od zunaj v slovensko kmečko in delavsko sobo, je bila nenaravna korenika, ki zaradi tega med koroškimi Slovenci ni mogla pognati zelenja. Treba je povedati, da mnogim povojnim političnim akterjem ni šlo v prvi vrsti za ohranitev slovenske narodne bitnosti na Koroškem, ampak za zmago komunistične družbene miselnosti.

Tako je treba razumeti, da so se 28. junija 1949 na povabilo pripravljalnega odbora zbrali narodnjaki iz vse južne Koroške, med njimi mnogi duhovniki, da zavzamejo stališče in sklepajo o takojšnjih ukrepih.

Idejni oče in ustanovitelj Narodnega sveta dr. Jožko Tischler je uvodoma dejal med drugim: „Ne bomo obsojali nikogar, ampak ugotoviti moramo, da je narodna celota razbita v drobce. Ugotoviti moramo, da je bilo napačno staviti vse na Rusijo in avstrijski komunizem, na drugi strani je treba ugotoviti, da so zadnja leta jasno pokazala, da koroški Slovenci v pretežni meri niso komunisti.“

V debati, ki je nato sledila, so se oglašali z odločno besedo naši najboljši možje. To je bila rojstna ura Narodnega sveta koroških Slovencev.

Prizadevanja Narodnega sveta koroških Slovencev so stala tako v prvi dobi, ko je organizaciji predsednikoval njen ustanovitelj dr. Jožko Tischler, kot tudi v drugi dobi, ko je bil predsednik dr. Valentin Inzko, v znamenju odločnega zavzemanja za narodnostne pravice slovenske skupnosti na Koroškem. Tudi sedanji odbor Narodnega sveta se trudi po svojih močeh, da pomaga ustvariti docela pravične razmere za koroške Slovence.

Šolstvo je osnovno vprašanje vsake manjšinske narodne skupnosti. Šolski zakon iz leta 1959 določa posebno prijavo k dvojezičnemu pouku. Za nas šolsko vprašanje prav zaradi tega ni urejeno. Dokler se dogaja, da kak šolski vodja odsvetuje prijavo, dokler prepovedujejo tu in tam učitelji otrokom slovenski pogovor, dokler se pojavljajo v hišah staršev, ki so svoje otroke prijavili, predstavniki združenja staršev in na naše starše pritiskajo, na tak zakon ne bomo pristali, ne glede na to, da je že prijava sama po sebi diskriminacija enega dela povsem enakopravnega prebivalstva.

Šolski zakon iz leta 1959 je tudi prvič v zgodovini koroških Slovencev določil, da naj bo veroučni jezik tisti, ki je tudi učni jezik ostalih predmetov. Danes moramo ponovno opozoriti na to, da je določba v omenjenem šolskem zakonu krivična, ker ne upošteva naravnega zakona, da dobi otrok svojo versko izobrazbo v jeziku, ki je njegov materinski jezik. To je osnovna človekova pravica.

Naj omenim, da je vrsta določil 7. člena Avstrijske državne pogodbe neizpolnjena. Naši kraji še vedno — kako dolgo še? — čakajo na dvojezične krajevne napise, na slovenski uradni jezik, predvsem pa na gradnjo lastnega poslopja za slovensko gimnazijo. Vsi občutimo težo zdaj že trinajst let trajajočega izključno popoldanskega pouka.

Saintgermainška mirovna pogodba predvideva za manjšine denarne podpore iz javnih proračunov. Zaradi tega se ne moremo zadovoljiti z izjavo deželnega glavarja Sime, ki je dejal, da koroška deželna vlada ne more dati Slovincem v proračunu posebne vsote, ker noče ustvarjati geta. Finančna podpora nam tako iz državnega kot iz deželnega proračuna po vsej pravici gre. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je v zveznem proračunu letos prvič upoštevana zadevna želja.

Naj še pribijem: o odprtih vprašanjih smo koroški Slovenci vedno in povsod pripravljeni govoriti. Vendar mora biti načelo tako v državi kot tudi v deželni politiki to, da ne pride do odločitev mimo in brez nas.

Na tako imenovano ugotavljanje manjšine koroški Slovenci nikdar ne moremo pristati. Nikjer manjšinskega vprašanja ne rešujejo na ta način. Ga reševati na Koroškem — v zastupljeni atmosferi tako imenovane domovinske zvestobe in nezvestobe — z ugotavljanjem manjšine bi pomenilo zločin nad zgodovinsko težko obremenjenim narodom. Izselitev koroških Slovencev je samo kamenček v mogočnem mozaiku zapostavljanja in danes vse bolj tihe diskriminacije.

Dokler uradna statistika ugotavlja, da je od desetletja do desetletja kar za 20.000 Slovencev manj, dokler naši starši svojih otrok ne prijavljajo k dvojezičnemu pouku, čeprav jih potem pošljejo na slovensko gimnazijo, dokler slišimo pri slovenskih prireditvah v glavnem mestu najbolj slovenskega okraja besede kot „čuš“, dokler je vsakdo, ki kulturno deluje, za nekatere izdajavec, je nekaj povsem nezdravega v tej deželi.

Toleranca — tolikokrat naglašena od najvišjih reprezentantov dežele — nas ne bo rešila, kajti tolerirati pomeni trpeti koga poleg sebe. In rešila nas tudi ne bo naša vloga mostu, preko katerega mnogokrat drugi hodijo.

Sosed v deželi mora končno spoznati, da koroški Slovenci nismo odvečno breme, nevarnost za državne meje, kamen spotike velenemskim sanjačem. Spoznati bi to moral tisti župnik, ki meša nemško-nacionalni politični kvas, namesto da bi skrbel za dušni blagor svojih faranov; uvideti bi to moral politik, ki se izogiba manjšinskemu vprašanju; pritrditi bi temu moral šolski vodja, ki staršem zabranjuje na zelo prefrigan način prijavo otrok k dvojezičnemu pouku; uresničiti bi moral načelo enakopravnosti tovarniški vodja, ki ne sliši rad slovenske besede ne pri delu in ne v odmoru.

Ne bom trdil, da je vedno in povsod tako. Imamo znake resnične odprtosti. Vendar so to le sicer krepki, a posamezni znaki v tej deželi, v močno nemško-nacionalni atmosferi te naše dežele.

Naše ljudstvo bodo morda medtem še enkrat, še dvakrat prešteli in s pritajenim zmagošlavjem ugotovili: spet jih je manj, čas dela za nas, problem manjšine bo rešil čas. Ne, čas ga ne sme rešiti na ta način! Še živimo, še je v nas ponos, še sili kulturno delo v obetajočo vigred, še nam dorašča v mladih ljudeh čvrst in žilav rod.

Narodni svet želi služiti svojemu narodno-političnemu cilju na osnovi zdravo zasnovane krščanske osebnosti. V celotni človekovi osebnosti je za kristjana narodnost nujen element človekove bitnosti. To bitnost velja ohraniti, sicer človekova osebnost razpada, se razkraja.

Koroški Slovenci hočemo živeti. S skupnim naporom nas vseh nam mora uspjeti, da naše zahteve ne bodo naletete na gluha ušesa.

Iskreno želimo vsi, da nekega dne v očeh sodeželanov ne bi bila več sramota govoriti dva jezika, biti doma v dveh kulturnih svetovih, da bi bil nekega dne popolnoma pokopan grabežljivi nacionalizem, ki sega po tujem in je žejen zemlje in ljudi. Naj bi bodoča združena Evropa imela prostor tudi za koroške Slovence. Država in dežela, katerih lojalni državljani in deželani smo, naj gradi hišo za vse. Koroški Slovenci ne prihajamo praznih rok. — Dr. Reginald Vospernik.

Naš tednik, Celovec, 13. nov. 1969, str. 1; 20. nov. 1969, str. 1—2; 27. nov. 1969, str. 1—2.

LJUBLJANA — Medtem ko so pred nedavnim v Ljubljani določili najnižji zaslužek v višini 450 dinarjev, je bil v zvezni skupščini v Beogradu predložen sklep o najnižjih osebnih dohodkih njenih funkcionarjev. Minimalna plača predsednika skupščine naj bo 5750 dinarjev, plača predsednika zveznega izvršnega sveta — 5500. Podpredsedniki zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta ter predsedniki skupščinskih zborov 4900.—, predsedniki komisij in odborov skupščine, člani zveznega izvršnega sveta, sodniki ustavnega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča, državni sekretarji in še nekateri višji državni uradniki po 4500 dinarjev.

LJUBLJANA — 29. nov. je praznoval osemdesetletnico življenja dr. France Koblar, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter predsednik Slovenske matice. Rodil se je v Železnikih, v Selški dolini, bil dolga leta profesor na raznih gimnazijah. Več let je bil glavni urednik katoliške revije „Dom in svet“. Ko je Prosvetna zveza zgradila prvo Radio oddajno postajo pri Domžalah, je bil prof. Koblar tisti, ki je izbral oddajne programe. Sodeloval je pri Mohorjevi družbi in uredil zbrane spise F. S. Finžgarja in dr. Ivana Preglja. K lepemu jubileju mu čestitamo!

LJUBLJANA — Računajo, da bodo letos spomladi začeli ropotati gradbeni stroji za gradnjo štiripasovne ceste Vrhnika—Postojna. Odsek bo dolg ca 31,5 kilometrov in 26,40 m širok. Priprave so zaključene, načrti so izdelani, v teku so tudi razlastitveni postopki.

KOSTANJEVICA NA KRKI. — V Kostanjevici na Krki te dni ob-

Bela opojnost

navljajo gotski križni hodnik v starem cistercijskem samostanu. Staro cerkev so pred kratkim sicer prekrili in postavili nov stolp, vendar se bojijo, da bi najmanjši potresni sunek zgradbo, ki je do sedaj še brez vmesnih zidov, porušil.

KRANJSKA GORA — Ta zimskošportni kraj se je pripravil na zimo s tem, da je zmogljivost sežežnice podvojil. Hoteli so za vso zimsko sezono skoraj zasedeni. Gostov bi bilo še več, če bi bilo več hotelov na razpolago in pa, če bi organizirali dejavnost po smučanju.

LJUTOMER — Na območju občine so v soglasju s svetom za šolstvo uvedli petdnevni pouk s prostimi sobotami doslej na osnovni šoli v Ljutomeru, na osnovni šoli v Križevcih, na ljutomerski posebni šoli in na glasbeni šoli. Prve izkušnje kažejo, da se je poskus obnesel, zato bodo po sistematičnem proučevanju uvedli to novost tudi na nekaterih drugih šolah.

MAKOLE — Prebivalci že dlje časa upravičeno zahtevajo, da bi v tem kraju uredili zobno ambulanto. Po planu Zdravstvenega doma Maribor bi jo morali urediti že zdavnaj, vendar je ostalo le pri obljubah. V Makolah in okolici je okoli 2500 prebivalcev, od tega 450 šoloobveznih otrok, ki morajo po zobozdravstvene usluge v oddaljene Poljčane in Slovensko Bistrico.

MARIBOR — V veliki silos nove pivovarne Talisa, ki meri v višino 37,5 metra, gre kar 150 vagonov pivovarskega ječmena. Ta kapaciteta zadošča za 6-mesečno proizvodnjo piva.

MARIBOR — Sofer podjetja „Elektrobosna“ iz Jajca je na Ptujski cesti v Mariboru s tovornjakom do smrti povozil tri osebe, ki so hotele prečkati cestišče na prehodu za pešce. Tovornjak je bil naložen s 10,5 t karbida. Nasplošno je v Sloveniji med žrtvami avtomobilskega prometa največ peš-

cev. Tako je v drugem tednu minulega novembra na slovenskih cestah umrlo 14 ljudi, med njimi osem pešcev in štirje kolesarji.

MARIBOR — Sveža svinjska mast je zelo iskan artikel v Mariboru. Čeprav so ceno masti precej povišali, je trg le slabo založen z njo in so vse dobave takoj razprodane. Podjetni Mariborčani hodijo zato čez mejo v bližnje avstrijske kraje po mast. Tam je mast dosti cenejša kot v Mariboru.

MARIBOR — Že nekaj časa obnavljajo delavci gradbenega podjetja Konstruktor stolp stolne cerkve na Slomškovem trgu v Mariboru, s katerega bo spomladi lep razgled na Maribor in njegovo okolico.

METLIKA — Dobrih deset let deluje v Metliki Belokranjska trikotažna industrija (BETI). Pred desetimi leti je zaposlovala 206 delavcev, sedaj jih šteje 1030. V zapadni Nemčiji so odkupili tudi licenco za izdelovanje diolena, kar bo tovarni prineslo novega zaleta.

MURSKA SOBOTA — Delegacija članov mestnega sveta iz bavarskega mesta Ingolstadt je obiskala Mursko Soboto. Obisk je bil pomemben, ker je v tovarni „Avto-Union“ v Ingolstadtu zaposlenih nad 500 slovenskih delavcev iz Pomurja.

MURSKA SOBOTA — V prvi tretjini decembra je po vsej Sloveniji zapadel sneg. Najhujše je bilo na Goriškem v Prekmurju. Zaradi visokih snežnih zametov so bile tamkajšnje vasi povsem odrezane od sveta. Avtobusno podjetje Maribor je moralo ustaviti promet. Več avtobusov je namreč obtičalo v snegu, eden v Radmožancih, eden v Petrovcih, eden v Kamovcih in Gomilicah. Edina cesta, ki je bila prevozna, je bila cesta Radgona—Lendava.

MURSKA SOBOTA — Komisija za boj proti alkoholizmu ugotavlja, da je alkoholizem v Pomurju, zlasti v vinorodnih krajih po Goriškem in Slovenskih goricah, pe-

reč problem. Z alkoholom se zastrupljajo že otroci. V vsej Sloveniji ni specializiranega zavoda za zdravljenje alkoholikov, kakršne imajo po drugih državah.

NOVA GORICA — Komisija za izvajanje videmskega sporazuma o malem obmejnem prometu med Jugoslavijo in Italijo je sklenila, da bodo odslej lastniki prepustnic lahko potovali v sosednjo deželo brez vsakršnih omejitev. Doslej so bila dovoljena le po štiri potovanja na mesec. Lani so zabeležili vzdolž 225 km dolge meje kar 26 milijonov prehodov s prepustnicami za obe smeri. Na slovenski strani ima pravico do prepustnic okoli 170.000, na italijanski strani pa 520.000 ljudi.

NOVA GORICA — V zadnjem obdobju občutno upada obseg blagovne menjave po tržaškem in goriškem sporazumu med mejnima območjema Jugoslavije in Italije. Medtem ko je bilo v letu 1967 prepeljana v sosednjo državo za 400 milijonov dinarjev blaga in izdelkov, je leta 1969 dosegla menjava v najboljšem primeru 150 milijonov dinarjev. V trgovinskih organizacijah ob meji pravijo, da bo v prihodnje še slabše, če ne bodo pogoji menjave prilagojeni novim razmeram.

NOVO MESTO — Tukajšnja tovarna avtomobilskih prikolic je novembra poslala čez 1000 prikolic, ki so bile namenjene zapadnim evropskim državam, v Banjaluko. Tovarna je odobrila popust 300.000 dinarjev za nabavo teh prikolic, ki naj bi služile kotčasna bivališča v porušenem mestu.

NUSKOVA — Delavci geološkega zavoda so naleteli pri raziskovanju slatinskega območja na močan izvir slatine, ki daje baje okoli šest litrov mineralne vode v sekundi.

PIRAN — Na koncu piranske Punte podirajo stare hiše, da bodo pridobili prostor za gradnjo novega hotela, ki ga je Piran res potreben. Stroški za gradnjo bodo

znašali nad 10 milijonov dinarjev. Hotel bo imel 150 postelj, restavracijo in prostore za zborovanja. Pred hotelom (kategorija B) bodo z zasipanjem uredili 150 m plaže.

PIRAN — Strahovit orkan, ki je zajel slovensko obalo, je povzročil velikansko škodo. Preplavilo je mnogo ulic in obalnih mest in tudi znameniti Tartnjev trg v Piranu. Tako so se znašli poleg parkiranih avtomobilov na trgu tudi čolni. Poročajo, da je mnogo avtomobilov pokvarjenih, saj je voda segala celo do volanov.

PODČETRTEK — Osnovna šola v Podčetrtku je ena od treh šol v Sloveniji, kjer so letos uvedli poskusni kmetijski pouk. Druga taka šola je v Tišini in tretja pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Načrt za pouk v zadnjih dveh letnikih so sestavili na Višji agronomski šoli v Mariboru.

POLHOV GRADEC — Zelo slovesno so odprli novo šolo, oddelek posebne šole in vrtec v Polhovem Gradcu. Načrte za ta racionalni šolski objekt je naredil inž. Milivoj Lapuh, gradilo ga je SGP Grosuplje, investitor (6 milijonov dinarjev) pa je bila občinska skupščina Ljubljana Vič-Rudnik.

PORTOROŽ — Osebjem hotela Central je z referendumom sklenilo, naj se podjetje združi s trgovinskim podjetjem „Prehrana“ iz Ljubljane. V načrtu je, da se „Prehrani“ pridruži tudi ljubljanski hotel Slon. „Prehrana“ ima v načrtu spraviti skupaj 10.000 hotelskih postelj. Od tega naj bi zgradili v Kranjski gori hotele z 2000 posteljami, ob slovenski obali s 4000 posteljami, v Ljubljani pa dva hotela in poleg tega naj bi razvili motelsko mrežo po državi.

PRAGERSKO — V opekarni na Pragerskem so začeli lani graditi tudi družinske stanovanjske hiše. Zgradili so jih 35 in sicer v bližnji okolici, pa tudi v Slovenski Bistrici, Ptuju in Mariboru. Vrednost vsake gradnje se suče od 40

do 70 tisoč dinarjev, odvisno od velikosti hiše.

PTUJ — V Lukariji manjka čebule. V prvih povojnih letih so jo pridelali 400 vagonov, letos le 20 vagonov. Pridelek čebule (luka) se je zmanjšal, ker so odkupovalci plačevali za 1 kg čebule toliko kakor za 1 kg krompirja ali le malo več. Zato so kmetje pridelovanje čebule opustili. Sedaj morajo čebulo uvažati z juga in iz Češke. Čeprav je uvožena čebula po kakovosti slabša od čebule iz Ptujskega polja, jo kljub vsemu plačujejo dražje kakor domači pridelek.

PTUJ — Ker je v občini še večina cest, ki niso asfaltirane, se zavzemajo, da bi komunalno podjetje nabavilo stroj za izdelavo asfalta, ki velja 300.000 dinarjev. S tem bi lahko sami hitreje, predvsem pa znatno ceneje modernizirali nekatere ceste, ki so sedaj v zelo slabem stanju.

SEČOVLJE — Na Silvestrovo (31. XII. 1969) so zaprli rudnik črnega premoga v Sečovljah. Leta 1935 so Italijani začeli tam kopati premog. Med vojno je zaradi pomanjkanja elektrike rudnik deloval zelo omejeno. Vanj je začela udirati tudi voda. Leta 1956 je rudnik znova zaživel; dnevno so izkopal 100 ton premoga. Kurilna vrednost mu je 6000 do 6600 kalorij. Vendar pa zaradi stalnega vdiranja vode pride pridobivanje predrago. Premogovnik bi lahko izkoriščali še vsaj 50 let.

SLOVENSKA BISTRICA — Zgorinjo Novo vas nad Sl. Bistrico je zadela huda nesreča. Izbruhnil je požar, ki se je zaradi močnega vetra razširil na vso vas. Od 11 stanovanjskih in gospodarskih objektov jih je zgorelo šest. Škoda je tem večja, ker so zgoreli tudi vsi pridelki.

SV. LENART V SLOVENSКИH GORICAH — Podjetje Klemos je zabeležilo ugodne poslovne rezultate. Podjetje namerava letos povečati število zaposlenih za dvajset ljudi tako, da jih bo preko delavske univerze usposobil za proizvodnjo.

SV. LENART v Slovenskih goricah — Kmetijski kombinat Sv. Lenart sodi med redke kmetijske organizacije v Sloveniji, ki poslujejo z dobičkom. Devetmesečno poslovanje so zaključili s 580.000 dinarji dobička. Osebnih dohodkov zaposlenih so dokaj nizki, povprečno 673 dinarjev; zato namerava kombinat ob koncu leta plače povišati.

ŠKOFJA LOKA — Na cestnem prehodu čez železnico pri Godešiču na cesti Jeprca—Škofja Loka so namestili avtomatske zapornice. Zapornice so narejene tako, da jih prihajajoči vlak sam sproži in potem tudi izključi. Delovanje celotne naprave kontrolirajo sproti na postaji v Škofji Loki. To so prve avtomatske zapornice na gorenjski progi in prve te vrste v Sloveniji.

TURNIŠČE — Vaščani in šoferji, ki potujejo čez to vas, negodujejo, ker je cesta v slabem stanju. Za popravilo lukenj na cesti je potrebno le nekaj gramoza, vendar kot kaže ni ne njega ne cestarja.

VELENJE — Tovarna gospodinj-ske opreme „Gorenje“ daje delo 2265 delavcem z zaslužkom v povprečju 1159 dinarjev. Načrt za leto 1970 predvideva zvišanje števila delavcev na 2700, zaslužka pa na 1345 dinarjev. V tovarni hočejo izdelati v letu 1970 507.000 štedilnikov, 200.000 pralnih strojev in 250.000 hladilnikov.

VELENJE — V Velenju zelo hitro narašča število motornih vozil. Leta 1967 jih je bilo 2893, konec leta 1969 pa že čez 4000. Ker ceste ne ustrezajo velikemu prometu, zato se dogaja tudi iz leta v leto več nesreč.

V dolini Planica

Ljudje pod bičem

Upravitelj Viktor Žalar, učiteljica Silva Miklavc in njen zaročenec Blaž Bregar se skupaj z ostalimi ljudmi v Sloveniji vsak na svoj način prebijajo skozi zadnjo vojno.

Silva je šla prosit italijanskega častnika, da bi Italijani izpustili Blaža iz gonarskega taborišča. Pri tem je častnik Silvo opil, potem pa posilil. Rodila je hčerko, ki je pa že po nekaj mesecih umrla.

Blaž se je poročil z drugo.

Vojne je konec. Viktor in Silva se spet najdeta na isti šoli v Podbrezjah, kamor sta sama zaprosila. A Silva kmalu prosi za premostitev, da bo laže iz daljave povedala Viktorju resnico o svojem otroku.

V Dobropoljah, kamor je prestavljena, začne spoznavati resnico o tem, kaj se je med vojno dogajalo zlasti po Dolenjskem in Notranjskem. Grobovi protikomunističnih borcev so zravnani z zemljo.

Silva dobi od Viktorja pismo, kjer ji ta zagotavlja svojo ljubezen.

Šla je v kuhinjo in prižgala luč. Ko je odprla vrata, se ji je zazdelo, da se bo sesedla. Razpet se je dobrodušno smejal, za njim je kot soha stal Blaž Bregar.

„Obisk, tovarišica Silva! Za novoletni pozdrav!“

Razpet je bil videti dobre volje, rahlo se mu je poznala pijača. Obrnil se je proti gostu.

„Tovarišica je vedno vsa le v knjigah. Vsaki stvari hoče priti do dna. Je bila vedno taka?“

„Vstopita, prosim!“ je rekla hladno.

„Upam, da nisem preveč nezaželen,“ je rekel Blaž in ji ponudil roko.

„Pazdravljen, tovariš direktor!“ je rekla.

Zdelo se ji je, da nekdo drug govori skoz njena usta, da ona samo premika čeljusti.

„Želel sem se s tovarišem direktorjem malce raz-

govoriti o zadrugi in sem za to porabil naše skromno silvestrovanje,“ je zinil Razpet.

Vedela je, da laže.

Postrči jima je mogla samo s steklenico vina in s potico. Ko so sedeli pri mizi, ji je Razpet napil za novo leto in morala je trčiti z obema. Bregarjeve oči so spraševale, Silvine so gorele mimo. Dovolj, da je slišala zvenk kozarcev. Kakor da je nekdo spustil iz rok življenje, ki je bilo iz stekla.

„Lepo imaš,“ je rekel Blaž in se s komolci naslonil na mizo. Zlati manšetni gumbi so blisknili.

„Da, prijazno!“ je rekla.

„Videti je, da si se v novo okolje že kar vživela. Slovo od Podbrezij ti gotovo ni bilo lahko.“

Ni mogla uganiti, ali je govoril odkrito ali je bil v besedah trn, ki ga je želel zapičiti v Viktorja. Prav zavoljo tega se je odgovoru ognila.

„In ti, tovariš direktor? Je družina zdrava?“

Priprl je oči in nato hlastno izpraznil kozarec. Razpet se je dvignil.

„Upam, da se vidimo na zabavi,“ je rekel.

„Upam,“ je rekel Bregar in mu ponudil desnico.

Ko sta ostala sama, se je takoj znašla. S hladnimi očmi ga je merila čez mizo.

„Lahko me vržeš skoz vrata,“ je rekel votlo.

„Počemu?“ je rekla.

„Ko sem zvedel od Razpeta, da si nastavljena v Dobropolje, sem te želel videti. Povedal mi je, da si bila prestavljena na lastno željo.“

„Zakaj si sploh prišel?“ je bruhnila.

„Zdelo se mi je, da moram priti.“

Nenadoma je vstal, tiščal roki v žepa na suknjiču in nato mimo štedilnika odšel k oknu.

„Med menoj in teboj je vendar toliko stvari, da...“

„Čisto ničesar več ni,“ je rekla mrzlo. „Bilo je nekoč, zdaj so vmes že leta. V meni je komaj še spomin. Bled in umazan.“

Ni se obrnil. Brez usmiljenja mu je gledala v hrbet. Lasje ob ušesih so se mu srebrili, roki sta mu še vedno tičali v žepih. Ni ga mogla sovražiti, toda zaničevala ga je. Čeprav se je v hipu vsa preteklost zgnatla v ozki prostor, se nista mogla več najti.

„Nikoli nisem prišel preko tistega, čeprav sem poskušal,“ je sopnil. Obrnil se je in prišel nazaj k mizi.

„V marsičem si me krivo sodila, Silva. Bilo je podlo, kar sem naredil. Priznam. Toda vse je prišlo tako iznenada, s tako strašnim udarcem, da se nisem znašel. Oče...“

„Počemu se sploh opravičuješ, Blaž? Marija je umrla in z njo je pokopano celo tisto prvo, kar je bilo med nama. Ni ničesar več, razumeš? Ničesar več!“

„Zakaj si potem odšla iz Podbrezij na lastno prošnjo?“ je izdaval. „Ko bi takrat ne bilo njega, bi bilo morda drugače.“

„Morda, toda življenje se vedno odvija v tistem, kar je, ne v tistem, česar ni. Ko si hotel, da bi otroka v sebi ubila, si uničil v meni še tisto, kar je v meni za tebe takrat še živel — usmiljenje. Vzela bi te, toda ne več iz ljubezni. Vzela bi te zavoljo

otroka, ki si ga spočel ti s svojo plašnostjo. Bil je vendar tvoj. Vsega si se bal v življenju: Viktorja, odgovornosti, celo otroka. Vedno si hotel delati zaključke zase v zadnjem hipu, da morda ne bi bili napačni.“

„Žal mi je,“ je rekel iskreno. „Verjemi! Ti Razpet ničesar drugega ni povedal?“

„Ničesar,“ je rekla neprizadeto.

„Že dobrega pol leta je, kar sem sam. Z Miro sva se ločila. Oče in mati sta umrla, to menda veš. S sestro si nisva dobra in ne zahaja več k meni. S staro služkinjo sem zdaj sam v vili.“

„Žal mi je, Blaž, toda to je tvoja zadeva, ne moja. Jaz pričanjem živeti svoje življenje znova in sicer od druge strani. Moral ga boš tudi ti. Sicer pa se mi zdi, da si ga že pričel. Kako bi se drugače mogel spoznati z Razpetom?“

„Spet me napačno sodiš, Silva. Res sem v partiji, toda razumi vendar, da je moj položaj...“

„Saj razumem, večno reševanje samega sebe, reševanje premoženja, reševanje vile, reševanje tega, kar je pač Bregarjevo. Tako je vedno bilo. Če bi zmagali beli, bi bil bolj bel kakor vsi drugi. Vedno si vrgel zadnjo karto ob pravem času. Samo enkrat ne — pri meni.“

Stala sta na ozki polici preteklosti, na kateri je bilo prostora samo za enega. Ni se hotela umakniti. Vedel je, da je prišel zaman.

Niti besedice mu ni rekla, ko je stopil k obešalniku in se pričel opravljeni.

„Oprosti!“ je rekel, ko ji je ponudil roko. V levici je trdo tiščal nov klobuk.

Se je stal in grizel ustnice. Ker se Silva ni zganila, se je vendar obrnil in odšel proti vratom.

„Mislil sem pošteno, Silva. Tokrat v resnici pošteno.“

Ko je odhajal po stopnicah, se niti obrnil ni več. In bi se tudi zaman. Silva je že tiho zaprla vrata in za njimi prisluškovala korakom, ki so tolkli navzdol. Bili so koraki ubitega človeka, ki ga je življenje neslo kakor narasla voda mrtvo truplo.

Odšla je v sobo in gledala skoz okno proti Zdenški vasi. Bilo je sončno popoldne in zrak tako čist, da je mogla razločiti posamezne smreke nad vasjo. Nekaj belih oblakov — kakor skodrani jezdec — je bilo pripetih na razsvetljeno modrino samo tam nekje nad Račno. Ravno se je hotela obrniti, ko je videla iz župnišča stopiti Rekarjevega Antona. Nič ni mislila, le v trenutku jo je obšlo, da je sama, da je čisto svobodna, da je zunaj lep dan in da ga je škoda zabiti v sobi. Naglo je odprla okno in ga poklicala. Stresel se je, snel svoj razveženi klobuk in obstal.

„Počakaj, Anton!“

Mimogrede je bila oblečena, porinila v torbico tri stotake, zaklenila in zletela navzdol.

„Greš zdaj domov, Anton?“

Prikimal je.

„Pojdem s teboj! Rada bi videla tvojo mater. Si bil v župnišču?“

„Mati so mi dali, da sem plačal mašo za očeta.“

Šel je poleg nje, sramežljivo in nerodno. Bil je slabo oblečen, suknjič je bil že zdavnaj prerasel in rokavi so mu segali le malo čez komolce.

„Te nič ne zebe?“ je rekla.

„Malo me,“ je rekel in se plašno nasmehnil. Bilo mu je nerodno iti z učiteljico. Ljudje ga vidijo in vsak, ki ju sreča, pozdravi.

Rekarica od zadrege ni prišla do besede. Nerodno je mečkala roke v predpasnik in od strani ostro ošnila sina. Silva je stegnila roko.

„Antonova učiteljica sem,“ je rekla toplo. „Želela sem videti, kje je Anton doma in kdo je njegova mati. Tako malo mater svojih učencev poznam.“

Kakor je Rekarica presojala njo, tako je sama presojala Rekarico. Bila je mlajša, kakor si jo je predstavljala, imela je kostanjeve lase, ki so ji v svedrkih uhajali izpod rute. Oči so ji bile čudovito modre. Takih oči že dolgo ni videla. Dolge, temne trepalnice so jih naglo pokrivala in odkrivala. Rekarica je bila še vedno v zadregi.

Tudi sama se ni več čutila mirno. Imela je občutek, da ni zaželeno. Na to ženo je nekoč Francè Rekar polagal svojo roko, bila je njegova.

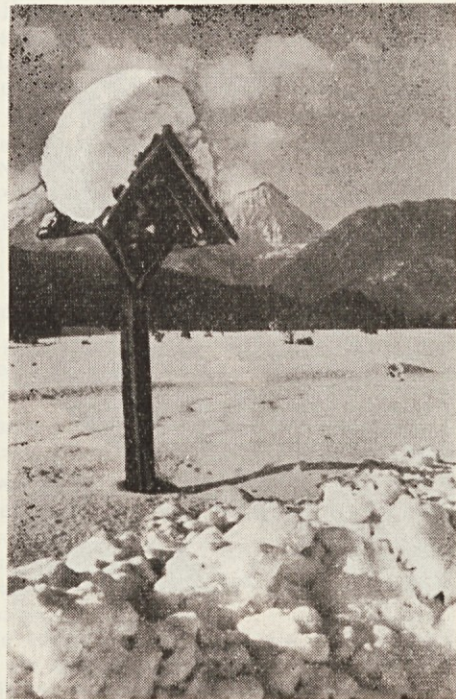
„Stopite vendar v hišo, gospodična!“ je rekla Rekarica.

Obrnila se je pred njo in ko je Silva gledala njeno gibko telo, ki je odprlo vrata, jo je zalilo globoko sočutje.

Rekarica je zdaj govorila s sinom.

„Anton, pojey v kuhinji in nato pojdi in hlev! Si pri gospodu župniku uredil?“

„Sem,“ je rekel. „Kdaj bo maša, so mi napisali na listek.“

Zima
v Rožu

Ostali sta sami v hiši. Bila je prostorna soba s široko pečjo v kotu. Silva je na mah začutila, da je stopila v kraljestvo mrtvega Rekarja. Tu je nekoč živel, po teh belo zribranih podnicah je nekoč hodil. Nikolj v življenju se nista srečala in boril se je na beli strani. Z drugimi vred ga je nekoč obsojala.

„Ali se morda Anton v šoli ne obnaša, kakor bi se moral, gospodična?“ Rekarčin glas je bil plašen.

„Najboljši je v razredu,“ je rekla iskreno. „Vidi se, da je že skoraj odrasel. Prav zavoljo tega v nekatereh stvareh skuša imeti svoje mnenje in zadnjič se je pri zgodovinski uri pred celim razredom potegnil za svojega očeta.“

Rekarici je zginila kri iz obraza, sklenila je roke in modre oči so v hipu postale ena sama prošnja.

„Moj Bog, gospodična, verjemite mi, da sem mu že tolikokrat rekla, da naj...“

Tedaj ji je Silva na čudno blag način vzela besedo.

„...da naj spoštuje svojega mrtvega očeta in da naj ga brani! To je vsak otrok svojemu očetu dolžan. Vsak dober otrok. In Rekarjev sin je dober otrok.“

Rekarica je čisto počasi razklepala roke in nato eno tresočih rok dvigala proti ustnicam. Silva ni mogla gledati njenih solza. Obrnila se je proti steni in tam na zidu, med dvema oknom, se je prvič v življenju srečala s Francetom Rekarjem. S široko odpeto srajco, z zavihanimi rokavi in z ogljeno črnimi lasmi je gledal s slike, usta za spoznanje odprta in v očeh vesela upornost.

Za seboj je slišala tiho Rekarčino hlipanje.

„Še nihče od vaših mi doslej ni rekel dobre besede, gospodična.“

Stol
in sneg

„To je bil torej France Rekar?“ je rekla.

„Moj mož, da,“ je dahnila Rekarica. Šele zdaj se je Silva zavedela, da je Rekarčina roka na njeni.

„Vi ga ne sovražite, kajne? Če bi ga, ne bi tako rekli.“

Rekarici še vedno teko solze.

„Mislim, da so vsi mrtvi naši, vsi tisti, ki so se borili iz prepričanja in so vedno ostali ljudje. Zdaj jih iščem, morda sem zato želela priti. Hotela sem ga videti.“

„Nekaj malega vam prinesem, nisem vam še postregla. Takoj pridem nazaj!“

Slišala je šumenje Rekaričinega krila in ostala je sama s sliko v črnem okviru. Z dvorišča je prihajal Antonov glas, ki je klical kravo. Nato se je Rekarica vrnila, na lesenem krožniku je prinesla narezano suho meso in kosce domačega kruha.

„Sedite vendar in vsaj malo poskusite!“

Spet sta se gledali, kakor da sta se že prej nekoč srečali, morda v otroških letih, in zdaj druga drugo precejnata, koliko sta se spremenili.

„Anton vam bo kmalu veliko pomagal,“ je rekla Silva.

„Hvala Bogu! Najhujše je mimo! Takrat je bilo v resnici hudo!“

„Možev brat se je rešil, kajne?“ reče naglo Silva. „In vendar sta bila oba na Turjaku.“

„Kako to veste?“

„Anton mi je povedal.“

Rekarica se je spet zmedla.

„Ali ne boste povedali Razpetu, kar vam povem?“

„Nisem prišla vohunit, rada bi le vedela, kako je bilo. Tako strašno rada bi vedela — zase.“

„Moj mož je bil ranjen na Turjaku zadnji dan, tik preden se je grad predal. Ni bil edini ranjenec, vseh je bilo šestinšestdeset. Ko so ujetnike odpeljali, so vse ranjence postrelili pri tisti kašči pod gradom. Francé je bil med njimi.“

Glas se ji je tresel, toda ni jokala.

„Matevža, Francetovega brata, so z drugimi vred odpeljali v Velike Lašče. Tam bi moral biti ustreljen med štiriinšestdesetimi, ki so jih pobili nad kolodvorom. Bil je že v vrsti in tam se je zgodilo, česar nihče od nas še danes ne more razumeti: Matevža je rešil Razpet. Zakaj? Morda vé Matevž in noče povedati; Bog ve. Franceta je Razpet sovražil.“

„Pa ste že poskusili, da bi mož smel imeti svoj grob?“

„Saj ga je imel. Na Turjaku so sicer vse pobite ranjence zmetali v eno jamo, toda Franceta smo kmalu nato prekopali in pokopali na našem pokopališču. Po vojni je oblast ukazala grob zravnati z zemljo. Že trikrat smo napravili prošnjo, da bi smeli postaviti tja vsaj križ, toda vse prošnje so bile odbite. Seveda, če bi prošnjo priporočil Razpet, bi nemara ne odrekli. Toda Razpet tega nikoli ne bo storil.“

„Nikoli nisem verjela, da niso pustili grobov,“ je dahnila Silva.

„Tega Razpetu ne smete povedati, kar sem vam zaupala.“

Mokra encijana Rekaricih oči sta rasla proti njej.

„Ne bom,“ je rekla Silva.

„Francè je vedno pravil, da je tudi na drugi strani veliko poštenih ljudi, ki so trdno prepričani, da gre za svobodo in za nič drugega. Jaz mu nisem verjela, toda zdaj verjamem. Morda je bilo pri vas na Gorenjskem drugače in ni bilo tako hudo kakor pri nas.“

Obe sta obmolnili. Še je bilo nekaj med njima, česar ni bilo mogoče vreči iz sebe v teh hipih. Silva je vedela — preteklost. Rekarica je v njej toliko zgubila. In ora sama? Tudi mnogo, toda na povsem drug način.

Ko je odhajala, je stisnila Rekarici v dlan stotake, ki jih je prinesla s seboj.

„Za Antonov suknjič. Ta mu je prekratek in zebe ga v tem mrazu.“

Ni hotela vzeti.

„Namesto Franceta,“ je rekla Silva. Rekarici je omahnila roka.

Ko sta stali na dvorišču, v bregih proti kočevski strani ni bilo več sonca. Tesno stisnjene hiše v vasi so bile videti mračne in puste.

„Prišla sem samo zavoljo Antona. razumete!“

„Razumem, gospodična,“ je rekla Rekarica. „Razpet sam zdaj ne vohuni več. Hodil je samo prve mesece. Edini, ki zdaj pohaja okrog, je Cestnik. V naši vasi se nihče ne zagovori.“

Zravnano, kakor da je ravnokar brala levite uporniški hiši, je Silva odhajala. Anton je prišel iz hleva.

„Kaj pa je rekla?“

„Da za učenje nisi slab, pisal bi pa lahko lepše.“ Namrdnil se je.

„Vseeno je učiteljica boljša kakor Razpet.“

Ni mu odgovorila. Še je stala na dvorišču in gledala za njo, v njen belkast plašč, dokler ni zginil za Smrekarjevo hišo. Bilo ji je, kakor da je za svetlim žarkom nekdo spet zaprl temna vrata.

Razpet je sklical sestanek vseh kmetov zaradi zadruga. A pred kratkim so ljudje našli truplo nekdanjega Košakovega hlapca, ki se je boril na protikomunistični strani. Med ljudmi je nastalo razburjenje. Na sestanku o zadrugi so začeli spraševati govornika iz Ljubljane o usodi ostalih protikomunističnih borcev, ki so bili prav tako po vojni vrnjeni iz Koroške v osrednjo Slovenijo.

SILVA je dobro čutila, da je Razpet ponesrečeni sestanek ocenil za svoj osebni poraz. Njegov mrtvi nasprotnik Francè Rekar je bil še vedno močnejši od njega. Ta občutek ji je potrdilo tudi Razpetovo izmikanje v šoli. Kar ji je moral povedati, ji je povedal mimogrede; komaj da se je ustavil.

Zgodba o Košakovem hlapcu se je malce unesla, toda dobila je jasnejše obličje. Bil je vrnjen s Koroškega, zaprt in nato amnestiran. Ko se je vračal h Košaku, mu je nekdo pod Vodicami prestregel pot. Ubil ga je in zagrebel.

*Jalovec
v belem
plašču*

Silva je skušala povezati, kar ji je povedal Razpet, kar je zvedela od ljudi in kar je slišala na sestanku. Novice takoj po končani vojni so bile torej vendarle resnične. Niso vračali samo višjih oficirjev, vračali so torej tudi majhne ljudi, kakor je bil Košakov hlapec. Govornik je trdil, da so na prisilnem delu v Srbiji, toda ljudje nimajo od njih nobene pošte. Nemogoče je, da bi ljudje tako dolgo molčali. Vsaj starejši, ki imajo družine, bi gotovo vse poskusili, da bi domači zvedeli, da še živijo in kje so.

V soboto se je Razpet otajal. Prišel je v njen razred ko je ravno ogledovala, če so otroci pustili vse v redu. Na prehodu med klopmi je bilo še nekaj papirkov. Pobrala jih je in ko se je zravnala, je stal na vratih.

„O — o!“ je rekla začudeno.

„Saj bodo drugi pospravili,“ se je nasmehnil. „Počemu se mučite s tem?“

Bil je to prvi njegov nasmeh po sestanku.

„Razred je lepše videti tako,“ je rekla.

Stopil je od vrat in nič več ni iskal za besedami.

„Zadnjič sem vam rekel, da bi bil vesel, če bi obiskali Natašo. Niste prišli.“

„Vseeno sem zdržala. Vi ste se bali, da morda ne bom. Sestanek je bil res divji, toda minil je hitro.“

„Zelo hitro,“ je rekel hladno. „Boj sem izgubil jaz, toda zmaga bo ljudem malo koristila.“

„Videla sem, da je Rekar še zelo živ v tej dolini,“ je rekla nenadoma.

Zasrepel je vanjo, toda nj umaknila oči.

„Marsikaj ste slišali, kajne?“

Glas mu je bil strupen in porogljiv.

„O tej stvari prvič. Govorice takoj po koncu vojne so bile drugačne,“ je rekla temno.

„Mislite o belih, ki so jih vrnili?“

„Da,“ je rekla odsekano.

Vrnil se je k vratom in jih zaprl.

„In stvar se vam zdi zelo umazana, kajne?“

„Premalo vem o njej, da bi mogla reči, kako umazana. Časopisje je nikoli ni omenjalo. Vse, kar vem, so bile govornice, ki so se širile po Ljubljani.“

Razpet ni mogel skriti zadrege.

„Za tisto neumnost na Vodichah ni odgovorna oblast. Nekdo je to storil na svojo roko.“

„Iz kričanja na sestanku sem razumela, da gre številno izginulih na stotine,“ je rekla ostro.

Šel je mimo nje do okna in se zagledal na vrt.

„Morda na tisoče, tovarišica; ne vem, samo nekateri vedo.“ Tiščal je čelo na šipo.

„Na tisoče?“ je dihnila. „Tovariš Razpet, to je vendar zelo podlo — navaden...“

V tem trenutku se je zasukal in s spačenim obrazom strmel vanjo.

„Vem, kaj hočete reči — umor, ubijanje na debelo. Že takrat, ko ste prišli, sem vam rekel, da partija dobro ve, kaj dela. Vsi ti ljudje, z Rekarjem in Košakovim hlapcem vred, so skušali ustaviti življenje. Razumete?“

„Potem vi veste, da jih ni v Srbiji, tovariš Razpet, potem veste, da se nikoli več ne bodo vrnili?“

Gledala ga je na njegova usta, toda Razpet je gledal mimo nje. In nenadoma je bruhnila v jok, v krčevit, histeričen jok, ki se je trgal iz nje kakor iz globoke rane.

Stopil je proti njej stegnil roko, toda jo je takoj spustil ob sebi.

„Čujte, Silva, nihče ne ve cele resnice. Morda nekateri — rekel sem že. Vse je mimo in počasi bo prišlo pozabljenje. Ničesar ni mogoče popraviti. Življenje vedno seka in zdravi samo. Vsaka revolucija je neusmiljena, vsaka je hujša od vojne. V vojnah gre navadno samo za ozemlje, za meje in za žalitve. V revolucijah gre za več: gre za ideje, na katerih življenje stoji. Ste brali Šolohova ‚Tih Don‘? Kozak rdečega, rdeči kozaka. Kako so kozaki obesili rdečega Podtelkova! Kakor psa! Prevelik je bil in se je dotikal tal. Ni mogel umreti, samo sline so mu vrele iz pretegnjenega vratu, dokler mu eden vendar ni izpodkopal toliko zemlje, da se je lahko zadušil. Čas prinese krutost in čas jo zopet počasi odpravi. Revolucija ob ljudeh, ki si ne upajo sprožiti puške, ne more uspeti. In maščevalnost, tovarišica, kdo jo more krotiti, ko preide v meso? Se spomnite slike tistih, ki so jih beli ubili na Turjaku, tik preden so se umaknili na Koroško? Počemu? V revoluciji ni postav in če so, jih nihče ne spoštuje. Preveliko spoštovanje postav revoluciji ne prinese uspehov. Vem, da je bilo na Gorenjskem in na Štajerskem drug drugače. Bile so druge razmere, zato ne morete meriti vsega z istim merilom. Sami morate to priznati.“

Skušala se je zbrati. Bilo jo je sram joka, posebno pred Razpetom.

„Potem pač ni prav, da se ena stran riše v tako

svetlih barvah in se samo drugi strani nalagajo zločini. V ‚Tihem Donu‘ so ubijali tudi rdeči, pri nas samo beli. Vedno sem želela biti v vsaki stvari gotova — človek lažje živi, če ve, da se ne moti. Živeti zlagano življenje je najtežje.“

Razpet se je skrnil nazaj v svojo trdno lupino.

„Zlagano življenje? Tega pri nas ni. Tisto v ‚Tihem Donu‘ se je zgodilo pred desetletji in Šolohovu je bilo lahko slikati obe strani. Pri nas je drugače. Vse je še vroče, vse tli in priznati eno napako bi se reklo hrabriti sovražno stran. Tega si zdaj še ne moremo privoščiti. Mogoče pozneje, ko bomo mogli nekatere grehe obesiti na mrtve!“ Nasmehnil se je. „V zgodovini, ki je še sveža, večje napake vedno nosijo mrtvi. In ne pozabite, tovarišica, da živite v beli dolini, kjer ljudje vsako malenkost povečajo in vsako stvar pretiravajo; prišli ste iz Podbrezj, kjer vsega tega ni bilo.“

„Morda imate prav,“ je rekla tiho. „Bila sem daleč od hudega.“

Stari župnik v Podbrezju je medtem umrl.

TELOHI so že zdavnaj izgubili svoje bele lističe ter jih zamenjali z zelenimi, podolgovatimi mešički s semenjem, ki so bili na moč podobni drobnim potegnjenim lampijončkom. Prvi majski dnevi so priklicali novo cvetje, ki se je zdaj jelo šopiriti po travnikih in jasad. Silva si je vsak dan privoščila urico pohajkovanja, včasih sama, včasih z Natašo. Čeprav je čutila, da sta si tuji, da je med njima nekaj, kar je težko opredeliti, se vendar ni mogla znebiti usmiljenja do te neoglajene stvari, ki ji je tolikokrat spodletelo ohraniti videz trdnosti in zagrizenega prepričanja. Po večeru, ko je tako nezavedno in otroško razkrila svojo grozo, se je skušala spet zravnati. S hladnim nasmehom je potegnila zaveso čez dogodek.

Tudi Razpet je ujel ravnotežje takoj potem, ko sta bila dva kmeta zavoljo psovanja predstavnika oblasti obsojena na dva meseca zapora. Govornice o Košakovem hlapcu so čisto utihnile in njegov grob ob cerkvenem zidu je ostal pozabljen groblja. Po združnih njivah se je napuhnjeno in zmagoslavno vozil novi traktor in se s svojo svetlo polituro rogal konjem in migajočim ljudem.

Traktor je vsem ljudem, ki so orali s konjem in volom, pomenil simbol nove oblasti, ki je ukazovala prisilne oddaje. Nekoč so sicer sami sanjali o traktorju, toda tiste sanje so bile drugačne — rojevale so se iz njih. Tega pa so jim vsilili, spustili so ga na zaplenjene njive nekaj bogatega Štiha in Drobeža in na njihvice posameznih kmetov, ki so jih jim vzeli. S kovinastim telesom se je kakor zlovešča ptica vozil povprek in pošir in proti njihovi volji preoraval, kar je bilo starega in lepega.

Nekaj tihega veselja so imeli, ko se je traktor nekega dne ustavil. Strlo se je zobato kolo in čakati je bilo treba na nadomestni del. Prišlo je deževje in traktor je bil videti v megleni sivini kakor ostuden pajek, ki ga je nekaj presenetilo v zaletu in

se ni mogel več premakniti. Brez moči je stal sredi Drobeževe njive in se režal s svojimi čeljustmi. Niso mogle več ugrizniti. Vsakdo, ki je šel mimo Drobeževe njive, ga je zaničljivo ošinil z očmi, videl rjo in bil srečen. Naj vse požre rja, da bo konec davkov! Obdavčena so že posamezna drevesa in davek tiči na vsaki kokoši. Krompir, ki so ga v jeseni prisilno morali oddati, gnije zdaj na Vidmu in smrdi kot kuga. Vse gre po zlu. Nič čudnega, če pa se gre gospoda zadruga, taka gospoda, ki v vsem svojem življenju še ni obrnila ene brazde. Zato silijo kmete, da bi jo prijeli v svoje roke in jo rešil. Naj le umre ali pa naj jo vodita Razpet in govornik iz Ljubljane!

Sredi maja je dobila Silva Žalarjevo sporočilo o župnikovi smrti. Bil je čudovit dan zunaj, skoz odprto okno v sobi so prihajali klici ljudi s polj in ščebet ptičev, ki so sedali na cerkveno streho.

„Umril je po drugi kapi, dva dni po tistem, ko sem ga obiskal. Govoril je zlasti o tebi — šele zdaj sem videl, da te je ljubil kot nekoč Marijo. Ne imej to za mojo sebičnost, če natančno zapišem njegove besede. V njih je velika uteha tudi zame: ‚Ne pozabite, kar sem vam rekel: Gospodična Silva bo gotovo prišla in tedaj slecite sodnika. Sicer pa — ob taki blagi duši ga ne boste mogli več igrati.‘

Novi župni upravitelj je mnogo mlajši, mož pri štiridesetih letih. Zaprt je vase in občutek imam, da si naravnost želi, da bi bil vsem daleč. Morda se motim — nočem več igrati sodnika. Zdaj sem ostal sam in šele zdaj čutim, kako strašno je biti sam v tej dobi. Mnoga vprašanja, ki sem jih pred letom še lahko odrinjal, me pokopavajo, grmadijo

se okrog mene in nad menoj in ne morem jim več odgovarjati, kakor sem jim nekoč. Nisem več gotov, da bi bil odgovor odkrit, da bi ne bil le pri-krojeno geslo, ki jih je zdaj toliko. Celo to življenje postaja geslo in kričanje.“

Spomnila se je zadnje spovedi pri župniku, njegovega zadnjega obiska v šoli. Kako zlahka in naravno je odkril njeno ljubezen do Zalarja in njen padec v preteklosti!

Pričela je jokati in s pismom v roki odšla k oknu. Gledala je na pokopališče in na rože, ki so pognale na nekaterih grobeh.

Kako vse lépo odhaja, je pomislila. V uto, kjer je nekoč sedel stari župnik, bo sedal drug človek. Nič ne bo vedel o njej ne o njenem otroku ne o njenem begu. In Viktor bo ostal sam. Ali mora res tako biti v življenju, da nekaj odide iz njega prav takrat, ko bi ne smelo, ko bi moralo ostati vsaj še za hip?

Odžagan od vsega je za večno otrpnil. Vzeli so mu otroke v šoli, spremenilo se je staro vaško utripanje, spremenili so se ljudje, spremenili so se odnosi do zemlje in tradicij. Vrnil se je bil izza samostanskih zidov in morda bajal, da se bo vrnilo tudi vse drugo. Nazadnje je videl, da je bilo življenje povsem pretrgano in konca daleč vsaksebi.

Odšla je od okna nazaj k mizi in se vsa predala spominom. Splašeno je rinila pokonci, ko je zaslišala trkanje. Bila je Nataša.

„Bi hotela z menoj na sprehod? Že ves dan me boli glava in Kostja misli, da bi v tem lepem dnevu tudi tebi razvedrilo prav prišlo. Si slabe volje?“

(Nadaljevanje na 34. strani)

Werner Berg:
K maši gredo

slovinci

po evropi

anglija

Opisano

Voščila. G. Rajmundu Jašovec in njegovi ženi Micki v Angliji voščijo zdravja, sreče in uspeha polno novo leto 1970 ga. Ivanka Lekše in družini Miglič in Sirk iz Francije.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Vse Slovence v Linzu je v nedeljo, 23. novembra, pretreslo sporočilo, da je v prvih minutah nedelje *zadela kap* g. Stefana Viraga, našega rojaka iz Odranec.

Po poklicu je bil pokojnik kolarnik in je imel doma lastno kolarnico, ki je bila znana po dobrem delu. Visoki davki pa so Stefana prisilili, da je delavnico zaprl in šel v tujino s trebuhom za kruhom. Več let je bil kot tesarSKI mojster zaposlen pri podjetju Fabigan. Letos je bil zaposlen pri gradnji treh nebotičnikov v Urfahru pri Linzu. Zadnje čase je večkrat tožil nad visokim krvnim pritiskom; vendar pa ni ne on sam ne nihče od nas mislil, da je zadeva tako nevarna, saj je bil razmeroma še mlad: 45 let.

Pokojni Štefan je bil dober kristjan in zaveden Slovenec. Redno vsako nedeljo je bil pri slovenski božji službi, za Vse svete tudi pri zakramentih in popoldne pri molitvah za mrtve na pokopališču. Nihče ni mislil, da se bo čez tri tedne tudi njemu steklo življenje na tej zemlji.

Pokopali so ga doma 26. novembra. Prvo mašo zadušnico smo imeli takoj na dan smrti, drugo pa v Horschingu prvo nedeljo v decembru. Bog mu daj večnj pokoj! Njegovi družini iskreno sožalje! Naj vsi njegovi otroci postanejo tako kremenitega značaja, kot je bil pokojni oče!

Na Miklavžev dan je obiskal tudi Slovence v Linzu *sv. Miklavž* v spremstvu dveh angelov in dveh parkljev. Kar lepo število otrok se je zbralo v mali dvorani mladinskega doma v Kleinmünchnu. Miklavž je opozarjal otroke in starše, da morajo čuvati slovenske kulturne zaklade, zlasti slovenski jezik, tudi v tujem svetu, jih svaril pred življenjskim materializmom in nebrzdano uživanjaželjnostjo.

S prvo adventno nedeljo smo začeli tudi z *ново liturgijo* pri maši. Zdaj se, da se bomo počasi kar lepo vživeli vanjo. Maša je postala lepo preprosta, za petje bo še vedno dovolj priložnosti. Pač pa pravi misijonar, da se bodo morali odrasli poboljšati, kar zadeva daritveni obed — obhajilo. Tu je med našimi ljudmi preveč bogaboječnosti. Otroci so odraslim v lep zgled.

SALZBURŠKA

HALLEIN — V tovarni smodnika in umetnega ognja, ki je zgrajena med Halleinom in Niedermalmom, je prišlo iz neznanega vzroka do *eksplozije*. Hvala Bogu, da se je to zgodilo ponoči, ko je bilo v tovarni le malo delavcev. Trije so za posledicami umrli, dva med njima sta bila sezonska delavca — Turka. V tovarni je zaposlenih tudi več slovenskih delavcev iz Prekmurja.

Našemu rojaku Štefanu Gjuri, ki je zaposlen v Halleinu kot mizar, je doma *umrla* njegova mati.

Izrekamo mu ob bridki izgubi globoko sožalje.

SALZBURG — Na prvo adventno nedeljo je v lepi renesančni stolnici ob navzočnosti številnih škofov, duhovnikov in vernikov *prevzel nadškofijo* dosedanji kapiteljski vikar in pomožni škof dr. Macheiner. Novi nadškof je po rodu iz male vasice v Lungau, čisto na štajerski meji, ob mladi Muri. Bil je dolgo let tudi v praktičnem dušnem pastirstvu in zato upamo, da bo imel srce tudi za nas, ki smo mu le škofljani-gostje. Slovesnosti, ki se je zaključila z malico, so se udeležili tudi trije slovenski duhovniki, ki delujejo v salzburški nadškofiji: dr. Ivan Rupnik, profesor verouka na akademski gimnaziji v Salzburgu, g. Nande Babnik, župnik v Schledorfu, in dr. Ignacij Lavrenčič, župnik v Niederalmu pri Salzburgu.

PREDARLSKA

Že več let je v Feldkirchu *urađ* za pomoč tujim delavcem. Ta ustanova jim poskuša pomagati, da bi koristno preživeli svoj prosti čas, in nanj se morejo obrniti z vsemi problemi. Od nedavna je tu tudi socialna delavka iz Jugoslavije ki je pripravljena vedno vsem delavcem iz Jugoslavije na Predarlskem pomagati, kolikor ji bo to mogoče.

15. 11. je bilo za delavce iz Jugoslavije v Bludenzu srečanje. Najprej je bila v cerkvi Sv. križa maša, potem pa zabavni večer v dvorani Forenburg. Po uvodnem pozdravu g. Jožeta Raucha, ki je tajnik delavcev, sta se z delavci pogovarjala slovenski in hrvaški duhovnik o njihovih problemih in njihovem življenju. *G. Matošević* je pripovedoval o *nedavnem potresu v Banjaluki*. Začeli smo tudi denarno akcijo, da bi delavci na Predarlskem vsaj nekoliko pomagali ponesrečencem v Banjaluki.

Veseli nas, da je bil pri tem srečanju navzoč tudi g. dekan Aman iz Bludenza, ki že od nekdaj kaže pripravljenost, pomagati tujim delavcem na Predarlskem. Načelnik Dietrich, ki je bil do sedaj ob podobnih priložnostih

vedno navzoč, pa se je tokrat zaradi bolezni moral opravičiti.

Ples so začeli muzikanti „Trio Schwarz“ iz Götzisa, ki so močno pripomogli k veselemu razpoloženju. Poleg njih so pod vodstvom Vicanovića Dordeta nastopili tudi domači muzikanti-delavci, ki so zaigrali in zapeli pesmi iz raznih domačih krajev.

S pomočjo naših delavcev je večer potekel v veselem razpoloženju, z željo, da se spet kmalu organizira kaj podobnega.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Poroka: Gdč. Rose Marie Roth iz Cheratte-a je sklenila zakonsko zvezo z g. Pavlom Ramakers. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo.

Veselje v družini: V družini g. Oskarja Kaus-Lazzoni se je rodila hčerka, ki je ob krstni vodi dobila ime Sabine Enza Veronique. Iskreno čestitamo. G. Oskar se je po poroki naselil v Švici.

Naša pokojnica: V Waterschei-u je po večletni težki bolezni v Gospodu zaspala ga. Marija Buja nič, rojena Zakrajšek. Naj počiva v miru! Družini pa izrekamo globoko sožalje.

Vsem rojakom in rojakinjam želimo obilje božjega blagoslova v letu 1970.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Žalostna vest. — Nepričakovano je 9. novembra po kratki bolezni umrl g. Filip Murovec iz Chatelineau. Iskal je zdravja v kliniki St. Thèrese v Montignies-Sur-Sambre, pa je bilo že prepozno. Podlegel je rudarski bolezni. Pokopali smo ga 13. novembra. Veliko naših rojakov in rojakinj se je kljub slabemu vremenu udeležilo pogreba.

Pokojni Filip se je rodil leta 1908 v Čepovanu na Primorskem. Mlad je prišel v Belgijo na delo v rudnik. Od leta 1954 je užival zasluženi pokoj. Njegovi ženi go-

spe Veroniki in hčerki Lidiji, por. Legrain, bo zelo hudo po njem, saj so se izredno lepo razumeli v družini. Bil je zaveden Slovenec in katoličan, poštenjak „od nog do glave“, vedno na uslugo vsem, ki so ga kaj prosili. Ostal bo vsem lep zgled pridnosti in vestnosti pri delu. Naj počiva v miru! Njegovi ženi, hčerki in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

Cecilijanka 1969. — Praznovanje sv. Cecilije, patrone pevcev in pevk, smo izredno lepo praznovali 30. novembra v dvorani Ecoles des Soeurs v Charleroi. Preživeli smo večer v res lepem domačem razpoloženju, saj nas je zabaval naš novi ansambel „Veseli bratci“. To srečanje je vse še bolj vzpodbudilo k delu za ohranjanje slovenstva v tujini. Skoraj vsi povabljeni so se „Cecilijanke“ udeležili. Ohranili bomo ta večer v lepem spominu.

Nastop v Trazegnies. — 16. novembra so nastopili pred belgijskim občinstvom v Trazegnies (blizu Charleroi) v dvorani „Salle du gîte St. Martin“ naši vrli pevci „Jadrana“ in novoustanovljeni zabavni ansambel „Veseli bratci“ iz Charleroi. Zeli so lep uspeh in o njih so pisali tudi krajevni časopisi zelo laskavo. Le žal, da nas domačini kar pomešajo med „yugoslave“, čeprav smo po narodnosti Slovenci in le po državljanstvu Jugoslovani (in še ne vsi!), ker pač Slovenija nima, žal, svoje države. Želimo še vnaprej lepega uspeha.

Zahvala vsem Slovincem in Slovenkam, ki ste se tako številno udeležili pogreba mojega ljubega moža pok. Filipa Murovec 13. novembra. Posebna zahvala slovenskemu izseljenskem duhovniku g. Kazimiru Gabercu za pogrebne obrede in vsestransko pomoč in vsem tistim, ki ste darovali za skupni venec. Iskrena zahvala in Bog plačaj za vse! — Žalujoča Veronika Murovec in hči Lidija s sorodniki.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je odslaj v kapeli sv. Vincencija Pavelskega (Chapelle de St. Vincent de Paul, Maison des Lazaristes), 95 rue de Sèvres, Paris 6° (torej na isti ulici kot doslej, 200 metrov dalje, nasproti izhodu métroja Vanneau). Sveta maša je vedno ob petih popoldne (v novi cerkvi moramo začeti točno), slovenskega duhovnika dobite eno uro pred začetkom maše v cerkvi.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93) je odprta vsak četrtek po poldne, sicer pa telefonirati g. Čretniku, 636-80-68 (v zadnji številki je tiskarski škrat dal napačno številko).

V nedeljo, 7. decembra, je g. Čretnik pri sveti maši povedal, da smo imeli to nedeljo zadnjič

Gospod in gospa P. Špital-Banovšek sta ob zlati poroki zbrala svo družino: osem otrok, vnuke in vnukinje. Upravičeno sta ponosna. Čestitamo. Na mnoga leta!

sveto mašo v kapeli Montcheuil, povedal razloge. Potem smo zapeli zahvalno pesem v zahvalo za vse milosti, ki smo jih prejeli v dosedanji kapeli, kjer smo se zbirali od prve nedelje v juniju 1957. Nato smo imeli uspelo miklavževanje, nakar smo se poslovili od kapele Montcheuil, ki bo v zgodovini slovenske župnije v Parizu pomenila važno obdobje.

Ko smo od nedelje, 14. decembra, začeli z mašo v novi kapeli, želimo vsi, da bi Slovenci prihajali k naši maši v čim večjem številu (in točno...) ter da bi vsi čimbolj sodelovali pri naši skupni maši.

V nedeljo, 18. januarja, bo daroval mašo za Slovence pariški pomožni škof Mgr. Pezeril. Tokrat je treba priti v res čim večjem številu!

Krščeni so bili: Katarina Klarič, hčerka Jožeta in Vide, roj. Čekada, iz Champigny-sur-Marne; Natalija Butinar, hčerka Marjana in Majde Konestabo iz Pariza; ter Silvija Golenko, hčerka Franca in Marije Magdič iz St. Brice.

V nedeljo, 23. novembra, je francoska televizija posvetila nedeljsko mašo izseljencem. Pri maši je sodeloval tudi slovenski pevski zbor iz Pariza in je med obhajilom zapel pesem „Slavo Večnemu zapeti“. Tudi smo sicer večkrat med mašo zagledali na zaslonih pestre slovenske narodne noše.

RAVEAU (Nièvre) — V soboto, 6. decembra, sta pred oltarjem potrdila svojo ljubezen Stane Križ in Zdenka Poje, oba doma v čabarski fari.

FERRIERES-EN-BRIE (Seine-et-Marne). — Bližnjo in daljno okoličje je globoko pretresla grozotna vest, da je v noči od 4. na 5. december Alojz Šercer, oče 6 nedoraslih otrok, v blaznosti ustrelil svojo ženo Julijano. Ko je naslednjega jutra 12-letna hčerka Irena poklicala sosede, je ustrelil gospo Meyer, nato pa še svojo svakinjo Kristino Janeš in njenega osemletnega sina Bruna, nato pa je ob prihodu orožnikov ustrelil še sebe. — Pogreb vseh žrtev je bil 9. decembra.

Z vsemi težko prizadetimi žalujemo vsi in molimo za pokoj

mrtvih, katerim je bila tako kruto pretrgana nit življenja.

AUMETZ

Domovanje Gabrijela Jamnika in Elizabete, roj. Tolmajner, je razveselila druga punčka, Izabela. Krst je bil 16. novembra. Izabeli želimo v življenju veliko sreče.

Tudi letos je Miklavž obdaril otroke in upokojence. Vsem prisotnim, ki jih ni bilo malo, je pa postregel s kavo, slovenskim pecivom in pijačo. Bilo je res pristrčno vzdusje. Prepevali so ob spremljavi harmonike otroci in odrasli, slovensko in francosko, in ljudje so bili zadovoljni in hvaležni.

IZ VZHODNE LOTARINGIJE

Iz naše pisarne:

To poročilo pišem 9. decembra — leto 1969 torej še ni končano — zato še ni mogoče napisati natančnega poročila. To bo sledilo v naslednji številki Naše luči.

Z žalostjo gledamo, kako se kar naprej veča število naših rojakov, ki so se poslovili od nas in odšli v večnost. Z veseljem pa pozdravljamo novorojence, ki so razveselili naše družine. Danijela Simone Štrukelj je osrečila očeta Stanislava in mater Hanneloro; Ivette Katarina Žuželj je razveselila očeta Rudolfa in mater Marijo Katarino. Vsa srečna sta sprejela Albert Steržina in njegova žena sinka Petra Henrika Alfonza; naš cerkveni pevec Karol Škruba in Stephan Marceline pa sta se razveselila hčerke. Vsem imenovanim, a tudi neprijavljenim novorojencem vso srečo in mnogo božjega blagoslova!

Stara leta, nezdravo vreme in težke bolezni so nam zopet ugrabile nekatere naše ljube rojake: 13. 11. je umrl v Cité Jeanne d'Arc 69 let stari Jožef Peternel; 19. 11. se je poslovila od svojih dragih Jožefa Zabukovec, stara 70 let; na dan sv. Barbare je odšla v večnost mati Matilda Fera, stara 87 let. Naj počivajo v miru! Žalostne družine pa naj tolaži resnica, da s smrtjo ni vsega konec — duše rajnih so pohitele pred vsemogočnega Boga, ki je pravičen, pa neizmerno usmiljen.

Ko začnemo novo leto, izročimo tudi mi svoje življenje Gospodu Bogu, da nas On vodi in nas pripelje v srečno večnost.

V teh mislih Vam želi vse dobro

Vaš duhovnik

Stanko iz Merlebacha

TUCQUEGNEUX-MARINE

V drugi plovici novembra smo pokopali upokojenega rudarja Boleslava Grabareka. Bil je poročen z vdovo gospo Lojzko Žagar, rojeno Lipužič. Poleg žene žaluje za rajnim šest otrok, štirje iz prvega zakona, dva iz drugega. Na pogreb je prihitel tudi sin Jožko, ki je zaposlen v Kanadi. Po več letih je zopet videl svoj rojstni kraj, kjer je včasih kot neumoren odrski igravec in tamburaš zabaval tikenjsko slovensko kolonijo. Posnel je s filmsko kamero člane orkestra, ki ga vodi učitelj Jankovič. Tako bo imel v Kanadi spomin na nas, mi bomo pa ohranili v spominu njegovega očima Grabareka. Jožku želimo veliko sreče v daljnem kraju in želimo, da bi nas prišel še kdaj pogledat.

Gospa Jankovičeva je odšla z možem na božične počitnice k hčeri v okraj Correze. Boleha na srcu in počitka je potrebna, zato bodo verjetno njene počitnice daljše kot navadno. Priporočamo jo v molitev, da bi se mogla kmalu in zdrava vrniti v Tucquegneux.

Ona in njen mož želita vsem številnim znancem ter prijateljem tako v Franciji kakor zunaj Francije prav srečno novo leto 1970!

NICA

Furlanovega Štefana vsi poznamo: poštenjak iz Slapa pri Vipavi, je v mladosti spoznal Čermelovo Anico iz Vipave. Leta 1961 sta se v Nici z Anico dokončno domenila in stopila pred oltar. Potem sta čakala osem let, navsezadnje pa Vinku in Mariji sporočila veselo novico... S Ferjančičevim Vinkom namreč dela Štefan svojo „zidarijo“. Pa kako pridno in štedljivo in pošteno! Razumljivo: Vinko in Marija naj bi bila botra. 8. avgusta letos se je Anici in Štefanu rodila prva hčerka, toda, toda — drug dan

Furlanova hčerkica — rojena in poklicana k Bogu.

je bila mrtva. Naše globoko sožalje izražamo Štefanu in Anici. Tudi če bi umrl kakšen odrasel, bi morda ne bilo pri pogrebu toliko ljudi kot tokrat. Naš župnik pater Jakob je opravil pogrebne obrede.

Druga novica iz naših krajev je pa vesela. Za nedeljo 26. oktobra nas je pater Jakob sam povabil na svoje stanovanje v St. Barthelemy k veselemu srečanju. Deset let namreč že deluje med nami. „Ob štirih popoldne vas bom čakal pri vratih,“ tako je pisal v „programu“. Nato: „Tako bom vsakemu postregel — vi se boste le in koj usedli k mizi ter sodelovali s pesmijo...“ Vsi Slovenci brez razlike so bili povabljeni. Postregli so nam s klobasami, kolikor jih je kdo hotel, in seveda kapljice tudi ni manjkalo. Pater je „zapregel“ svojo Simco ter prav za to priložnost pripeljal vira naravnost iz vinskih kleti škofijskih vinogradov pri Hyeres. Če je za koga zmanjkalo jedače, je je pač zaradi tega, ker je prišel šele takrat, ko smo morali po dogovoru dvorano že sprazniti.

Ob lepem razploženju nam je povedal pater Jakob nekaj besedi kot dobrodošlico, potem pa prepeval in prepeval... Kako bi ne,

saj smo sedeli ob slovenski zastavi in ko je pater končal z govorom, smo vsi vstali ter zapeli „Hej Slovenci, naša reč slovenska živo klije...“

Predsednik Slovenskega odbora g. Lojze Polh se je patru Jakobu pristrčno zahvalil za požrtvalno delo ter izrazil željo, naj bi vsi Slovenci z dušo in srcem sodelovali pri slovenski stvari.

Še so sledili govori. Kako iskreno lepo sta izrazila gg. Vinko Ferjančič in Lado Pahorjev! Oba v istem smislu, kako naj bi bili vsi eno skupaj s patrom, ki da nam je bil vseh deset let duhovnik in oče in skrbni zagovornik, kadarkoli je slovenski človek potreboval posredovanja...

Isti dan, 26. oktobra, je prejela prvo obhajilo Iris Ipavec, hčerkica slovenskih staršev Valerija in Jelke. Iris, glej da boš sedaj rastla v božje življenje in rada moli za očeta in mamo!

Našemu Mirku Arh je v tem času umrl oče. Mirko, izražamo ti globoko sožalje.

italija

RIM — Na 1. adventno nedeljo smo se spomnili *misijonov*. V kapeli je ob pol petih popoldan maševal vietnamski nadškof Peter Ngo Dinh Thuc, ki je povedal lepe misli o misijonskem delu. Maša sama je bila v latinščini, s slovenskim petjem.

Po maši smo se zbrali v dvorani pod cerkvijo, kjer je spet zadonela pesem. Potem je govoril g. nadškof o svoji deželi: število duhovniških in redovniških poklicev raste, tako da jih more pošiljati tudi drugam. Nad sto jih je trenutno v Rimu.

Za njim je govorila sestra Justa Slana, vizitatorica usmiljenk. Orisala je naloge, ki jih sestre vrše, in zgodovino zadnjih desetletij, ko so morale oditi usmiljenke iz Slovenije na jug. Tudi tam so mnogo koristile pri ekumenskem gibanju.

Med petjem in prigrizkom je bil lepi večer končan.

Dušnopastirski urad za Rim in Italijo sploh je tudi nadalje odprt na Via dei Colli 8 (tel.: 845-0-989).

nemčija

OPOZORILO

● Zadnje čase vozi vedno več naših ljudi v Nemčiji avto brez voznškega dovoljenja. Opozorjamo rojake, naj vendar ne spravljajo sebe in drugih v težke situacije. Če namreč pride do prometne nesreče in voznik avta ni imel voznškega dovoljenja, zavarovalnice ne plačajo ničesar. Potem se mora ali voznik obvezati za dolgoletno plačevanje ali pa sploh ni zmožen plačati odškodnine in žrtve nesreče ostanejo na cesti.

BERLIN

Lepo je, da se nas v cerkvi sv. Kanizija vsaj enkrat v mesecu zbere vedno več. Na prvo adventno nedeljo smo poskusili z novim mašnim obredom. Sicer ni bilo še popolno, vendar so nove, globoke molitve naredile najgloblji vtis celo na ljudi, ki so bili prvič pri službi božji.

Kot že za Vse svete smo tudi na prvo adventno nedeljo v *skioptičnem predavanju* občudovali južno Ameriko: v začetku novembra predvsem pridnost in podjetnost naših Slovencev v Argentini, zad-

Sabina Flisar, drugi otrok Lojzeta in Štefke, je bila rojena in krščena v Berlinu.

njič pa predvsem lepoto Andov in Čila, bogastvo in revščino. Hvala g. Zaletelu za skioptične slike!

Zdi se mi, da smo vsi enakega mnenja: lepo je, da se nas zbere vsak mesec več, ni pa lepo, da v dvorani nekateri ne poznajo mere v veselju. Že sv. Pavel graja tiste, ki se opijajo, potem pa prepirajo, in dodaja: „Mi nimamo take navade, pa tudi cerkve božje ne. V tem se tudi mi ne moremo hvalliti.“ (Preberi 1 Kor 11, 17—27!) Glejmo torej, da se ne bomo samo v cerkvi zbirali pred Gospodom, ampak tudi v dvorani pred našimi prijatelji v spoštljivosti in miru.

Poleg Sabine sta bila krščena tudi Robert Pušeljič in Natalija Irena Furek. Čestitamo.

BADEN

V Mannheimu sta med poročno mašo potrdila *zakonsko zvezo* Maksimilijan Indihar in Christa Fehrig. Vso srečo in blagoslov v skupnem življenju!

POSARJE

Slovenskega duhovnika sta si povabila Ivanka Verhovnik in Milan Šprajc, ko sta v Rissenthalu pred pričami in svati pri *poročni maši* izmenjala zakonske prstane, v dokaz, da želita v medsebojni ljubezni stopati po življenjski poti. Naj se jima uresničijo vsi lepi načrti!

Lepo število slovenskih rojakov in domačinov je bilo pri *pogrebni maši* za Matildo Mugerle na praznik Brezmadežne v Heusweilerju. Lahna snežna odeja je pokrila grob od boleznj izmučenega teleša 26-letnega dekleta, kot da hoče z belino izbrisati vse bridkosti, ki so jih z vdanostjo in ljubeznijo prenašali starši. Izpolnili so ji željo, da je v poletju obiskala z njimi sorodnike v Sloveniji. Z otroško hvaležnostjo se je še posebej zadnje tedne zahvaljevala svojim za skrb in postrežbo. Naj starše ta prijetna zavest bodri tudi ob tem bridkem slovesu!

WÜRTEMBERG

Krsti: V Esslingenu sta prinesla h krstu sinka prvorojenca Wernerja Rafaela Werner in Kristina Hohlbauch. Naraščaj ima-

jo v družini Štefana in Marjete Turnšek v Benningenu s hčerki-co Anito, ki je bila krščena v Oberstenfeldu. V Stuttgartu pa je bil krščen Oliver Mario, sin Rudolfa Lešnika in Janje, roj. Kodrin. — Čestitamo!

Poroke: V Konstanzu sta šla pred oltar Štefan Salika iz Ižakovcev, župnija Beltinci, in Kikič Marija iz Donjega Varoša, v Neckarsulmu pa Reiner Horn, rojen v Nürnbergu, in Berta Ancin, rojena v Črnomlju. Večno zvestobo sta si obljubila v Stuttgartu (župna cerkev St. Maria) Karel Metelko iz Hudobrezja na Dolenjskem in Ida Zimer od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah in pa Jože Željeznjak iz Črnomlja in Barbara Pavlič iz Podpeči pri Mariboru. — Tople čestitke!

Jaz pa pojdem na Tirol: Tirolska je po vsem svetu znana dežela. Naši delavci se večkrat vozijo skozi, ni pa nikdar časa, da bi si jo podrobneje ogledali. Skioptično predavanje v Esslingenu je to in ono stran dežele med Turami in Dolomiti lepo osvetlilo. V predavanju nismo doživljali le lepote te dežele, ampak prisluhnili tudi utripu gospodarskega, verskega in kulturnega življenja tamkaj.

Tirolci imajo veliko smisla za tradicijo, kar jih pa ne moti, da ne bi gospodarsko napredovali. Turizem je eden glavnih virov dohodkov Tirolske, zato ni čudno, da se ljudje toliko trudijo za lepoto svojih hiš, saj imajo skoraj v vsaki hiši tudi sobe za tujce.

Resno smo se pomenili: V Esslingenu smo uvedli sobotne večerne maše. Slovenska služba božja je vsako 2. nedeljo v mesecu ob 7. uri večer v St. Elisabethkirche. Po maši so nam na razpolago farni prostori, kjer se lahko kaj pomenimo.

Po maši v novembru smo v razgovoru načeli vprašanje o duhovniškem poklicu danes. Ugotovili smo, da je duhovnikov v ozirrom na porast prebivavstva vedno manj in ne morejo biti več kos vsem nalogam v dosedanjem okviru. Laiki bodo morali kazati več smisla za delo v farni skupnosti in prevzeti nekatere naloge,

ki jih je do sedaj vršil duhovnik. Glede duhovniškega celibata, o katerem se v zadnjem času veliko razpravlja, pa je prevladovalo mnenje, da je boljše, če duhovnik tudi v bodoče ostane neporočen, ker se tako lažje posveti svoji nalogi.

Miklavž je nosil: V Esslingenu je Miklavž obiskal nekaj naših družin. Ni jim kaj posebnega prinesel, a otroci so bili zelo veseli obiska težko pričakovanega gosta.

V Pfullingenu je prišel med nas Miklavž po mesečni maši v nedeljo, 7. decembra v farnem domu, kjer smo ga pričakali. Tudi odraslih ni čisto pozabil.

BAVARSKA

Skioptično predavanje v drugi polovici novembra nas je popeljalo na pot iz Argentine v Čile in spet nazaj v Argentino. Prelepe slike, ki nam jih je posodil župnik iz Vogrč na Koroškem g. Vinko Zaletel, pa prijetno besedilo in glasba — vse je pomagalo k temu, da je bilo predavanje zanimivo in vsem všeč.

Pri *pevski vaji* smo že ponovili pesmi za advent in božič. Čeprav je res, da ostajamo pri ljudskem petju in nimamo pevskega zbora, je pa tudi res, da je prav ta skupina pevcev tista, ki bistveno pripomore k temu, da je petje pri naših mašah v Münchnu ubrano in lepo. Pa še to je res, da se je krog pevcev tako med seboj spoznal in spoprijatelžil, da je vsaka pevska vaja obenem nekakšno družinsko srečanje, kjer je dosti dobre volje in prijetnega pogovora.

Pri *dekliskem razgovoru* na dan sv. Miklavža so prišla na vrsto aktualna dekliska vprašanja pod naslovom Slovensko deklet, kam greš v letu 1970? Zbrala se je lepa skupina deklet in razpoloženje pri razgovoru je bilo domače.

Krščeni so bili: dvojčka Marijan Franc in Terezija Lidija Zaletel, sin in hčerka Marjana in Antonije, roj. Kucher; Boštjan Bitenc, prvorojenec Alojza in Elizabete, roj. Valjevec; Jože Šoba, sin — sedaj že pokojnega — Jo-

žeta in Slavice, roj. Koprivec. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju.

Poročili so se: Otto Baiersdorfer iz Ismaninga pri Münchnu in Bernardina Rakovič iz Maribora; Albert Valentinčič iz Zagore pri Desklah in Katica Pernar iz Mičevca pri Veliki Gorici. — Obama paroma iskreno čestitamo.

nizozemska

Anton Robek — umrl

Slovensko skupnost na Nizozemskem je globoko užalostila vest o nenadni smrti 37-letnega g. Antona Robeka, uradnika pri holandskem zavarovalnem zavodu, soproga ge. Cili, roj. Gril, očeta dveh otrok. Njegov prerani odhod je težak udarec ne samo za družino, ki je zgubila nad vse skrbnega in ljubečega moža in očeta, temveč tudi za vso slovensko skupnost, v kateri je za-

Pokojni Anton Robek

radi svojih srčnih in umskih vrlin že dalj časa igral vodilno vlogo. Bil je spreten godbenik, pe-vovodja pri slovenski službi bž-ji; več let je bil predsednik „Zvona“ in Zveze slovenskih društev na Holandskem. Zaradi srčne dobrote in osebne skromnosti mu je uspelo, združevati rojake in s tem lepšati slovensko skupnost.

Pokojnega Tonija smo vsi ljubili, a šele sedaj čutimo, kako je res bil sonce naše skupnosti. Ob njegovi šali in razigranem nasmehu smo hitro pozabiti na trdoto vsakdanjih težav in z njim tudi mi gledali na življenje z lepše strani. Stroga beseda mu kar ni šla iz ust. Moč njegove osebnosti je bila dobrota. Z dobroto in razumevanjem je srečaval tudi drugače misleče.

Cudno, vedno nasmejani Toni je imel neki skrivnostni občutek, da bo umrl zelo mlad. O tem je često govoril prijateljem. Nekaj dni pred smrtjo je pred odhodom v bolnico naročal sinovoma: „Anton in Francek, poslušajta in ubogajta mamó, če ata več ne bo!“

Na njegovi zadnji zemeljski poti so ga spremljali rojaki iz Holandije, Belgije in Nemčije, pa tudi številni holandski prijatelji. Vsa društva so bila prisotna z zastavami. Dr. Janez Zdešar, ki je zaradi odsotnosti krajevnega slovenskega duhovnika iz Münchna prihitel na pogreb, se je ob odprtem grobu z izbranimi besedami poslovil od dragega pokojnika. Prof. Willemsa, člane mešanega zbora „Zvon“ in prijatelje iz Belgije pa je v tem trenutku čakala nadvse težka naloga. Ko so solze zalivale njihove oči, so morali zapeti v slovo svojemu zvestemu prijatelju in sodelavcu.

Vse je bilo žalostno, a Kristus, ki nam je v takem trenutku najbliže, nas uči in tolaži, da je Toni, naš dobri Toni v tem jezenskem jutru odšel v večno pomlad.

Dragi Toni, hvala Ti za vse, bodi z nami še vnaprej in na veselo svidenje! V-ko.

Vsakoletno Vseslovensko prireditve v novembru smo odložili za dva tedna zaradi smrti g. Antona Robeka mlajšega. Lepo je uspela, čeprav smo živo občutili pokojnikovo odsotnost. Na besedo g. Franca Janiča, ki je goste pozdravil, smo pokojnega Robeka počastili z enominutnim molkom. Za godbo je tokrat poskrbel holandski orkester na pihala. Muzi-

kantov je bilo kar 14. Tudi dobre pijače in jedače ni manjkalo.

V spomin na svojo 40-letnico je „Zvon“ prodajal slovenske majolike s priložnostnim napisom. Ljudem so se zdele predragé, čeprav so jih prireditelji prodajali brez dobička. Precej jih je ostalo. Verjetno rojaki niso pomislili, da bi z malo žrtvijo, ki bi jo zahteval nakup majolike, DALI PRIZNANJE ŽRTVAM, KI SO JIH MORALI SPREJETI NASE TISTI, KI SO DOLGA LETA, NEKATERI KAR CELIH 40 LET, REDNO HODILI NA PEVSKE VAJE... Bratje in sestre, skušajmo biti malo bolj... ljudje! Zvestoba za zvestobo!

Ker jubilejne slovesnosti „Zvona“, ko to poročilo pišemo, še niso končane, bomo o 40-letnici našega mešanega zbora govorili prihodnjič.

Društvo sv. Barbare v Lindenheuvelu je imelo družinski večer. Zanimivo in razveseljivo: vsi so prišli in lepo so se zabavali. G. Stane Reberšek ima lepe darove za „animatorja“ takih večerov. Ga bomo še drugod porabili.

Naši pokojni:

V Brunssumu je smrt prekinitela srečno družinsko življenje še zelo mladega g. Franca Goloba, očeta dveh malih otrok. Pokojnik je kot rudniški uslužbenec vodil domove, kjer so stanovali delavci iz Jugoslavije. Zaradi vestnosti, poštenja in srčne dobrote je užival simpatije delavcev in delodajavcev. Užalošeni vdovi izrekamo globoko sožalje.

V Heerlenu je umrl 75-letni trgovec g. Jože Kurnik. Vsaj za večje slovenske slovesnosti smo ga redno videli v naši skupnosti. Še letos je obiskal svojo rodno zemljo. Naj počiva v miru!

Mala slovenska kolonija v Lindenheuvelu je v nekaj tednih izgubila kar tri člane. V septembru je umrla dobra krščanska mati g. Zofija Mavrič, rojena Prevalnik. Bila je tiha žena. Vse življenje je posvetila svoji družini. V začetku oktobra se je nepričakovano poslovil s tega sveta g. Franc Železnik, upokojeni

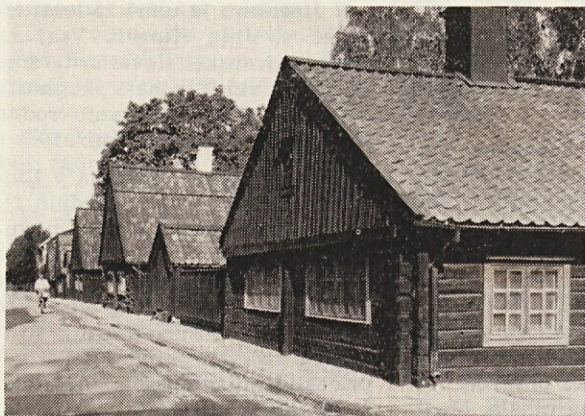
rudar, vdovec po pokojni Amaliji Jordan, zvest član naših društev sv. Barbare, skrben oče in dober prijatelj. Konec novembra pa je končala zemeljsko pot blaga mati ga. *Jožefa Knez*, roj. Hribar, ki je v srečni skupnosti z možem g. Alojzom z ljubeznijo in skrbnostjo vzgojila 6 otrok. Njena bolezen je bila težka, a jo je prenašala tako vdano, da so se ji mnogi čudili. Bila je močna krščanska žena. Številna množica jo je spremljala na zadnji zemeljski poti.

Preostalim vseh omenjenih pokojnikov izrekamo globoko krščansko sožalje. Umrli pa naj počivajo v miru!

Naši bolniki: Veselimo se, da se je ga Katarina Cotman, ki se je več mesecev zdravila v bolnici, mogla vrniti na svoj dom. V bolnici v Heerlenu se zdravi g. Franc Selč iz Hoensbroeka. Upamo, da bo kmalu doma. Zdravja želimo Resnikovi Olgi, ge. Blatnik, ki se je morala podvreči težki operaciji.

VSEM ROJAKOM IN ROJAKINJAM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1970!

V takih hišah so živeli Švedi še pred 50 leti, v njih so imeli tudi obrtniške delavnice. Fotografija je iz mesta Eskilstume, kjer so ohranili to ulico kot zgodovinski spomenik. Danes pa imajo najmodernejšo industrijo na svetu! Kako to? Vzrok je preprost: delavnost, vztrajnost in načrtnost, združene s svobodo rok in možganov.

švedska

Krsti: V katoliški cerkvi v Malmö je prejel krstno milost Henrik Arvin Jožef, sin Jožeta iz Gorišnice pri Moškanjcih in Albine, roj. Vohl, iz Dobrovceev pri Mariboru. Novemu kristjanu in njegovim staršem želimo mnogo božje milosti.

Nenadna smrt: 24. oktobra je v Söderköpingu na Švedskem nenadoma in tragično preminula ga. Marija Dolgan. Rojena je bila leta 1914 nekje na Goriškem. Na Švedsko je prišla pred štirimi leti sama, njena družina je ostala doma. Po nekaj letih se je mislila vrniti v domovino, toda nenadna smrt je uničila njene načrte. Počiva na pokopališču v Söderköpingu, kjer je živela vsa leta svojega bivanja na Švedskem. Ves čas je bila zvesta naročnica Naše luči. Naj ji bo ljubi Bog več en plačnik! Njenim žalujočim domačim pa naše globoko sožalje!

Srečno in blagoslovljeno novo leto želi vsem

Jože Flis, izseljenski duhovnik

švica

Prvo leto obstoja in organiziranega delovanja slovenske farne skupnosti v Švici gre h koncu.

Sicer se že leto 1967 upravičeno lahko imenuje začetno leto prvega obdobja takega delovanja med našimi rojaki v tej deželi,

in to na verskem, kulturnem in družabnem področju. Kajti z ustanovitvijo Hrvatske katoliške misije za Švico in prihodom prvega izseljenskega duhovnika frančiškana p. Ljuba Krašiča z nalogo, da na tem področju skrbi za vse katoličane iz Jugoslavije in ne samo za Hrvate, kar je on zgledno vršil, je bila dana možnost, da se je formiral posebni slovenski *Pripravljalni odbor* za versko, kulturno in družabno delo med Slovenci. Ta odbor ni bil v sestavu navedene Misije, ampak popolnoma samostojen in prav od nikogar odvisen. Seveda pa je bil na verskem področju z Misijo najožje povezan in navezan na njeno zadevno pomoč, ker še ni bilo stalnega slovenskega duhovnika. Tedaj tudi ni bilo še nobenega izgleda, da slovenskega duhovnika kmalu dobimo, čeprav je odbor hitro prosil msgr. Kunstlja, da ga skuša čimprej dobiti.

Najnujnejše za naše rojake v tej smeri je odboru takoj uspelo: v Zürichu so bile skupne hrvatsko-slovenske maše vsako nedeljo zvečer. Te je sicer daroval hrvatski duhovnik, a so Slovenci med mašo izmenoma s Hrvati prepevali tudi slovenske pesmi. Tudi berilo in evangelij je slovenski laik vedno prebral v našem jeziku.

Na Württemberškem v Nemčiji pride vsako leto Miklavž med slovenske otroke. Na sliki ga vidimo v Unterkochenu, kjer so ga naši mali veselo sprejeli. Miklavžev bonbonček je pač najslajši.

Prav kmalu pa je odboru uspelo, da je bila vsaj vsako prvo nedeljo v mesecu v Zürichu popolnoma slovenska maša. Naša rojaka dr. Suštar, tedaj še rektor škofijskega semenišča v Churu in g. Pintarič, prefekt v internatu Don Bosco v Sittenu v Kantonu Walis, sta prihajala maševati. A to je mogla biti za nas le začasna rešitev tega problema: dušno pastirstvo more biti uspešno le, če je v župniji stalni duhovnik.

Na družabnem področju je odbor skrbel vsaj od časa do časa za primerno srečanje naših rojakov. Tako je že prvo leto svojega dela priredil slovensko pusto vanje v Zürichu. Prav tako je pripravil letos na predpustno soboto veliko slovensko pustno zabavo z maškerado v neposredni bližini Züricha. Nanjo je prišlo skoraj dvesto rojakov iz vseh predelov te dežele. Udeleženci so bili s prireditvijo zelo zadovoljni. Tudi miklavževanje je bilo že lani, čeprav res še skromno.

Za zaključek uspešnega in požrtvovalnega dela, ko so morali odborniki za kritje stroškov čestito poseči v lastni žep, je odbor za letošnje binkošti priredil uspe lo romanje v Lurd. S tem je zaključil svoje dveletno delovanje.

Z začetkom letošnjega leta pa se je začelo *drugo obdobje* tega dela. Temelj temu je bil položen že na prvo nedeljo septembra lani v Einsidelnu, kjer je msgr. Kunstelj umestil p. Fidelisa kot stalnega slovenskega dušnega pastirja za področje vse Švice, s sedežem v Zürichu. Ta je letos na prvo nedeljo v marcu, ko se je slovenska nedelja preselila v župnijo Guthirt, formiral Slovenski župnijski svet iz laikov, ki so mu bili pripravljene biti v pomoč.

Kako nujno je bilo vpeljati slovensko dušnopastirsko službo tu, je jasno iz več dejstev tega

leta. Tako je bilo npr. samo krstov kar 16, med njimi 3 odrasli. Temu je treba dodati še 5 porok.

Temu je treba dodati še birmo na letošnjo 1. adventno nedeljo v naši cerkvi v Zürichu. Dr. Suštar je po pooblastilu škofa iz Chura podelil zakrament sv. birme. Nabito polna cerkev — prišlo je blizu dvesto rojakov od blizu in daleč — je pred začetkom birme in maše z zbranstvo spremljala krst 22-letne katehumene Cvetke. Krstne obrede je opravil p. Fidelis. Novokrščenka pa je takoj nato skupno z ostalimi tremi odraslimi birmanci prejela še birmo in med mašo še prvo obhajilo. Tako je marsikomu šele v tujini Bog nakloni milosti, ki jih v domovini iz kakršnegakoli razloga ni bil deležen. Ljudsko petje se je dvigalo iz vernih src in vsi smo se čutili kot ena narodna božja družina. Kako daleč je to od tistega, kar lahko nudi našemu človeku sistem, ki ne pozna teh vrednot vere! Da je bila naša cerkev ob tej pobožnosti še bolj domača, je s stene ob glavnem oltarju gledala na vse zbrane slovenske vernike Kraljica Slovencev — brezjanska Marija. Po maši se je vsa naša družina podala v župnijsko dvorano, ki postaja že kar tesna, čeprav ima prostora za več sto ljudi.

To smo čutili še prav posebno na prvo nedeljo v decembru, ko nas je prišel obiskat Miklavž. Miklavževanje je star slovenski običaj, ki se v domovini javno ne sme več uveljavljati, se pa še s toliko večjo prizadevnostjo in zavzetostjo uvaja po slovenskih farnih skupnostih po vsem svetu. Miklavž z dvema parkljema in angeloma je privabil naše starejše, mlajše in najmlajše. Starejši smo obujali spomine na miklavževe večere v mladosti. Mlajše je Miklavž privabil, da se bodo tudi oni vključevali v živo narodno tradicijo vsaj v tujini. Najmlajši naš rod pa, ki že tu poganja svoje korenine v to sicer njemu rodno zemljo, a izhaja iz slovenske osnove, pa naj spozna Miklavža in parklja ter dobi darilo in pohvalo ali pa šibo in grajo.

med nami povedano

ZGLEDEN ROMAR

„Petdesetkrat sem te prišel obiskat, o, Marija Zaplaška!“ Tako je bilo napisano na palici, ki jo je moj oče dobil za spomin od domačega župnika v Rajhenburgu (sedaj Brestanica).

Niti eno leto ni opustil romanja.

Ko smo odrasli, je tudi nas otroke vedno s seboj jemal, pa tudi druge ljudi. Vedno smo bili zdoma štiri dni. Šli smo seveda peš.

Prvo noč smo prenočili v Šent-rupertu. Potem smo šli čez Veselo goro. Tam smo molili križev pot in peli. Drugi dan smo bili že na Zaplazu. Na Čatežu pri Mlakarjevih smo jedli in spali. Vračali smo se skozi Mokronog in preko Zalostne gore domov.

Med vojno je oče umrl, v krsto pa je dobil s seboj romarsko palico, kot je to željo sam izrazil, ko je bil še živ.

Pesem, ki nas jo je oče naučil še kot otroke, se glasi:

„Romar, kaj žaluješ ti,
kaj te tak' srce boli?
V žalosti te vidim stat',
kakor da b' se h'tel jokati'.
Moraš mi odgovor dat'.

„Kaj bi jaz ne žaloval,
ker bom zdaj slovo jemal:
s tega kraja se ločit'
Mater božjo zapustit'
rajžico od tod storit'.“

„Če boš glih slovo jemal,
oh, da bi še prišel zdrav
Mater božjo počastit'.
Sem na Zaplaz gori prid'
še vesel drug' let' na hrib.“

„Oh, ne vem, če učakam to,
morebit' že pod zemljo
bodem ležal jaz al' ti.
Sam Bog ve, kaj se zgodi.
To zdaj premišljujmo mi!“

„Ljubi bratec, men' se zdi,
da romarjev od lan' fali.
Kje so tisti romarji,
ki so lani tukaj b'li?
Al' so bolni al' mrtvi?“

Ognjišče

je najboljša slovenska
mladinska revija.
Ali jo že imate?

„Slišal sem povedati,
da so v dolgi večnosti.
V zemljico so zakopan'
in v hladno zemljo d'jan.
Oh, vesel' so b'li to lan'“

„Ljubi bratec, mi povej,
kaj da tak' žaluješ zdej,
kaj te tak' srce boli,
al' ti zdravje še fali?
To si sprosiš pri Marij'“

„Meni zdravje ne fali,
mene le srce boli,
premišljujem noč in dan
grešni zapeljivi stan,
kaj da bo na sodni dan.“

„Ljubi romar, ne pozab',
saj imaš zdravila tri:
k spovedi pogost' hodi',
sveto Rešnje Telo užiti',
svoje grehe opustiti'“

„To bom tudi v srce vzel,
oh, da bi le uslišan bil.
Marija Zaplaz, prosim te,
prosi tudi ti za me,
da bi v nebesih duše b'le.“

„Ljubi romarji z meno,
pokleknimo tu pred njo,
vzemimo od nje slovo,
pred ko pojdemo domov,
da za nas prosila bo.“

Neža Slivšek, Sallaumines, Pas de Calais, Francija.

MOHORJEVA KNJIGARNA

v Celovcu ima na razpolago:

- Karel Mauser
KAPLAN KLEMEN

Zgodba človeka, ki se je predal Bogu in ljudem in ki je torej doumel, v čem je pravzaprav krščanstvo. (30 šilingov)

- Henrik Sienkiewicz
QUO VADIS

Roman v slikah. Pisatelj nas vodi skozi poganski Rim, ki pa že začenja razpadati in lastni pokvarjenosti. Mlado krščanstvo postaja sila, ki prinaša nove vrednote. (Oba dela 55 šilingov)

- Graham Green
MOČ IN SIJAJ

Pretrseljiva zgodba mehikanskega duhovnika, ki kot edini duhovnik ostane v Mehiki v času revolucije. Čeprav se kot človek zapusti, je prav zaradi svojega ostanja pri ljudeh ob stalni nevarnosti za lastno življenje junak. (50 šilingov)

slovenske radio oddaje

KÖLN — Ob torkih, četrtek in sobotah od 16,20 do 16,50 (na kratkih valovih 41 in 31 m) ter ob nedeljah od 9,00 do 9,40 (na kratkih valovih 41 m in 49 m). — Na sporedu so dnevne svetovne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja. Poleg tega imajo Slovenci v Nemčiji možnost, da preko kölnskega radia pošiljajo domačim voščila, pozdrave in glasbo po želji. Dopise pošljite na naslov: DEUTSCHE WELLE, 5 Köln, Brüderstr. 1 (Südosteuropa-Redaktion).

VATIKAN — Vsak dan ob 19,00 (na kratkih valovih 48,47, 41,38 in 31,10 m ter na srednjem valu 196 m). Radio LONDON BBC — oddaja vsak dan ob 12, uri (novice in pregled tiska) na valovih 25 in 19 m. Ob 19, uri na valovih 49, 31 m; ob nedeljah ob 16,30 na valovih 31, 25, 19 m.

Ljudje pod bičem

(Nadaljevanje s 25. strani)

„Ne,“ je rekla z bledim nasmeškom. „Nekdo, ki sem ga imela rada, je umrl. Ravno danes sem dobila pošto.“

„Morda ne želiš iti z menoj, Silva. Sama pojdem, saj razumem.“

„Seveda pojdem, Nataša,“ je rekla tiho.

Napravili sta velik ovinek preko ceste k Sv. Antonu. Z vrha je bil čudovit pogled. Vasice so bile potopljene v belo in rožasto cvetje sadnih dreves in edino, kar je motilo sladki predvečer, je bil širok curek temnega dima nad apnenico pri videmski postaji. Ko sta se vračali v Zdensko vas, sta obstali ob razvalinah dveh bunkerjev. Skrivljene železne palice in kosi debelega cementa so ležali v travi, med katero se je silila robida iz bližnjega gozda. Sonce je že zašlo in rahla majska prigravica je trepetala nad ostanki. Spodaj je ležala dolina z gozdnatimi otočki, ki so rastle iz zelenja njiv. Silva je čutila enakomerno utripanje velikega telesa; le-

žalo je spodaj kakor v prostorni postelji, za zglavje pa mu je kočevski hrib.

„Vidiš, Nataša, kako vse mine! Robidovje in srobotje se plazi čez preteklo silo in drobcenimi rokami koreninic melje železo in cement v prst. Nič se jim ne mudi neznansko veliko časa imajo. Iz dneva v dan, noč za nočjo meljejo bornost človeškega dela. Italijani so postavili te bunkerje, v njih je živela straža, se branila za cementnim zidom — zdaj je ostalo samo še to. Človek se upeha in obnemore. Tu pa ni počitka, na videz negibno presnavljanje se vrši brez prestanka, dokler ni vse prst.“

„Ti vse drugače dojemaš, Silva. Vrtanje človeka izmuči. Vse se nekoč spremeni v prst. Sama vem, toda mlad človek na to ne sme misliti. Jaz nikoli ne mislim.“

„Jaz pa mislim, tu morda še bolj kot v Podbrezjah,“ je Silva rekla trdno. Gledala je navzdol. „Glej to velikansko telo zemlje: nosi njive in gozdove, skrivnosti rasti in umiranja, ljubezen in sovražstvo ljudi in vse mrtve, ki so ljubili in sovražili, pa so zdaj pretaknjeni z istimi koreninicami kakor ta cement. Koreninice so posrkale njih mo-

zeg in njih srce z ljubeznijo in sovraštvom vred. Čisto nič ne bo ostalo od vsega in ta velika zemlja jih bo malomarno privzela — bora prgišča prsti. Od vsega sovraštvu in od vse ljubezni samo nekaj prgišč prsti.“

Nataša je negibno stala poleg nje in gledala v dolino.

„Prav tako govoriš, kakor da še v marsikaj veruješ, Silva. Tako je govorila stara Mara, le da z drugimi besedami.“

„Kadar sem šla z očetom na Šmarno goro, je vedno čakal, da je sonce zašlo in da so se po dolini potegnile meglice. Gledal je nanje in tolikokrat rekel: ‚Silva, — večnost diha.‘ In ta, ki je umrl — moj stari prijatelj — je govoril prav tako.“

Nataša se je zasmejala in ji potisnila roko pod pazduho.

„Pojdiva, Silva! Zdaj pridiguješ kakor župnik. Pismo to je prizadelo.“

„V večnost sem vedno verovala, Nataša. Morda iz sebičnosti — toda vedno se mi je zdelo, da mora vse lepo biti nekam pritrjeno za večno. Ljubezen, zaupanje, dobrotu, svoboda...“

„Ne morem te razumeti,“ je rekla Nataša. „Po moje mora človek vse to sam ustvariti. Novi red to vsaj poskuša, v starem pa so farji risali nebesa samo na oni strani. Vsak jih hoče imeti na tej strani, jaz že.“ Potegnila jo je za seboj. Silva se ni upirala, toda oči so ji obstale na mehki črti mraka, ki je rasla na obzorju in bila podobna trpeči črti ust lepega dekleta. Onstran te črte leži Francé Rekar in župnik iz Hinj z debelimi očali, župnik iz Podbrezj in Stržinar, njen otrok in tisoči drugih.

Mrak je kakor listi temnega baržunastega tulipana pričel legati čez hiše.

Ko sta prišli do vasi, je Nataša s prstom pokazala na Rekarjevo hišo.

„Tam je pri Rekarju.“ Obličje ji je spreletel čuden, zaničljiv nasmeh, ko je nadaljevala:

„Morda se ti bo čudno zdelo, če ti povem, da Razpet Rekarja še do zdaj ni prebolel. In se mi zdi, da ga nikoli ne bo.“

„Sovražil ga je pač,“ je rekla mirno Silva.

„Mislim, da se ga je bolj bal, kakor sovražil. Rekar je bil močnejši od njega.“

Ko sta prišli mimo vasi med polja, se je mrak pričel gostiti. Hodili sta vstric brez besede. Nenadoma se je Nataša ustavila.

„Nekaj bi ti rada povedala, Silva.“

„Le povej!“

„Včeraj mi je pisal direktor Bregar. Vabi naju, da bi za zaključek gledališke sezone še enkrat prišla v Ljubljano.“

„Kaj je rekel Razpet na to povabilo?“

„Pisma mu nisem pokazala, saj ga poznaš. Njegova ljubosumnost mi preseda, za vsako stvarjo vidi prve niti nekih splet. Vedno je bil tak.“

„Direktor Bregar bi moral to Razpetovo napako upoštevati. Veliko bolj naravno bi bilo, če bi vprašal Razpeta samega. Na sejah prideta vendar skupaj.“

„Dobro ve, da je čudak,“ je rekla nekam užaljeno.

„Vsi smo po svoje čudaki, Nataša, vsi v tem času. Toda gotovo ima tudi Razpet svoje lepe strani kakor vsak drugi. Včasih se moški boji pokazati nežnost; zdi se mu, da bi s tem podrl svoj ograjeni svet trdnosti, da bi postal enak neenakimi. Tega nekateri nočejo.“

„Razpet je vedno hotel biti nekaj posebnega,“ je rekla trdo. „S kolikimi se je sprl v gozdu! S tovarišem Cestnikom se še zdaj sovražita, čeprav govorta in komaj kdo sluti, da se ne moreta. Razpet se zna prikrivati, zna mnogo požreti in molčati, zmožen je...“

Tresla se je od neznanske ihte, ki je planila vanjo in besede so vrele iz nje v strupenem curku.

„...da, zmožen je ubiti svojega prijatelja, če mu je napoti, in vendar pri vsem tem v drugih ustvarja videz, da je pravičen.“

„Mislim, da v nekem oziru je, Nataša. Morda ni bil vselej tak, bolje ga poznaš kot jaz, toda občutek imam, da se Razpet spreminja, da bi rad preteklost docela odrezal in iz nje vzel za sedanost samo to, kar se mu zdi koristno. Ne more doseči vsega, ker je odvisen od nadrejenih, od ukazov, od naročil in postav. Občutek imam, da ne soglašam z vsemi, pa jih vendar mora zagovarjati, in to trenje v njem ga včasih požene v skrajnosti.“

„Ko bi o njem vedela toliko kot jaz, bi ga drugače sodila,“ je Nataša rekla zadirčno.

„Drugega ti direktor Bregar ni pisal?“ je rekla tiho.

„Vprašuje, če imava že kakšen načrt za letošnje počitnice. Nasvetuje mi Portorož. Po svojih zvezah bi nama dosegel znižano ceno. Tudi sam misli nekaj dni preživeti tam.“

Silva je pričela spet hoditi. Nataša je stopila za njo in v njenem glasu ni bilo več zadirčnosti.

„Vidim, da me ne razumeš, Silva. Hočem se samo prebiti iz tega strašnega obroča, s katerim me je Razpet zvezal. Ko bo videl, kako mi bo oddih dobro del, bo prišel k sebi. Razpet se samo boji, vsega boji. Boji se zame, boji se Bregarja, boji se Saše, boji se popustiti v tem, iz česar je leta dolgo živel, ker se mu zdi, da bi novemu ne bil kos. Ko bo videl, da njegov strah ni utemeljen, bo morda postal kakor drugi ljudje.“

„Morda,“ je Silva rekla tiho. „Vendar se mi zdi, da Razpet tudi v sedanosti hodi kakor nekoč v gozdu: previdno, nezaupno, vedno pripravljen na zasedo. In če se ne motim — v Bregarju vidi zasedo.“

„To je njegova stvar!“ je siknila. „Njegova ljubosumnost me ubija.“

Pred Silvinim stanovanjem sta se poslovili. Bilo je že temno.

„Upam, da z Razpetom o tej stvari ne boš govorila,“ je rekla Nataša.

„Brez skrbi! Prepričana sem, da bosta z Razpetom nekoč vse uredila. Včasih človek nenadoma dobi pogum, da nosi, kar se mu je nekoč zdelo, da ne bo mogel nositi. Življenje ima toliko iznenadenj.“

Nič ji ni odgovorila. Šla je čez dvorišče in Silva je gledala za njo.

(Dalje prihodnjič)

naša lučka - naš lučka - naš lučka - naša lučka
 lučka - naš lučka - naš lučka - naša lučka
 - naša lučka - naš lučka - naš lučka - naša lučka
naša lučka
 lučka - naša lučka - naša lučka - naša lučka

snežena kepa

NA HRIBU SO SE KEPALI OTROCI. SNEŽENE KEPE SO LETELE NA VSE STRANI. ENA JE PRILETELA NA BREG. ZAVALILA SE JE PO BREGU NAVZDOL. ČIM DALJE JE PRIŠLA, TEM VEČJA JE POSTAJALA.

„HURA,“ JE VPILA, „ŽE SEM VELIKA KAKOR BUČA.“

VALILA SE JE NAPREJ.

„HURA,“ JE VRISKALA, „ŽE SEM VELIKA KAKOR SOD. VES SVET BOM ZDROBILA!“

POD HRIBOM JE STALA MOGOČNA SMREKA.

„UMAKNI SE, DA TE NE ZDROBIM!“ JE VPILA KEPA. PRIVALILA SE JE DO SMREKE IN SE ZALETELA VANJO. RAZLETELA SE JE NA TISOČ KOŠČKOV.

„BAHARIJA!“ JE ZAČIVKALA SINICA, KI JE SEDELA NA SMREKI IN VIDELA VSE OD ZAČETKA DO KONCA.

Modri z Vzhoda so bili pravzaprav zanimivi možje. Ali so bili res le trije in ali so se res imenovali Gašper, Miha, Boltežar? To navsezadnje niti ni tako važno.

Ti možje so bili učenjaki. In ni se jim zdelo za malo, oditi na daljno pot, pustiti doma družine in delo in tisoč drugih stvari in se odpraviti v neznano.

Poleg tega so morali krepko odvezati mošnjičke, da so plačali to pot.

Pa to še ni vse. Spravili so se v samo razbojniško jamo, ko so šli spraševat Heroda po pravkar rojenem Jezusu. Kaj niso poznali Heroda kot enega najbolj krutih ljudi, kar jih je sploh kdaj živelo? Dal je poleg vseh drugih ubiti lastno ženo in sinova.

In vendar modri niso vrgli puške v koruzo: pogumno so šli na pot, iskali Jezusa in ga tudi našli.

Prav srečanje z Jezusom pa je bilo njihovo največje plačilo.

ka. Obula si je škorenjčke in zbežala na cesto. Za njo je zbežal še Jurček.

Kakor dva vesela ptička sta stopala po snegu, ki se je v mesečini lesketal.

Gledam za njima in vidim, kako pade v vsako stopinjo zvezda z neba. Hitim, da bi katero pobrala, a mi vsaka v roki ugasne in se stopi.

Jurček in Pika bežita po tihi novoletni ulici v dremajoče no-

jurček in pika v novoletni noči

Ura se je bližala polnoči in nismo niti vedeli, kdaj in kako se je pričelo novo leto. Ob dvanajstih smo si želeli srečo in smo hoteli iti spat.

„Zakaj greste že spat?“ je vprašala Pika. „Počakajte, saj se še ni nič zgodilo.“

„Kaj naj bi se zgodilo?“ smo se začudili.

„Če se je pričelo novo leto, se mora nekaj zgoditi,“ je rekla Pi-

voletno mesto. Ustavita se pred veselo razsvetljeno hišo, iz katere se sliši godba.

Tu plešejo in ko je plesa konec, odpro okna, da bi videli, kakšna je novoletna noč.

Jurček in Pika sta se držala za roke in gledala, kako so se veseli ljudje sklanjali skozi okna.

„Kaj bi pa vidva rada?“ so ju vprašali.

„Srečno novo leto vam želiva.“

„Srečno novo leto tudi vama!“

Odvezali so balončke, ki so jih imeli obešene pod stropom, in jima jih spustili skozi okno.

„Vsi balončki so za vaju.“

A glej, odneslo jih je visoko nad hišo, visoko, visoko nad me-

siničke pozimi

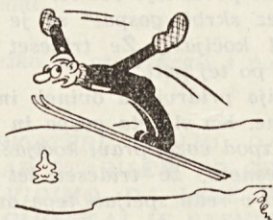
„Mamica, kaj so siničke zares same žalostne ptičke? Poglej: ko na veji čepijo, se zmeraj otožno držijo.“

Zakaj ne bi rajši zapele, tako kot so v vrtu poleti, da s pesmico bi se ogrele, ko v kot se tišče pred zameti?“

„Siničke so zdaj kot otroci, ki tavaajo sami brez mame, pa nihče zvečer ne objame jih s toplo in skrbno roko. Mar tebi brez očka in mame te dni ne bilo bi hudo?“

Lojze Krakar

● SMUČARSKA SKAKALNICA. Smučarska skakalnica je zgrajena v primernem bregu. Skakavec se spusti po zaletišču. Na odrivni mizi se odžene z velikim zaletom v zrak. V zraku se nagne naprej in mirno plava, dokler se na doskočišču polagoma ne ustavi. Skakalnica v Planici je največja skakalnica na svetu.

sto. Razgubili so se in Pika bi skoraj zajokala.

„Nikar ne joči,“ ji je rekel Jurček, „ko je srečno novo leto.“

„Srečno novo leto, srečno novo leto,“ je napol v joku ponavljala Pika. „To bi morala nekam zapisati.“

„Nič lažjega kot to,“ je rekel Jurček. „Zapišiva na ta avtomobil.“

„O, kako lep avtomobil je to, ves je zasnežen. Moral je priti od daleč. Želiva mu srečno novo leto.“

Tako sta se pogovarjala in hodila okoli zasneženega avtomobila kakor Janko in Metka okoli medenjakeve hišice.

S prstom sta pisala vsak na drugi strani:

Srečno novo leto!

Takrat pa se je v avtomobilu nekaj zganilo in odprla so se vrata.

„Kdo sta, ki me budita iz sladkega spanja?“ ju je vprašal iz avtomobila mladenič z rdečo smučarsko kapo na glavi.

„Samo midva sva, Jurček in Pika, in ti želiva srečno novo leto.“

„Kaj pravita? Novo leto je že?“

„Seveda. Zdavnaj je ura že odšla polnoč.“

„Jaz sem pa Januar in sem zaspal. Hvala lepa, ker sta me zbudila,“ jima je še rekel, potem se je odpeljal, kakor bi ga veter odnesel, po novoletni cesti v novoletno deželo, in tisti, ki so bolj rahlega spanja, so odpirali okna, ker se jim je zdelo, da so nekaj slišali. In niso videli nič drugega kakor luči in zvezde, kako ugašajo, da bi zaspale.

Le Jurček in Pika še nista zaspala. Mahata za avtomobilom, kj ga nikjer več ni.

Končno se obrneta proti domu, zadovoljna, ker bosta zdaj lahko pripovedovala, kako sta zbudila Januarja.

In v njune stopinje v snegu so popadale zaspane novoletne zvezde. Ne poskušam jih pobirati, ker že vem, da bi se mi v roki stopile.

Ela Peroci

igrajmo se!

● Več tekmovalcev si postavi več gladkih škatel drugo vrh druge in skuša z njimi dospeti do kraja, ne da bi pri tem zgubili škatle. Če komu katera pade na tla, se mora ustaviti in jo postaviti na ostale škatle.

● Otroci, ki med seboj tekmujejo, se spravijo v vreče. Na znamenje morajo teči ritensko do določenega mesta. Ko dospejo tja, se vržejo na tla in se valjajo nazaj do izhodišča. Roke morajo imeti pri tem proste.

● Konca vrvi zvezemo in štirje tekmovalci se postavijo v četverkot in držijo vrv. Na vsakem vogalu leži kak meter proč na tleh jabolko. Na znamenje začne vsak od štirih tekmovalcev vleči na svojo stran. Kdor prvi doseže jabolko, zmaga.

Profesor: „Če bi tisti v zadnjih klopah nehali klepetati in bi bili tako tiho kot dekleta v srednjih klopah, ki berejo revije, bi ti v prvih klopah lahko naprej spali.“

Na slavnostni večerji gost gostu: „Za katero stradajoče ljudstvo smo priredili to pojedino?“

„No, kako gre vašemu možu, gospa?“ je vprašal psihiater neko ženo.

„Ne vem, kaj bo z njim, gospod doktor. Ko je danes prišel k zajtrku, je mene udaril z žličko po glavi, jajce na krožniku pa poljubil.“

„Od česa pa vi, poštarji, pravzaprav živite? Znamke za petdeset par prodajate po petdeset par, brez dobička.“

„Pismo, na katerega je treba prilepiti znamko za petdeset par, sme tehtati 20 gramov. Ker pa skoraj nobeno pismo ni tako težko, lahko zračunaš naš dobiček.“

„Že spet ta presneti sir,“ je zarobantil Janez, ko si je med delom odmotal malico. Isto se je zgodilo drugi dan, isto tretji dan.

Pa se začudi Peter: „Zakaj pa ne rečeš ženi, naj ti da kaj drugega s seboj, če ti ni za sir?“

„Saj nisem poročen. Malico si pripravljam sam.“

„Moj mož ima pa res velik vpliv name.“

„V kakšnem smislu?“

„Včasih me pripravi, da operem namesto njega.“

„No, ženka, kako si zadovoljna z novim štedilnikom?“

„Odličen je. Pred mesecem sem ga prižgala, pa še vedno gori.“

Starejša gospa si je zaželela voznje s kočijo po mestu. Poklicala je starejšega kočijaža. Ta je pognal konje, kolikor se je sploh dalo. Gospa je bledela od strahu. Končno je zaklicala kočijažu:

smejete se (če se vam zdi)

„Malo počasneje vozite!“
„Brez skrbi, gospa!“ se je zasmejal kočijaž. „Že trideset let vozim po tej poti.“

Kočija pridrvi na ovinek in se prevrne. Ko zlezeta gospa in kočijaž izpod voza, pravi kočijaž:

„Presneto, že trideset let ne morem v redu speljati tega ovinka.“

Nazadnje je razvozlal kravato tako, da si je odrezal glavo. Kravato je moral poslati v kemično čistilnico.

V ječi se pogovarjata jetnika.
„Kako to, da nisi ušel policiji?“
„Kako boš ušel, ko je pa toliko barab na svetu! Ali veš, da mi je medtem, ko sem vlamljal, nekdo ukradel avto!“

Diplomat je človek, ki urejuje spore, ki bi jih nikoli ne bilo, ko bi ne bilo diplomatov.

Špelica je ležala na tleh z obrazom navzdol in pela:

„Rože je na vrtu plela...“
Potem se je prevalila na hrbet in nadaljevala s petjem:
„Fantje po polj gredo...“
„Kaj pa počneš?“ jo je vprašala mama.
„Kaj ne vidiš, da se grem gramofonsko ploščo?“

Razgovor med dekletoma:
„Veš, moj fant občuduje na meni lase, oči, obrvi, trepalnice, nos, usta, prste, glas, fantazijo...“
„Kaj pa ti na njem?“
„Okus.“

Mladi mož se je gledal v ogledalo. Žena je stala poleg. Potem je zamižal in še kar naprej stal pred ogledalom.
„Kaj pa mižiš?“
„Hočem videti, če sem tudi v spanju lep.“

„Ali so vam očala kaj popravila vid ali pa še vedno vidite pred očmi črne točke?“
„Še vedno jih vidim, a sedaj veliko bolj razločno.“

Neki bankir se je zagledal v prijetno pevko. Sklenil je, da se z njo poroči. Hotel je pa zvedeti, kakšno je bilo njeno dotedanje življenje. Zato je napotil svojega najboljšega prijatelja na policijo. Kjer naj bi zvedel o dekletovi preteklosti.

Ta mu je kmalu prinesel odgovor:
„Edina pripomba, ki jo o dekletu imamo, je ta, da hodi zadnje čase z nekim sumljivim bankirjem.“

Po telefonu.
„Povejte, prosim, gospod doktor naj pride takoj k nam: naš otrok je požrl šivanko.“
„Gospod doktor ravno nekoga operira. Ali potrebujete šivanko takoj?“

„Gospod šef, žena mi je naročila, naj prosim za višjo plačo.“
„Prav, bom vprašal svojo ženo, če smem to storiti.“

čemu se smejejo (včasih) doma?

„Naj živi kmetijska zadruga!“
je vzkliknil jazbec, ko se je sit
vračal z zapuščene arondirane
njive.

Kako naj odmre država, ko pa
njeni zvesti varuhi nočejo podpi-
sati dekreta o smrti?

„Tovarišice in tovariši! Zašli
smo v tako finančno situacijo, da
moramo začeti varčevati, pa naj
stane, kar hoče...“

„Zelo rad bi bil tako močan kot
Herkul.“

„Da bi bil tako slaven?“
„Ne, pač pa, da bi lahko iztisnil
vsaj malo soka iz limon, ki jih
zdaj prodajajo.“

„Res je, da je letina odlična, in
res je, da smo kruh podražili.
Vendar potrpite, tudi slaba le-
tina bo prišla. Morda bomo pa ta-
krat kruh pocenili.“

„Letos je pa grozdje lepo ob-
rodilo.“

„Kaj pomaga, ko se je pa slad-
kor podražil!“

Za sedaj si mora narod sodbo
sam podpisati.

Delovni ljudje dajejo enodušno
podporo različnim stvarjem. Čud-
no je le, da pri tem toliko kol-
nejo.

Poznali smo ljudi, ki so bili do
včera nesmrtni.

Najbolj ubogljive so marionete,
ki imajo vrvico zvezano okrog
vratu.

Volk ne postane vegetarijanec,
tudi če gre v pokoj.

Kako bomo ob redukcijah toka
gradili našo svetlo bodočnost?

Pantomimik pove marsikaj, ne
da bi karkoli rekel; politik pa

marsikaj reče, ne da bi karkoli
povedal.

Teško je protestirati s polnimi
ustmi.

NEKATERI TRDIJO, DA JE
DINAR STABILEN, PO CENAH
PA VIDIMO, DA LEZE V IN-
FLACIJO. KAJ JE RESNICA?

Resnica je, da imamo stabilno
inflacijo!

Težava je v tem, da resnica
nima samo zavezanih oči, tako kot
pravica, ampak tudi jezik!

Pravijo, da stara ljubezen, če
ne gori, pa tli. Tako je tudi s te-
ma dvema, dinarjem in inflacijo!

Dinar je stabilen, saj je vedno
vreden sto par!

Čim slabše argumente imaš,
tem glasneje jih moraš povedati.

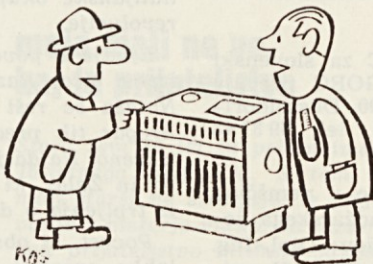
„Od vsepovsod same vesti o
vojnah.“

„Ne bo tako hudo, saj naše

„Je ta peč res na olje?“

„Seveda.“

„No, potem jo bom vzal. Da le
ni na mast, ki je zdaj še večja
redkost!“

elektrarne prispevajo k popu-
ščanju napetosti.“

Ata Žužamaža je vse zapravil,
kar je imel. Potem je dejal:

„Tako, zdaj bomo pa varčevali.“
(Kakršnakoli podobnost z elek-
trarnami je seveda le slučajna.)

Dva „višja“ iz Jugoslavije sta
se peljala na Luno. Eden od obeh
je dejal:

„Vsak čas bomo v breztežnem
prostoru. Tu ne bova imela no-
benega govora, ker argumenti ne
bodo imeli nobene teže.“

„Pišejo, da pride pri nas le 1,46
telefona na 100 prebivavcev.“

„Zato pa imamo toliko sestan-
kov, da si povemo vse tisto, če-
sar si nismo mogli telefonirati.“

Iz slovarčka tujk:

Asket — slovenski staroupoko-
jenec. — Magnat — človek, ki je
prišel v socializem po bližnjici. —
Univerza — naše podjetje, ki pro-
izvaja visoko šolane kadre za tu-
jino.

Pri nas je takole: ob veliki po-
nudbi so cene visoke, ob manjši
pa še višje!

Ponudnikov je res veliko. Na
škotli riža je pisalo: Odobreno od
zveze, republike, občine, koope-
racije, inštituta.

Jugoslovani se učimo na napa-
kah, zato moramo skrbeti, da nam
jih ne zmanjka, saj se je brez
učnih pripomočkov zelo težko
učiti.

„Tovariši, bolje bo, ko...“ je
dejal, potem pa je zmanjkalo to-
ka.

Med razpravo je bilo ozračje
naelektreno, luč pa vseeno ni go-
rela.

Po Pavlihi

mali oglasi - mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece. Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zмени s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvojce pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

Ali bi hoteli pomagati MISIJONOM in MISIJONARJEM... z rabljenimi znamkami? Ne vrzite jih v koš — zrno na zrno pogača! Odrežite jih tako, da ne poškodujete zobčkov! Ko jih zberemo večjo količino, jih prodamo in izkupiček pošljemo za misijone. Pol kile rabljenih znamk prehrani enega afriškega otroka en dan. Podpora bo šla slovenskemu misijonarju o. Hugu Delčnjaku v Togu, Afrika. Hvaležni Vam bomo za pomoč. — Znamke pošljite na naslov: Misijonski krožek (Attn: Feryan OFM), Collegio San Antonio, 124 Via Merulana, 00185 Roma, Italia.

SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München 50, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajška postaja linij 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstr.) ali 75 (Eversbuscherstr.).

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih overovlja, piše prošnje in poučuje nemščino dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 54 13 702.

Sodnijsko pooblaščen **PREVAJAVEC** za slovenski in srbo-hrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstraße 27, tel. 69 31 43 (28 31 43).

PREVAJAM vse listine in dokumente v nemščino iz slovenskega, srbohrvaškega in madžarskega jezika. Napišem tudi prošnje itd. Naslov: Dipl.-Ing. VIKTOR NEGRO, 5 Köln-Holweide, Gerh.-Hauptmann-Str. 31, II. Sodno zapriseženi tolmači!

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

VIPA VC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postrže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kaiser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalnike z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

Ali ste morda dober mesarski mojster, izveden v izdelovanju mesnih izdelkov? Morda ste celo dober organizator dela? Potem ste oseba, katero iščem. Nastop službe in plača po dogovoru. Draksler, Oberkrainer Wurst-Spezialitäten, 8058 Erding, Maurermeistergasse 4, W-Deutschland.

V Muti, občina Radlje ob Dravi, **PRODAM HIŠO** z gostiščem ter 3 ha zemlje (sadovnjak, vrt), od tega je polovica gradbena parcela. Hiša je bila v zadnjih letih prenovljena. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravo „Naše luči“. (Štev. 28)

NOVO

NOVO

Izšla je povest

karel mauser: **ljudje pod bičem**

Povest je napeta ljubezenska zgodba, ko je živel slovenski človek med zadnjo svetovno vojno pod bičem najusodnejših trenj v zgodovini: nemške in italijanske okupacije, notranje revolucije in protirevolucije.

Ljudje v povesti se vsak na svoj način rešujejo izpod biča: Razpet se mu umakne s samomorom, Nataša se reši v umiranju, Lidija v blaznost, le Bregar tik pred rešitvijo propade, ker je ne išče iskreno. Najdaljšo in najlepšo pot pa prehodita Silva in Žalar, ki rasteta izpod pritiskov v okolju in iz trpljenja v duši v ljubezen in svobodo...

Povest, ki obsega tri knjige (skupno 1024 strani), lahko naročite pri Mohorjevi knjigarni v Celovcu za 140 avstrijskih šilingov.

pisma bravcev

da mi je postavil misli zopet na pravo mesto in mi razjasnil nesmiselnost mojega početja. Uspeh: zopet sanjam o svoji „mladostni ljubezni“ in sem s svetom navzkriž.

Draga gospodična! Vaša stalna nezadovoljnost je prav lahko v zvezi z Vašim poklicem, ki Vas ne izpolnjuje, kot bi želeli. Vendar pa izgleda, da ste poleg tega nekoliko neuravnovešeni.

Kar zadeva Vaša prijateljstva z mladimi moškimi, niste edini primer. Pravi prijatelji so zelo redki. Nikakor ne zadošča že vsako bežno srečanje, da bi se iz njega rodilo nekaj stalnega, kakor tudi čustva z ene strani ne zadoščajo za tovarništvo. Kdor se pusti gnati od vetra ali se predaja stalnim naglim spremembam okolice, ne da bi sam zavzel določeno stališče, ne more računati na resnično prijateljstvo.

Bodite veseli in hvaležni, da se je tisti poročeni mož tako hvalevredno zadržal. Zgodilo bi se lahko tudi drugače. Vsekakor se v bodoče ne smete kar tako prepuščati čustvom. S premislekom si morate zastaviti cilj in mu potem zavestno slediti.

Preudarite, kako bi bilo s spremembo poklica, posvetujte se tudi v poklicni posvetovalnici. Če se Vam zdi, da bi bila sprememba potrebna, tvegajte ta korak. Premislite, kam bi svoje zanimanje najbolj usmerili, saj se pri enakih stremljenjih spoznava enako misleči ljudje, s katerimi je vredno sklepati prijateljstva.

moja mati ne ve, kaj je prijateljstvo

Stara sem 15 let in pol in imam 16-letnega prijatelja. S tem se moji starši ne strinjajo. Iz pogovorov z materjo vidim, da razume pod prijateljstvo intimne odnose.

no — zavira možgane v njihovem delovanju, svetovati vsaj previdnost in zadržanost.

Zdaj Te žene ta radovednost in želja po pustolovščinah in nikakor se ne bi hotela odreči romantiki, ki jo ljudje tolikanj slave. Ali res lahko verjameš, da bo postala ta ljubezen, ki je morda samo zanesenost, veliko doživetje, morda celo velika ljubezen Tvojega življenja?

Znano je, da je prva ljubezen veliko doživetje v življenju mladega človeka, ker mu predstavlja nekaj novega in ker se dozoreva, joči človek prvič zave svoje vrednosti kot mož in žena. A s tem človek še dolgo ni zrel za prvo ljubezen, temveč je šele na poti k njej. Tega bi se morala zavdati, da se ne bi pustila presenetiti od trenutnih čustev.

cilju naproti

19 let sem stara in nezadovoljna s seboj in svojim življenjem, dasi mi razum pravi, da bi morala biti pravzaprav zadovoljna. Včasih bi se najrajši zarila v kakšen kot. Tu in tam menim, da me morda moj poklic ne zadovoljuje in mi ne izpolnjuje življenja. Drugič sem zopet mnenja, da mi manjka prijatelj, kajti doslej še nisem srečala nobenega moškega, ki bi mi nudil resnično prijateljstvo. Vsako novo srečanje se razblini kot milni mehurček. Leta že sanjam o nekem mladem možu, ki me pa sploh še ni opazil. Nato sem se zaljubila v starejšega, poročenega moža. Ta si je z angelško potrpežljivostjo prizadeval,

Zame pa je prijateljstvo povsem nekaj drugega. O intimnostih pri naju sploh ni govora, samo žal nama tega nihče ne verjame.

Veseli me, da nosi moj fant dolge lase. Moji starši pa trde, da taki fantje niso dosti prida. Ali je to res? Ne samo mati, tudi oče odklanja vse, kar je moderno, in tako ne najdem jaz, kot mlado dekle, doma pravega stika.

Mati mojega fanta je umrla, mačeha nima mnogo razumevanja zanj in mu prepoveduje sleherni stik z menoj. Vse to je prispevalo k temu, da sva se drug na drugega tesno navezala. Če bi nama vzeli to prijateljstvo, bi vsak od naju mnogo izgubil.

Draga Tatjana! Vsekakor ni treba prijateljstva med fanti in dekleti brezpogojno istovetiti z intimnimi odnosi. Možnost in nevarnost za to pa obstaja že zaradi narave same.

Kar zadeva fantove dolge lase, bi dejal sledeče: dolgi lasje še ničesar ne povedo o kvaliteti značaja, seveda, če so dobro oprani. So tudi „kratkolasci“, katerih obnašanje je vse prej kot primerno. Seveda so „grivolasci“, ki res niso kaj prida; kljub temu pa si ne bi upal izreči splošno sodbo, češ da so vsi nepridipravi.

Ker Tvoj prijatelj doma nima toplega doma, je razumljivo, da se tembolj navezuje nate. Toda ne smeš pozabiti, da v tej starosti še nista sposobna nuditi drug drugemu zavetje in varstvo. Ne neti z nepremišljenimi dejanji nerazpoloženje v domači hiši!

„Naša luč“

Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria

P. b. b.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 19. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 3.— ameriške dolarje, 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9
(Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Štefan Križišnik, Zist. Stift, 6422 Stams. — Viktor Pernuš, Am Brand 9, 6900 Bregenz.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège. (Telefon 04/23-39-10). — Kazimir Gaberc, Rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalar, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Msgr. Stan-ko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Msgr. Ignacij Kunstelj, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29. (Tel. 62-6-76). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 72-2-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. (0711)-35-21-74). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstr. 2/I. (Tel. 53-64-53). — P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5; 1 Berlin 19, Wundtstr. 40—44. (Tel. 306-78-41).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Telefon 016/11-31-54).

ŠVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebachstraße 15, 8052 Zürich, (Tel. Zürich 46-68-61).